

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

YABANCI ÇOCUKLARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK
TÜRLERİNİN BELİRLENMESİ

ECE ESMİOĞLU

İzmir
2020

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

YABANCI ÇOCUKLARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK
TÜRLERİNİN BELİRLENMESİ

ECE ESMİOĞLU

DANIŞMAN
PROF. DR. KAMİL İŞERİ

İzmir
2020

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Sözcük Türlerinin Belirlenmesi” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim.

25/12/2020

Ece ESMİOĞLU

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 05/01/2021

Tez Başlığı: Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Sözcük Türlerinin Belirlenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 237 sayfalık kısmına ilişkin, 02/01/2021 tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı %7'dir**.

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz Programı Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) ☒

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☐

☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☒ Kaynakça hariç, ☒ Alıntılar dâhil, ☒ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.	☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça dâhil, ☐ Alıntılar dâhil.
EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☐	
EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde. ☐	

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Ece ESMİOĞLU
Öğrenci No : 2018950095
Anabilim Dalı : Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı
Programı : Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Statüsü : Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

Ece Esmioğlu
05/01/2021

DANIŞMAN

Prof. Dr. Kamil İŞERİ
05/01/2021

Açıklamalar

- 1: Bu formu teslim etmeden önce sizden istenen bilgileri uygun kutucuğu (□) işaretleyerek doldurunuz.
- 2: Kullanıcı şifre vb. konusunda sorun yaşanması durumunda Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde bulunan Turnitin yetkilisine (Ali Taş Tel: +90 (232) 3018026 veya ali.tas@deu.edu.tr) başvurunuz.
- 3: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formu tezin ciltlenmiş ve elektronik nüshalarının içerisinde ekler kısmında yer alır.
- 3: Tez savunmasında düzeltme alınması durumunda bu form güncellenerek yeniden hazırlanır.
- 4: Turnitin-Tez İntihal Analiz Programına yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak **tez başlığının tamamı**, Yazar Adı (author's first name) olarak **öğrencinin adı**, Yazar Soyadı (author's last name) olarak **öğrencinin soyadı** bilgisini yazınız.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans hem ders dönemimde hem de tez sürecimde çok değerli bilgisi ve tecrübesi ışığında bana yol gösteren, yolumu aydınlatan ve beni hep ileriye taşıyan, her türlü durumda anlayış ve hoşgörü gösteren, kıymetli desteğini hiçbir zaman esirgemeyen çok değerli tez danışmanım Prof. Dr. Kamil İŞERİ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Lisans dönemimden itibaren bu yolda hiçbir yardımını esirgemeyen, beni bu alanla tanıştırap bu alana yönlendiren, beni her zaman destekleyen kıymetli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Funda UZDU YILDIZ'a ve Dr. Betül ÇETİN'e çok teşekkür ederim. Bunun yanı sıra, üzerimde emeği olan ve bana destek veren tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Veri toplama sürecinde sağladıkları kolaylık ve yardımlar için İzmir/Karşıyaka Suzan Divrik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulu şefine ve öğretmenlerine teşekkür ederim.

Bu zamana kadar her zaman yanımda olan, her süreçte olduğu gibi bu dönemde de desteğini benden esirgemeyen, bu yolda yalnız olmadığımı hissettiren, her zaman yardımına koşan, fikirleri, güveni ve dostluğu için yüksek lisans bölüm arkadaşım İzel IŞIK'a çok teşekkür ederim.

Her koşulda arkamda hissettiğim sonsuz destekleri, yardımlarıyla yanımda olan, bu süreçte bana yoldaş olup güç veren, inancımı, ümidimi hiçbir zaman kaybetmememi sağlayan, her zaman başaracağıma inanan sevgili dostlarım Sena ÖZKUL'a ve Ali Haydar UĞUR'a sonsuz teşekkür ederim. Ayrıca bana her zaman destek oldukları için Ezgi BULCA'ya ve Evrim ULUS'a çok teşekkür ederim. Bunun yanı sıra, bana destek veren tüm arkadaşlarıma da teşekkür ederim.

Son olarak, bu süreçte bana karşı gösterdikleri anlayış, sabır, hoşgörü için en büyük destekçim olan aileme sonsuz teşekkür ederim. Maddi manevi verdikleri destek, başaracağıma hep inandıkları ve beni hiç yalnız bırakmadıkları için anneanneme, teyzelerime, kuzenlerime sonsuz teşekkür ederim. Özellikle kuzenden öte bana kardeş olan ve hiçbir yardımı esirmeyen Talha BALABAN ve Bilal BALABAN'a çok teşekkür ederim. En büyük güç kaynaklarım olan, bugün buraya gelmemde büyük fedakarlıklar yapan, her zaman ve her koşulda sonsuz destek veren, başaracağımdan her zaman emin olan, arkamda olduğunu bildiğim canım annem Sevinç KOÇLAR'a ve canım ablam Eda ESMİOĞLU'na sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	xi
ABSTRACT.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	1
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi ve Alt Problem Cümleleri	2
1.4. Sınırlılıklar	2
1.5. Tanımlar	2
BÖLÜM II	4
KURAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. DİL EDİNİMİ	4
2.1.1. Anadili Edinim Kuramları	9
2.1.1.1. Davranışçı Kuram	9
2.1.1.2. Bilişsel Gelişim Kuramı.....	10
2.1.1.3. Toplumsal/Sosyal Etkileşim Kuramı	13
2.1.1.4. Doğuşancı Kuram	13
2.1.1.5. Kritik Dönem Hipotezi.....	14
2.1.2. İkinci Dil / Yabancı Dil Öğrenim Kuramları	16
2.1.2.1. Davranışsal Kuram.....	17

2.1.2.2. Aradil Kuramı	17
2.1.2.3. Etkileşim Kuramı	18
2.1.2.4. Kültürlenme Kuramı	18
2.1.2.5. Doğuşancı Kuram	19
2.2. ERKEN ÇOCUKLUKTA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ	21
2.3. ERKEN ÇOCUKLUKTA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	23
2.4. ERKEN ÇOCUKLUKTA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ	26
3.1. SÖZCÜK.....	28
3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ.....	29
3.2.1. Adlar	30
3.2.1.1. Varlıklara Verilişlerine Göre Adlar	31
3.2.1.1.1. Özel Adlar	31
3.2.1.1.2. Tür Adları.....	31
3.2.1.2. Varlıkların Sayılarına Göre Adlar.....	32
3.2.1.2.1. Tekil Adlar	32
3.2.1.2.2. Çoğul Adlar.....	32
3.2.1.2.3. Topluluk Adları.....	32
3.2.1.3. Varlıkların Durumlarına Göre Adlar.....	32
3.2.1.3.1. Somut Adlar	32
3.2.1.3.2. Soyut Adlar	33
3.2.2. Sıfatlar	33

3.2.2.1. Niteleme Sıfatları	34
3.2.2.2. Belirtme Sıfatları.....	34
3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları	34
3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları.....	34
3.2.2.2.2.1. Sıra sayı Sıfatları	35
3.2.2.2.2.3. Üleştirme Sıfatları	35
3.2.2.2.2.4. Kesir Sayı Sıfatları	36
3.2.2.2.2.5. Topluluk Sayı Sıfatları	36
3.2.2.2.3. Belgisiz Sıfatlar	36
3.2.2.2.4. Soru Sıfatları	36
3.2.2.2.5. Karşılaştırma Sıfatları	37
3.2.2.2.6. Pekiştirme Sıfatları.....	37
3.2.2.2.7. Küçültme Sıfatları	38
3.2.2.2.8. Unvan Sıfatları	38
3.2.3. Adıllar	38
3.2.3.1. Kişi Adılları	38
3.2.3.2. Dönüştürme Adılları.....	39
3.2.3.3. İşaret Adılları	39
3.2.3.4. Soru Adılları.....	40
3.2.3.5. Belgisiz Adıllar	41
3.2.4. Belirteçler.....	41

3.2.4.1. Durum Belirteçleri	41
3.2.4.2. Zaman Belirteçleri.....	42
3.2.4.3. Yer-Yön Belirteçleri	42
3.2.4.4. Miktar Belirteçleri.....	43
3.2.4.5. Soru Belirteçleri	43
3.2.5. Eylemler	44
3.2.6. İlgeçler	45
3.2.7. Bağlaçlar	45
3.2.8. Ünlemler	46
BÖLÜM III	48
YÖNTEM	48
3.1. Çalışmanın Modeli/Deseni.....	48
3.2. Çalışma Grubu	48
3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları	49
3.4. Verilerin Analizi	49
BÖLÜM IV	50
BULGULAR.....	50
4.1. Araştırmanın İlk Alt Problemine İlişkin Bulgular	50
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	58
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	77
BÖLÜM V	94

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	94
5.1. Tartışma	94
5.2. Sonuç.....	97
5.3. Öneriler	101
KAYNAKÇA.....	102
EK-1	112
EK-2.....	234
EK-3.....	235
EK-4.....	236

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kişi Adılları	39
Tablo 2: İşaret Adılları	39
Tablo 3: Sınıf Bağlamında Kullanılan Adlar	50
Tablo 4: Sınıf Bağlamında Kullanılan Adıllar	52
Tablo 5: Sınıf Bağlamında Kullanılan Sıfatlar	53
Tablo 6: Sınıf Bağlamında Kullanılan Belirteçler	54
Tablo 7: Sınıf Bağlamında Kullanılan Bağlaçlar	55
Tablo 8: Sınıf Bağlamında Kullanılan İlgeçler	55
Tablo 9: Sınıf Bağlamında Kullanılan Ünlemler	56
Tablo 10: Sınıf Bağlamında Kullanılan Eylemler	56
Tablo 11: 4 Yaş Grubu Adlar	58
Tablo 12: 5 Yaş Grubu Adlar	59
Tablo 13: 6 Yaş Grubu Adlar	60
Tablo 14: 4 Yaş Grubu Adıllar	62
Tablo 15: 5 Yaş Grubu Adıllar	62
Tablo 16: 6 Yaş Grubu Adıllar	63
Tablo 17: 4 Yaş Grubu Sıfatlar	64
Tablo 18: 5 Yaş Grubu Sıfatlar	65
Tablo 19: 6 Yaş Grubu Sıfatlar	66
Tablo 20: 4 Yaş Grubu Belirteçler	67

Tablo 21: 5 Yaş Grubu Belirteçler.....	67
Tablo 22: 6 Yaş Grubu Belirteçler.....	68
Tablo 23: 4 Yaş Grubu Bağlaçlar	69
Tablo 24: 5 Yaş Grubu Bağlaçlar	70
Tablo 25: 6 Yaş Grubu Bağlaçlar	70
Tablo 26: 4 Yaş Grubu İlgeçler.....	71
Tablo 27: 5 Yaş Grubu İlgeçler.....	72
Tablo 28: 6 Yaş Grubu İlgeçler.....	72
Tablo 29: 4 Yaş Grubu Ünlemler.....	73
Tablo 30: 5 Yaş Grubu Ünlemler.....	74
Tablo 31: 6 Yaş Grubu Ünlemler.....	74
Tablo 32: 4 Yaş Grubu Eylemler	75
Tablo 33: 5 Yaş Grubu Eylemler	75
Tablo 34: 6 Yaş Grubu Eylemler	76
Tablo 35: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar.....	77
Tablo 36: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar.....	78
Tablo 37: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar.....	79
Tablo 38: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adıllar	80
Tablo 39: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adıllar	80
Tablo 40: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adıllar	81
Tablo 41: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar.....	82

Tablo 42: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar	83
Tablo 43: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar	83
Tablo 44: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteçler	84
Tablo 45: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteçler	85
Tablo 46: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteçler	86
Tablo 47: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlaçlar	86
Tablo 48: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlaçlar	87
Tablo 49: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlaçlar	88
Tablo 50: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre İlgeçler.....	89
Tablo 51: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre İlgeçler.....	89
Tablo 52: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre İlgeçler.....	89
Tablo 53: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Ünlemler.....	90
Tablo 54: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Ünlemler.....	91
Tablo 55: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Ünlemler.....	91
Tablo 56: 4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler	92
Tablo 57: 5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler	92
Tablo 58: 6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler	93

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Tablolar.....	112
Ek-2: Etik Kurulu İzin Belgesi.....	234
Ek-3: Veli Onam Formu.....	235
Ek-4: Öğrencinin Akademik Özgeçmişi.....	236

ÖZET

Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Sözcük Türlerinin Belirlenmesi

Günümüzde bir veya birden fazla yabancı dili anadiline yakın kullanabilen bireyler yetiştirmek eğitimin esaslarından biri haline gelmiş bulunmaktadır. Erken yaşta anadilini öğrenmeye başlayan çocuk, sözcük varlığını oluştururken önce hayatında birinci derecede önemli olan kavramları öğrenmektedir. Bu kavramlar ise çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması ve sosyal ilişkilerini sürdürmesi için gerekli kavramlardır. Bu yüzden iletişimin temel anahtarı olan ve dilde kavramları karşılayan sözcüklerin ve sözcük türlerinin öğretiminin yabancı dil öğretiminde çok büyük önemi bulunmaktadır.

Bu çalışmada 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların, sınıf bağlamında doğal konuşmalarında kullandıkları sözcük türlerini belirlemek ve bu sözcük türlerini yaş ve cinsiyet değişkenlerini ele alarak listelemek amaçlanmaktadır. Bu listelerin bir başka amacı da öğretmenlere, aynı yaş grubu yabancı çocuklara Türkçe öğretirken etkinlik hazırlamada kullanabilecekleri sözcük türlerini belirlemektir.

Bu çalışma nitel olarak yapılandırılmıştır. Veriler gözlem yoluyla elde edilmiştir. Çalışmada çocukların yalnızca sınıf bağlamında doğal dil kullanımı inceleneceği için gözlem yönteminin katılımcı olmayan gözlem türüne başvurulmuştur. Çalışmanın katılımcıları, İzmir-Karşıyaka Suzan Divrik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulu'ndaki 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocuklardır. 4 yaş grubundan 10, 5 yaş grubundan 16, 6 yaş grubundan 19 çocuğun toplamda ise 45 çocuğun sınıftaki doğal konuşmaları hem ses kaydı ile hem de hazırlanmış olduğumuz gözlem formlarıyla toplanmıştır. Ses kayıtları 4-5-6 yaş grubu için ayrı olarak 120 dakika, toplamda ise 360 dakikadan oluşmuştur. 360 dakika tamamlandıktan sonra bu kayıtlar çevriyazıya dönüştürülmüştür. Gözlem formları ve çevriyazı aracılığıyla çocukların kullandığı sözcük türleri, cinsiyet ve yaş değişkenleri ele alınarak tüm veriler liste haline getirilmiştir.

Elde edilen veriler sonucunda 4-6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı sözcük türünün ad olduğu belirlenmiştir. Addan sonra en fazla kullanılan sözcük türü sırasıyla eylem, belirteç, sıfat, adıl, bağlaç, ünlem, ilgeç olarak belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dil edinimi, erken çocukluk dönemi, yabancı dil olarak Türkçe, sözcük türleri.

ABSTRACT

Determining of the Word Classes in Teaching Turkish to Foreign Children

Nowadays, raising individuals who can use one or more foreign languages close to their native language has become one of the fundamentals of education. The child, who starts to learn his mother tongue at an early age, first learns the concepts that are of primary importance in his life while creating his vocabulary. These concepts are essential for meeting the needs of the child and maintaining social relations. Therefore, the teaching of words and word classes, which are the basic keys of communication and meet the concepts in the language, has a great importance in foreign language teaching.

In this study, it is aimed to determine the word classes used by children between the ages of 4-6 who are native speakers of Turkish in their natural speech in the classroom and to list these word classes by considering age and gender variables. It is to determine the types of words that these lists can use in preparing activities while teaching Turkish to foreign children of the same age group.

This study is structured qualitatively. Data were obtained by observation. Since the use of natural language in the context of the classroom will be examined only in the context of the classroom, non-participant observation type of the observation method was used. Participants of the study are children between 4-6 years old whose mother tongue is Turkish in İzmir-Karşıyaka Suzan Divrik Vocational and Technical Anatolian High School Practical Kindergarten. Natural conversations of 10 children from the age group of 4, 16 from the age group of 16, and 19 children from the age group of 6 in total, and a total of 45 children in the classroom, were collected by audio recording and observation forms we prepared. The sound recordings consisted of 120 minutes separately for the 4-5-6 age group and 360 minutes in total. After 360 minutes were completed, these recordings were translated into transliteration. Through observation forms and transliteration, all the data were put into a list by considering the types of words used by children, gender and age variables.

As a result of the obtained data, it was determined that the most common word used by children in the 4-6 age group was noun. The most used word classes after the noun was determined as verb, adverb, adjective, pronoun, conjunction, interjection and postposition.

Keywords: Language acquisition, early childhood period, Turkish as a foreign language, word classes.

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problem Durumu

Dil, insanların geçmişte olduğu gibi günümüzde de önemini sürdürmektedir. Dünyanın temel sorunlarından biri olan göç, dünya vatandaşlığı kazanma, uluslararası etkileşim, ticaret, turizm ya da üretilen bir ürünün uluslararası ortamlarda pazarlama ihtiyacı birden çok dili etkili kullanma ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle dil ve dillerin öğretimi, yabancı dil öğrenim yaşı, süresi, kullanılacak yöntem ve teknikler, etkinlikler ve etkinliklerde kullanılacak materyallerin nitelikleri de önem kazanmaktadır. Günümüzde bir veya birden fazla yabancı dili anadiline yakın kullanabilen bireyler yetiştirmek eğitimin esaslarından biri haline gelmiş bulunmaktadır. Yabancı bir dili anadili gibi kullanmak için yabancı dil öğretiminin erken yaşta başlaması gerekmektedir. Bu nedenle çocuklara yabancı dil öğretimi son yıllarda daha önemli hal almaktadır (Hafız, 2015: 13). Yıldız ve Okur'a (2010) göre çocuklara sözcük öğretimi erken yaşlarda başlanması gerekmektedir ve öğretilen her sözcükle de çocuğun sözvarlığına katkıda bulunmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, materyaller öğretimi-öğrenimi destekleyen önemli bir unsurdur (Duman, 2013: 2). İletişimin temel anahtarı olan ve dilde kavramları karşılayan sözcüklerin ve sözcük türlerinin öğretiminin yabancı dil öğretiminde çok büyük önemi bulunmaktadır (Ergenç ve Apaydın, 2007: 114; Gedizli ve Bora, 2016: 127). Dil öğretiminin beceri boyutları yanında konu alanı olarak değerlendirilen dilbilgisi öğretimi içerisinde yer alan ve temel dil becerilerinin kullanılmasında sözcük ve öğretiminin niteliği etkili olmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada amaç, 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların, sınıftaki doğal konuşmalarında kullandıkları sözcük türlerini belirlemektir. Bu sözcük türleri yaş ve cinsiyet değişkenleri ele alınarak listelenmektedir. 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türlerini içeren bu listelerin öğreticilere, yabancı çocuklara Türkçe öğretirken materyal içeriği hazırlamalarına katkı sağlaması açısından önem kazanmaktadır. Bu yolla 4-6 yaş arası yabancı çocuklar Türkçeyi, anadili Türkçe olan çocukların doğal konuşma bağlamında kullandığı sözcük türlerini içeren ders materyallerinden öğrenmesi dili doğal konuşucuların sözcükleriyle öğrenmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Çocukların kullandığı sözcük türlerinin belirlenmesiyle çocuklar için gerekli sözcük ve sözcük türlerinin belirlenmesi hangi sözcüklerin öncelikle öğretilmesi gerektiğini ortaya koyacak ve onların

sözvarlığına katkıda bulunacaktır.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi ve Alt Problem Cümleleri

4-6 yaş arası yabancı çocuklara yönelik sözcük türleri belirlenebilir mi? Araştırmanın problem tümcesi çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Yabancı dil olarak Türkçenin erken yaştaki çocuklara öğretilmesinde ihtiyaç duyulan sözcükler nelerdir?
2. 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türleri yaşa göre değişkenlik göstermekte midir?
3. 4-6 yaş aralığındaki anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

1.4. Sınırlılıklar

Çalışma İzmir/Karşıyaka Suzan Divrik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulundaki 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan Veli Onam Formuna onay verilmiş 4 yaş grubundan 10, 5 yaş grubundan 16, 6 yaş grubundan 19 olmak üzere toplamda 45 kişiyle sınırlandırılmıştır.

1.5. Tanımlar

Sözcük Türleri: Türkçede sözcükler, tümcedeki işlevleri ve anlamlarına göre ad soylu sözcükler -adlar, sıfatlar, belirteçler ve adılar-, eylemler, bağlaçlar, ilgeçler ve ünlemler olmak üzere sekiz gruba ayrılmaktadır (Demir ve Yılmaz, 2013: 10).

Ad: Evrendeki canlı-cansız varlıkları ve soyut-somut kavramları karşılayan sözcüklerdir (Korkmaz, 2009: 195). Adlar, çoğul biçimbirimi, iyelik biçimbirimi ve durum biçimbirimlerini almaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 49).

Sıfat: Başka bir adı belirten ad soylu sözcüklerdir (Demir ve Yılmaz, 2013: 14).

Adıl: Adların açıkça adlandırmanın gerekli olmadığı veya bunu yapmanın mümkün olmadığı bağlamlarda kullanılan sözcüklerdir (Göksel ve Kerslake, 2005: 49).

Belirteç: Belirteç, bir eylemin, bir sıfatın, başka bir belirtecin veya bir tümcenin anlamını daha ayrıntılı olarak belirtmektedir (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

Eylem: Hareket, oluş, kılış veya durumu ifade eden sözcüklerdir. Türkçede eylemler çatı, olumsuzluk eki, zaman, görünüş, kip ve kişi eki almaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

İlgeç: Sözcükler ve öbeklerden sonra gelip diğer sözcüklerle sözdizimsel ve anlamsal ilişkilerini gösteren, bu sözcüklerin anlamlarını güçlendirip sınırlayan sözcüklerdir (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

Bağlaç: Sözcükler, sözcük öbekleri ve tümceler arasında anlam ve biçim ilişkisi kuran öğelerdir (Demir ve Yılmaz, 2013: 14).

Ünlem: Duygu ifade eden ya da konuşmayı başlatmak ya da konuşmacının dinleyiciye karşı tutumunu ifade etmek için kullanılan sözcüklerdir (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. DİL EDİNİMİ

Dil çalışmaları içinde, bir çocuğun bir dili nasıl algıladığı, ürettiği ve kullandığı önemli bir araştırma alanıdır. Alanyazındaki dil edinimi çalışmalarında, anadili ediniminin incelendiği birinci dil edinimi ağırlıklı yer tutarken ikinci dil edinimi de bu alanda incelenmektedir.

Hudson'a (2000: 121) ve Johnson ve Johnson'a (1998: 130) göre dil edinimi kaçınılmaz ve doğal bir süreçle gerçekleşmektedir. Çocuk çevresinde konuşulan dili doğal ve doğuştan bir dürtüyle anadili olarak edinmektedir. Dil edinimi kendine özgüdür yani çocuk anadilini kendine özgü bir şekilde edinmektedir. Fiziksel engel, kişilik özelliği, yeterli dil girdisinin olmaması gibi nedenler çocuğun anadilini edinmesinde kendine özgüllüğü oluşturmaktadır. Aynı zamanda dil, benzer ve evrensel bir şekilde aşamalarla edinilmektedir.

Çocuklar doğdukları andan itibaren belirli bir zaman zarfında sesleri algılamakta, ses birimlerini ayırt etmekte, ses birimlerini birleştirip ses dizgeleri oluşturmakta, ses dizgeleriyle çevrelerinde olan olay ve nesneler arasında anlam ilişkileri kurup bunları anlamlı sözcüklere, sözcükleri de tümcelere dönüştürüp dili bir iletişim aracı olarak kullanabilmektedirler (Çapan, 1996: 284). Sözelimi çocuklar doğdukları andan itibaren dili algılayıp aşamalı bir süreçte anadilini edinmektedir.

Peçenek'e (2002: 20-21) göre erken çocukluk döneminde (2-6 yaş) çocuklar fiziksel, bilişsel, duygusal ve toplumsal olarak gelişim göstermektedir. Anadili edinimi süreci de bu gelişim süreçleriyle birlikte ilerlemektedir. Dolayısıyla çocuğun dil gelişimi ve kullanımı bazı bilişsel, toplumsal-duygusal ve fiziksel-motor becerilere bağlıdır.

Dil gelişimi, çocuklarda genellikle benzer gelişim özellikleri göstermektedir. Karacan'a (2000: 265) göre 1 yaşını doldurmuş çocukların bazı özgün sesleri taklit etmeye başladığı görülmektedir.

Lightbown ve Spada'ya (1999: 1-3) göre 2 yaş itibarıyla kullanılan sözcük sayısının elli sözcüğe çıkmakta ve bu sözcüklerle iki sözcüklü tümceler oluşmaktadır.

3-6 yaş arası çocuklar akıcı konuşamamakla birlikte dilbilgisi yapılarında gelişme göstermekte ve dört-beş sözcüklü tümceler kurmaktadır. Böylece ilk kurallı tümcelerini

üretmektedirler. Aynı zamanda duygu ve düşüncelerini çevresine kolaylıkla ifade edebilmektedirler. *Ne, kim, nerede* gibi soru sözcüklerini doğru biçimde kullanabilmektedirler. Çoğul yapıları doğru kullanabilmektedirler (Kol, 2011: 15). 3-4 yaşındaki bir çocuğun sorular sorabildiği, emirler verebildiği, gerçekleşmiş olayları rapor edebildiği ve hayali hikayeler uydurabildiğini öne sürmektedirler (Lightbown ve Spada, 1999: 1-3).

Kol'a (2011: 15) göre 5 yaşlarında çocuğun konuşması yetişkin konuşmasına çok yakındır. Bu çocuklar karmaşık tümceleri kullanmaya başlamakta ve olay ve zaman sıralamalarını doğru yapmaktadır.

Baykal'a (2018: 10) göre dünya genelinde çocukların konuşmaya başlaması 2-4 yaş aralığındadır. Bu çerçevede çocukların toplum kurallarına olduğu gibi dil kurallarına da ayak uydurduğunu söylemek mümkündür.

Oesterreich (1995), Powell ve Smith (1995), Bumin (1999), Richardson (1999) Cırhinlioğlu (2001), Güven ve Bal'ın (2000) anadili edinim sürecinde evrensel dilin gelişim aşamaları ve özellikleri aşağıdaki gibi özetlenmektedir.

Dil Öncesi Dönemde, yeni doğmuş üç günlük bir bebek annesini ayırt edebilmektedir. İstem dışı sesler çıkarmaktadır. /b/, /p/ gibi ünsüz sesleri ayırmaktadır. 1 aylıkken bebek seslere tepki vermektedir. Cıvıldaama sesleri başlamaktadır. 2 aylıkken ise /a/, /o/, /u/ ünlü seslerini, /s/, /k/, /g/ ünsüz seslerini çıkarmaktadır. /a/, /i/ ünlü seslerini ayırt etmektedir. 3 aylıkken ünlü sesleri uzatarak çıkarmaktadır. Oh, ah, ee, ay, aa gibi seslere benzer sesler çıkarmaktadır. Farklı ihtiyaçları için farklı ağlama sesleri çıkarmaktadır. 4 aylık yani agulama döneminde bebek agulama sesleri çıkarmaktadır. Ağzını ses değişimine göre biçimlendirebilmektedir. 5 aylıkken ba ba, mam ma, da da gibi sesler çıkarmaktadır ve sesleri taklit etmektedir. 6-9 ay arası çeşitli ve uzun sesler çıkarmaktadır. Farklı ses perdeleri ve ses yükseltileleriyle denemeler yapmaktadır. Baba, mama gibi iki seslemli sesler çıkarmaktadır. Seslemleri yinelemekte ve vurgulamaktadır. Sözel oyunlar oynayabilmektedir. Nesnelerin seslerini taklit edebilmekte ve sözel veya sözel olmayan tepkiler verebilmektedir. 9-12 ay arası bebek adını yinelemektedir. Basit sözcükleri (anne, baba vb.) söyleyebilmekte, anlamlı bağlamlarda kullanabilmektedir. Basit komutları anlamaktadır. *Hayır* sözcüğünü anlayabilmekte ve yapmakta olduğu etkinliği durdurmaktadır. Doğal sesleri ve hayvan seslerini taklit edebilmektedir. Kedi-miyav, uçak-gökyüzü gibi nesneleri özellikleriyle birleştirmektedir. Konuşanları izlemektedir. Yetişkin konuşmasına benzeyen ancak anlaşılmayan söz dizileri üretmektedir (Peçenek, 2002: 31-33).

Tek Sözceli Dönemde (12-18 ay arası), 12-15 ay arası bir bebek konuşurken yaklaşık olarak 10 sözcük kullanabilmektedir. Basit komutları yerine getirebilmektedir. Konuşulanları anlamaktadır. Günlük yaşamda sıkça karşılaştığı nesne veya hayvan adlarını bilmektedir. 15-18 ay arasındaki bebek ise konuşurken yaklaşık 20-30 sözcük kullanabilmektedir. Yaklaşık 50 sözcük anlayabilmektedir. Kısa sözcükleri bir araya getirmektedir ve iki sözcüklü ifadeler kullanabilmektedir (Peçenek, 2002: 33-34).

Telgraf Dili Döneminde (18-24 ay arası), bebek konuşurken yaklaşık 50-100 sözcük kullanmaktadır. Yaklaşık 300 sözcük anlayabilmektedir. İki-üç sözcüklü tümceler kurabilmektedir. Başkalarının söylediği sözcükleri tekrarlamaktadır. Kendi kendine konuşmaya başlamaktadır. Şarkı mırıldanmaktadır. *Ben, benimki, o, bu* adılarını anlayabilmektedir. *Ne, nerede, niçin* sorularını anlayabilmekte ve kullanabilmektedir (Peçenek, 2002: 34).

Okul Öncesi Dönemde / Erken Çocuklukta (2-6 yaş arası), 2-3 yaş arası çocuk tümce niteliğinde *git, gel, otur* gibi tek sözcük kullanabilmektedir. İki farklı ulamdaki sözcüğü *sıfat+ad, ad+eylem* gibi birleştirmektedir. Sözcükleri çoğul olarak kullanabilmektedir. {-Iyor} ve {-DI} biçimbirimlerini kullanabilmektedir. *Nerede, kim, kimin* sorularını yanıtlamaktadır. Nesneleri işlevleri tanımlandığında adlandırabilmektedir. Adını ve soyadını söyleyebilmektedir. Kısa ve basit şarkıları söylemektedir. Yeni duyduğu sözcükleri kullanmaktadır (Peçenek, 2002: 35).

3-4 yaş arası bir çocuk günlük yaşamda kullanılan *iç-, aç-, uyu-* gibi eylemleri kullanabilmektedir. Özellikleri belirtilen nesneleri anlamlandırabilmektedir. Örneğin *masanın üzerinde duran kırmızı kalemi bana getirir misin* sorusunu anlamlandırabilmektedir. İki eylemi içeren *buraya gel ve otur* gibi komutlara uyabilmektedir. İki ayrı nesneli eylem gerektiren *kurşun kalemi al ve kalem kutusuna koy* gibi komutları yerine getirebilmektedir. Bu yaş grubu çocuklar 900'e yakın sözcüğü anlayabilmektedir. {-DI}, {-AcAK} ve {-Iyor} biçimbirimlerini doğru ve anlamlı bir biçimde kullanabilmektedir. *Ben* adını kullanabilmektedir. *Şimdi, yakında, sonra* gibi zaman belirteçlerini anlayabilmektedir. *Kim, nerde, ne, neden* sorularını sorabilmektedir. Çoğul biçimbirimini doğru kullanmaktadır. Çevresindeki nesneleri tanımakta ve adlarını söyleyebilmektedir. Nesnelerin işlevlerini *bardakta süt içilir* biçiminde tanımlayabilmektedir. Nesnelerin işlevlerine ve özelliklerine göre benzer ve farklı yönlerini söyleyebilmektedir. Ses tonunu ve hızını ayarlayabilmektedir. Yaptığı resimleri anlatabilmektedir. Kendi kendine konuşmakta ve fazlaca soru sormaktadır. Oluş sırasına göre iki olayı anlatabilmektedir. Altı sözcük içeren bir tümceyi söyledikten sonra tekrar söyleyebilmektedir. Bir öyküyü oluşturup anlatabilmektedir. Gerçekleşmemiş bir olayı gerçekmiş gibi anlatabilmektedir. Olaylar arasında bağlantı kurabilmektedir.

İhtiyaçlarını, düşüncelerini ve sorularını içeren sözcükler üretebilmektedir. Kısa öyküler ilgisini çekmektedir. Aynı öyküleri tekrar dinlemekten hoşlanmaktadır. Genel renk adlarını bilmekte ve ayırt edebilmektedir (Peçenek, 2002: 35-37).

4-5 yaş arası bir çocuk, *neden, nasıl, nerede, kim, ne zaman* sorularını sıklıkla sormakta ve bu soruların cevaplanmasını istemektedir. Sayı, ağırlık, boyut, uzaklık, renk, yer, zaman gibi temel kavramları anlayabilmektedir. Karmaşık tümceler kurabilmektedir. Yedi sözcükten oluşan tümceler kurabilmektedir. Anlamsız ve argo sözcükler kullanmaktadır. Adresini ve telefon numarasını ezberleyebilmektedir. Dinleyicinin anlama seviyesine göre dilini ayarlayabilmektedir. Kitaplarda sıklıkla tekrarlanan sözcükleri tanıyabilmektedir. Resimleri mantıklı bir şekilde açıklayabilmektedir. Üç-dört dizelik şarkıları tek başına söylemektedir. {-DI}, {-(I)yor} ve {-AcAK} biçimbirimlerini doğru kullanabilmektedir. Yakın zamanda yaşanmış olayları anlatıp olaylar arasında bağlantı kurabilmektedir. Sözcüklerin anlamlarını sormaktadır. Gerçekleri hayalleriyle karıştırıp öyküler anlatabilmektedir. Konuşmalarında bebedeksi ifadelerle yer vermemektedir. *Güzel, daha güzel, en güzel* gibi karşılaştırmaları anlamaktadır. *Sıcak-soğuk* gibi zıtlık bildiren sözcükleri anlamaktadır (Peçenek, 2002: 37-38).

5-6 yaş arası bir çocuk ise yaklaşık 10.000 sözcüğü anlamaktadır. Konuşurken yaklaşık 2500 sözcük kullanmaktadır. Altı-sekiz sözcük içeren tümceler kurabilmektedir. Tartışmaktan ve görüşlerini bildirmekten hoşlanmaktadır. Ana ve ara renkleri bilemekte ve adlandırmaktadır. Geometrik biçimleri adlandırmaktadır. Aile üyelerinin adlarını söyleyebilmektedir. Ülkesinin adını söyleyebilmektedir. Öyküleri hatırlamakta ve tekrarlayabilmektedir. Ayrıca öykü üretebilmekte ve anlatabilmektedir. Öykülerin başı, ortası ve sonu olduğunu anlayabilmektedir. Bilmece ve fıkralardan hoşlanmaktadır. Bazı sesleri ayırt edebilmekte ve yazabilmektedir. Karşılaştırma kavramlarını kullanabilmektedir. Azlık, çokluk ve eşitlik kavramlarını anlayabilmekte ve kullanabilmektedir. Hayvan, oyuncak gibi ulamları ayırt edebilmektedir. Zaman kavramını anlayabilmekte ve kullanabilmektedir. Haftanın günlerini anlamlandırmaya başlamaktadır. Yön kavramı gelişmektedir. Somut sözcükleri yapılarına, renk, biçim gibi özelliklerine ve işlevlerine göre ayrıntılı bir biçimde anlatabilmektedir. Soyut sözcüklerin ne anlama geldiğini sormaktadır. Günlük hayatını anlatabilmektedir. *Niçin* sorusunu yanıtlayabilmektedir (Peçenek, 2002: 38-40).

Hayatının ilk altı yılını içeren erken çocukluk döneminde çocuk, uygun koşullarda benzer ve evrensel biçimde, belirli aşamalarla anadillerini edinmektedir. Bazı dillerdeki yapısal özelliklerden dolayı, çocuğun anadilini edinmedeki aşamalar farklılık gösterse de tüm

çocuklar bu aşamalardan geçmektedir. Erken çocukluk döneminde temel dil edinim süreci tamamlanmaktadır (Topçuoğlu, 2006: 37).

Çocuklar bir dilin bütün sözcüklerini ve tümcelerini zihinlerinde biriktirerek öğrenmemektedir. Daha önce duymadıkları tümceleri kurabilmekte aynı zamanda daha önce hiç duymadığı tümceleri duyduklarında anlamlandırabilmekte ve aynı biçimde kullanabilmektedir. Çocukların öğrendiği dil kurallarını kimse öğretmemektedir (Keskin, Ömeroğlu, ve Okur, 2015: 80). Çocuklar doğuştan sahip olduğu dil yetisi sayesinde maruz kaldığı dilin dilbilgisine ve sözcüklerine hakim olmaktadır ve böylelikle sınırlı sözcük ve yapıyla sonsuz tümce kurabilmektedirler.

Peçenek (2002: 31) erken çocukluk döneminin sonundaki çocuklar anadillerinin temel yapılarını edinebildiğini ve bu yapıların kullanımında yetkinleştiklerini belirtmektedir. Böylece anadillerini yetişkin konuşucular düzeyinde kullanabilmektedirler. Ancak çocukların anadili edinim süreci henüz tamamlanmadığını, çocuğun sözdizimsel, anlambilimsel ve edimbilimsel alanlarda anadilini tam anlamıyla kullanabilmesi için okul çağı dönemini tamamlaması gerektiğini savunmaktadır.

Çocuklar anadilini edinirken zaman zaman hatalı genellemeler yapabilmektedir. Kabadayı'ya (2012: 1564) göre bu hatalar aşırı kurallaştırma ve eksik kurallaştırma olarak adlandırılmaktadır. Aşırı kurallaştırma, çocuğun öğrendiği bir kuralı ilgili veya ilgisiz tüm durumlara uygulamasıdır. Baykal (2018: 14) bu duruma örnek olarak bir çocuğun uçakta sessiz olunması gerektiğini öğrendiğinde hostesin sorduğu soruya da yanıt vermemesini, ayakkabıcı sözcüğünü öğrenen bir çocuğun manava da manavcı olarak adlandırmasını, kedinin tüylü ve dört ayaklı bir hayvan olduğunu öğrenince tavşan ve benzeri dört ayaklı tüylü hayvanlara da *kedi* olarak adlandırmasını vermiştir. Eksik kurallaştırmada ise çocuk öğrendiği kuralın sadece bir örnek için geçerli olduğunu düşünmektedir. *Ali senden büyük, ona saygı duyman gerek* tümcesini duyan bir çocuğun, bu kuralın yalnızca Ali için geçerli olduğunu düşünmesini, eve gelen ilk kişileri *misafir* olarak öğrenip daha sonra gelenlere misafir denmesini kabul etmemesini, yalnızca kendi sınıf öğretmenlerini öğretmen zannedip diğer öğretmenleri amca, abla, teyze olarak adlandırmasını örnek olarak vermiştir.

2.1.1. Anadili edinim kuramları

Alanyazın çalışmaları incelendiğinde dil edinim kuramları hem karşıt yorumlar içermekte hem de birbirini tamamlayan ya da destekleyen noktalarda birleşmektedir. Bu bölümde, anadili edinim kurallarını açıklamaya çalışacağız.

2.1.1.1. Davranışçı kuram

Davranışçı kuramda dil bir insan davranışdır ve zihinsel süreçlerle açıklanamamaktadır. Bu kuramda dil gelişiminin esas süreci basit bir uyarıcı-tepki-pekiştirici ilişkisine dayanmaktadır. Dil, belirli uyarıcılara verilen tepkidir. Davranışçı kuramda çocuğun çevresinde konuşulan dile tepki verdiği ve buna karşılık olarak yine bir tepkiyle pekiştirilirse bu bir davranış haline geldiği savunulmaktadır. Bu görüşe göre çocuk çevresinde gördüğünü ve duyduğunu taklit etmekte, ceza ve pekiştiriciler yoluyla da dili edinmektedir. Yetişkinler, bebeklerin çıkardığı seslere tepkiler vererek dil gelişimini yönlendirmektedir (Demirel, 2016: 127).

Bu kuramda, dil öğrenimi, taklit, örnek alma, yinleme ve pekiştirmeye dayanmaktadır. Yinleme dil öğreniminde önemli bir rol oynamaktadır. Yetişkin bir birey sözcük söyleyince çocuk sözcüğü yinlemekte ve ardından yetişkin bu davranışından dolayı çocuğu ödüllendirmektedir. Dil gelişiminin erken dönemlerinde, çocuğun üretimi yetişkin modeline henüz erişmemektedir. Çocuğun yaşı ilerledikçe yetişkin modeline yaklaşan bir üretim ortaya koymaktadır. Yetişkin dil kullanıcıları, çocuğun ölçünlü dil davranışlarını öğrenmesinde model oluşturmaktadır. Yetişkinin söylediği bir tümce çocuk tarafından tam olarak taklit edilemeyeceği ancak yetişkinlerin aşamalı olarak değişiklik istemeleri sonucu, çocuk tam olarak yetişkin dil modeli üreteceği savunulmaktadır (Bohannon ve Bonvillian, 2001: 259-261; Owens, 2001: 33 aktaran Peçenek, 2002: 42-43).

Davranışçı kurama göre çocuk, dil öğrenmek için doğuştan gelen herhangi bir yeteneğe sahip olmamaktadır. Bu görüşe göre çocuklar dili yalnızca çevreleri sayesinde öğrenmektedir. “Aşırı davranışçı görüşte ise çocuklar dünyaya *tabula rasa* olarak adlandırılan, dünya ya da dille ilgili üzerinde hiçbir bilgi bulunmayan boş bir levhayla gelmekte ve bu çocuklar daha sonra farklı pekiştiricilerle yavaşça koşullandırılarak çevre tarafından şekillendirilmektedir” (Brown, 2007: 26). Bu görüş genellikle dil gelişiminin yalnızca gözlenebilen kısmıyla ilgilenmekte ve dil gelişimini yalnızca pekiştirmeyle açıklamak konusunda yetersiz kalmaktadır. Dil gelişimi sürecinin gözlemlenemeyen kısmıyla ya da

zihinde dil gelişimi sürecinde nasıl değişiklikler yaşandığıyla ilgili herhangi bir bilgi vermemektedir (Demirel, 2016: 127).

2.1.1.2. Bilişsel gelişim kuramı

Bilişsel kuram, Piaget'nin belirlemiş olduğu bilişsel gelişme evreleriyle dil becerilerinin ortaya çıkışı arasındaki ilişkiyi içermektedir. Bu kuramda dilin genel bilişsel becerilerden biri olduğu ve bilişsel gelişmeye bağlı olduğu savunulmaktadır (Peçenek, 2002: 45).

Zihinsel süreçleri dikkate alan bu kuramda anlama, algılama, akıl yürütme gibi zihinsel gelişimle bağlantılı olarak dil de gelişmektedir. Dil ve düşünme arasında önemli bir bağlantı bulunmaktadır. Dil, bireyin biliş seviyesini göstermektedir. Bilişsel görüş, çocuğu kavramları geliştirip üreten, sözcük ve tümce yapısını kolaylıkla edinebilen varlık olarak düşünmektedir. Çocuk uygun bağlamda uygun sözcük seçimini yapamadığında ya da sözcüğü sesletemediğinde kendisi üretmeye çalışmaktadır (Çakır, 2004: 117).

Bu kuram, davranışçı yaklaşımın tersine öğrenmenin bilişsel yönleriyle açıklamalar getirmektedir. Bilişsel görüşü savunanlar, bilginin yapısı, nasıl elde edildiği, nasıl kavrandığı, nasıl hatırlandığı, problem çözmede nasıl kullanılacağı gibi konuları açıklamaktadır. Bilişsel kurama göre öğrenme kalıcı ve yaşantının bir ürünüdür. Bireyde değişikliğe neden olmaktadır (Açıkgöz, 2004: 81-82).

Araştırmacılar erken yaştaki bir çocuğu *daha fazla* ve *daha az* sözcükleriyle ilgili test etmektedir. Araştırmacılar masanın üzerine iki ayrı yere şeker yığını koymaktadır. Bir küme diğerinden açık bir biçimde daha fazladır. Çocuğa fazla olan şeker yığını göstermesi söylenir ancak çocuk zorlanmakta ve gösterememektedir. Araştırmacı testin sonunda çocuğa istediği şeker yığını eve götürebileceğini söylediğinde çocuk daha fazla olan şeker seçip götürmektedir (Çakır, 2004: 117). Bu test sonucunda çocukların önce kavramları edindiğini zaman içerisinde bunu dil ile ifade etmeyi öğrenmeye başladığı görülmektedir.

Bilişsel gelişim dört temel evreye ayrılmaktadır:

- a. Duyusal Motor Dönem (0-2 yaşlar)
- b. İşlem Öncesi Dönem (2-7 yaşlar)
- c. Somut İşlemler Dönemi (7-11 yaşlar)
- d. Soyut İşlemler Dönemi (11 + yaşlar) (Kol, 2011: 4).

Duyusal Motor Dönem adını bebeğin duyu organlarından, kol ve bacaklarını, başını hareket ettirmesinden almaktadır. Bu dönemde bebek kendisini dış dünyadan ayrı bir varlık olarak algılayamamakta ve bu yüzden kendi dışındaki nesnelerin deviniminden haberi yoktur (Yapıcı ve Yapıcı, 2006; aktaran Kol, 2011: 4). Çocuklar doğuştan refleksif davranışlara sahiptir ve zamanla amaçlı davranış göstermeye başlamaktadır. Etrafındaki insanlara, olaylara görsellik açısından ilgi duymaktadırlar. Yeni keşfettiği bir nesneyi, dikkatli bir biçimde incelemektedirler. Başparmaklarını ve işaret parmaklarını kullanarak küçük nesneleri alabilmekte ve geri bırakabilmektedirler (Bayhan ve Artan, 2007; aktaran Kol, 2011: 4). Bu dönemde bebekler dili araç olarak kullanmaktadır. Amaçlarına başka bir deyişle hedeflerine ulaşmak için sesler çıkarmaktadır ve sözcük üretmeye çalışmaktadır (aktaran Aydın, 2004: 9).

İşlem Öncesi Dönem'de faaliyetler önce zihinsel süreçlerle kabul edilip içselleştirilmektedir. Ayrıca mantık ilkelerini ve kesin kuralları üst derecede kendine uydurma ve organize etme dönemidir (Bayhan ve Artan, 2007; aktaran Kol, 2011: 4). Bu dönemde, çocuklar, benmerkezlidir. Henüz kendi algılarından bir başka bakış açısı olduğunu anlayamamaktadırlar. Çocuklar kendini evrenin merkezinde görmektedir (Yapıcı ve Yapıcı, 2006; aktaran Kol, 2011: 4). Bu dönemin sonunda çocuk, motor ve duygusal etkinliklerinin birlikteliğini geliştirmekte, karmaşık olmayan zihinsel işlemlere ve konuşma ve sembolik düşünce başlamaktadır. Piaget işlem öncesi dönemi *Sembolik/Kavramsal öncesi dönem* ve *Sezgisel dönem* olarak ikiye ayırmaktadır (Selçuk, 1996: 70-71).

Sembolik/Kavramsal Öncesi Dönem 2-4 yaş arasını içermektedir. Bu dönemde dil gelişmektedir ancak bu çocukların geliştirdikleri kavramların, sembollerin anlamları kendilerine özgüdür, çoğunlukla gerçek dışıdır. Çocuk, görmediği veya olmayan bir nesne, olay, kişi, varlığı temsil eden semboller geliştirmektedir (Selçuk, 1996: 72). Bu yaş grubu çocukların ana özellikleri şunlardır:

Çocuk benmerkezlidir ve bu durum bütün yaşamına yansımaktadır. Özellikle oyun konusunda, bütün oyuncakların istediği gibi olmasını ve istediğinde verilmesini beklemektedir. Dili hızlı bir biçimde gelişmeye devam etmektedir ancak tamamıyla duygu ve düşüncelerini ifade edeceği bilişsel ve fiziksel olgunlaşma gerçekleşmemektedir. Birden fazla boyutu olan ilişkileri anlamlandıramamaktadır. Örneğin, Ayşe, Fatma'dan uzunsa Fatma da Şenay'dan uzun. *En uzun boylu kim?* sorusunu cevaplandıramamaktadır ancak bu durumu sembolleştirip kağıda çizdiğinizde bu durumu doğru anlamlandırmaktadır. Bu yaş grubu çocuklar sınıflama yapamamaktadır. Öncelikle öğrendiği hayvan köpeğe bundan sonraki tüm dört ayaklı hayvanları köpek olarak adlandırmaktadır. 3 yaşa geldiğinde çocuk akranlarıyla

oyun oynayarak sosyalleşmektedir. Bu süreçle birlikte ben merkezliliğinin düzeyinde giderek azalma olmaktadır ancak sosyal benin tam olarak gelişimi bir sonraki dönemde yani sezgisel dönemde başlamaktadır. 2-4 yaşlarında çocuk, görmediği veya var olmayan nesne, olay, kişi ve varlıkları temsil eden semboller geliştirmeye başlamaktadır. Örneğin, bir çubuğu at, cetveli tabanca olarak kullanabilmektedir. Bu yaş aralığında sembolik oyun sıkça görülmektedir. Sembolik oyunlar aracılığıyla çocuklar, çatışmalarını ortaya koyabilmekte ve dengelerini sağlayabilmektedir. Çocukların yaşı ilerledikçe sembolik oyunları anlaşılabilir bir hale gelebilmektedir. Sembolik oyunlarda yetişkinleri veya çevrelerindeki olayları, varlıkları taklit etmekte ya da oyunu tamamen kendilerine özgü sembollerle de oynamaktadır (Yapıcı ve Yapıcı, 2006; aktaran Kol, 2011: 4).

Sezgisel Dönem ise 4-7 yaş arasını kapsamaktadır. Bu dönemde çocuk, olayları sadece yaşadıklarına bağlı olarak tek yönlü düşünmeye başlamaktadır. Çocuğun sınıflama yeteneği gelişmektedir. Toplama yapabilir hale gelmektedir. Aynı zamanda büyük gruplar içinde alt bölmeler ve gruplamalar da yapabilmektedir. Ancak büyük grup ve içinde küçük grup yapması istenirse bunu yapamamaktadır. Bu, bütünün bilgisi ve alt parçalarının bilgisini aynı anda zihninde tutamadığı anlamına gelmektedir (Yapıcı ve Yapıcı, 2006; aktaran Kol, 2011: 5). Bu dönemde çocuk, nesnenin dikkat çekici özelliklerine odaklanmakta diğer özelliklerini gözden kaçırmaktadır (Selçuk, 2007: 81).

Somut İşlemler Dönemi ise 7-11 yaş arasını kapsamaktadır. Bu dönemde çocuk sayıları, olaylar arası ilişkileri ve süreçleri geliştirmektedir. Problemleri düşünme yeteneğini somut nesneler etrafında düşünüp geliştirmektedir. (Selçuk, 2007: 82). Bu dönemde çocukların karşılaştıkları problemler, somut nesnelerle veya bu karşılaştıkları problemler somutlaştırarak çözüme kavuşmaktadır. Çocuk, parçaların birbirinin yerine geçişini ve birbirine nasıl uyduğunu görmektedir. Buna ek olarak miktarların biçimleri değiştiği zaman aynı kaldıklarını fark etmektedir. Örneğin, yığın halinde bir çamuru ip şekline getirdiğinde miktarında değişiklik olmadığını bilmektedir (Yapıcı ve Yapıcı, 2006; aktaran Kol, 2011: 5). Bu dönemde çocuklar düşüncelerinde daha esnek ve düşünme sürecinde daha mantıklıdır. Somut işlemleri kullanabilen çocuk, çarpmanın bölmeyle ilişkili olduğunu, çıkarmanın da toplamanın tersi olduğunu ve eşitlik gibi birbirleriyle ilişkili olan kavramları bilmektedir (Bayhan ve Artan, 2007; aktaran Kol, 2011: 5).

Soyut İşlemler Dönemi 12 yaş ve üzerini kapsamaktadır. Bu dönem, çocuğun bir yetişkin gibi problem çözdüğü veya yeni karşılaşılan durumlarda yetişkin gibi kararlar aldığı anlamına gelmemektedir. Bu durum çocuğun yetişkine benzer bir düşünme sürecine girdiğini

göstermektedir (Ceyhan, 2002: 66-67). Çocuk soyut olan hakkında düşünme ve soyutlamaları kullanarak işlemleri uygulama yeteneğini geliştirmektedir. Çocuk artık gerçek nesnelere uyan sembollerle kendi kendini sınırlamamaktadır. Sevgi, nefret, inanç, güçler, hız, zaman gibi soyut kavramlar üzerine konuşabilmekte ve düşünebilmektedir. Bu dönemde çocuk zihinsel gelişmenin en üst noktasına ulaşmaktadır (Yapıcı ve Yapıcı, 2006; aktaran Kol, 2011: 5).

Bilişsel kuramda, çocuk ve çevre arasındaki etkileşimin öneminin vurgulandığı gibi çocuğun iç bilişsel yapılarının önemi de vurgulanmaktadır (Aydın, 1999: 28; Senemoğlu, 1997: 46). Çocuğun dilini edinmesinde çevreden aldığı girdi önemli bir rol oynamaktadır ve bu dil yapıları ancak yerleşik bir bilişsel temel varsa ortaya çıkmaktadır.

2.1.1.3. Toplumsal / Sosyal etkileşim kuramı

Bu kurama göre dil toplumsal ve etkileşimsel bir olgudur ve dilin temel işlevi iletişimdir. Dil edinimi bir toplumsallaşma süreci olarak kabul edilmektedir. Toplumsal etkileşim ve ilişkiler çocuğun dil biçimini ve bağlamını anlamlandırabilmesi için gerekenleri oluşturmaktadır (Peçenek, 2002: 49).

Toplumsal etkileşim kuramında, çocuğun erken yaştaki toplumsal ve iletişimsel etkileşimi çok önemlidir. Çocuk, dilbilgisi biçimlerini bilmesede dahi edinimden önce iletişim kurabilmekte, etkileşimde bulunabilmektedir. Çocuğun dil biçimlerini ve kurallarını edinmesi, ilişkili olduğu kişilerle özellikle ailesiyle etkileşimi sonucu gerçekleşmektedir. Bu etkileşimlerin doğal sonucu ise dildir. Çocuğun iletişim kurma çabasıyla yetişkinler, çocuğun dilde yaşadığı değişimlere uygun dil modelleri kullanmaya başlamaktadır. Dil yapılarının ve biçimlerinin gelişmesi ve art arda edinimi, çocuğun daha olgun ve gelişmiş iletişimsel-toplumsal etkileşimlerde bulunmasına katkı sağlamaktadır (Peçenek, 2002: 50).

2.1.1.4. Doğuşancı kuram

Bu kurama göre dil doğuştan-biyolojik temelli bir olgudur. Çocuk insana özgü bir dil yetisiyle doğmaktadır ve dil yetisi dil edinimine öncülük etmektedir. Doğuşancı kuramın temelinde “dil evrenseldir” ve “insana özgüdür” düşünceleri yer almaktadır (Peçenek, 2002: 53-54).

Bu kurama göre dil edinimi zihinsel bir süreçtir. Kuramın savunucuları, bu süreci bir gizem gibi görmektense sorulara daha derin cevaplar bulamaya çalışmaktadır. Chomsky ve

Lenneberg gibi kuramcılar dil gelişimini biyolojik temellere bağlamaktadır. Aynı zamanda dil gelişiminde çevresel koşulların etkilerini de ele almaktadırlar (Demirel, 2016: 127).

Biyolojik temellere dayanan kuram, çocukların dil edinmeleri için doğuştan bir dilsel yetiye sahip olduklarını ileri sürmektedir. Bu doğuştan gelen dilsel yeti, davranış kuramının açıkladığından çok daha fazlasını açıklamaktadır (Demirel, 2016: 127).

Chomsky'ye göre çocukların zihni, çevrelerinden duyduklarını taklit ederek doldurdukları boş bir levha değildir. Çocuklar dünyaya geldiklerinde dil sisteminin kurallarını keşfedecekleri özel bir yetiyle doğmaktadır. Bunun adı *Dil Edinim Düzenegi*'dir (*Language Acquisition Device*) (Lightbown ve Spada, 1999: 23). Bu dil mekanizmasıyla çocuklar çevrelerinden duydukları dili algılayıp içselleştirmekte sonrasında fizyolojik ve biyolojik olarak geliştiklerinde o dili edinmektedir.

Yaş, ırk, sosyal ve kültürel geçmiş gibi farklılıkların tersine çocuklar herhangi bir öğretime maruz kalmadan anadillerini edinmektedir. Çocukların, çevre faktöründen bağımsız bir biçimde dillerini doğal olarak edinebilmeleri bu düşünceyi desteklemektedir (Demirel, 2016: 128).

Bunlara ek olarak Chomsky, dil mekanizmasıyla ilgili *derin* ve *yüzey* olmak üzere iki yapıdan bahsetmektedir. Çocuklar dili edinirken bu iki yapıyı da kullanmaktadır. *Yüzey yapı*, konuşulan sözcükler, *derin yapı* ise bu sözcüklerin altında yatan anlam olarak açıklanmaktadır (Demirel, 2016: 128).

Bu bakış açısıyla dil edinim sürecini açıklamaya çalışan kuramcılar, çocuğun bir dil edinimi düzenegiyle doğduğu ve bu düzenek sayesinde dili edindiğini savunmaktadır. Aynı zamanda doğuştan var olan dilsel bilginin doğası üzerine farklı hipotezler ve modeller ortaya atılmıştır.

2.1.1.5. Kritik dönem hipotezi

Aydın'a (2014: 33) göre kritik dönem, yaşa bağlı olarak belirli alanlardaki becerilerin edinilmesinde avantaj sahibi olunan dönemdir. Her bir yaş dönemi, önceki döneme göre daha karmaşık bir öğrenme sürecine hazırlık aşamasıdır. Bu dönemde dilsel girdi ve uyaran seviyesi en üst düzeydedir. Bu yüzden öğrenmenin gerçekleşmesi ve hedef becerilerin kazanılması kritik dönemden sonraki süreçte güçleşmektedir. Buna ek olarak kritik dönem belli bir süreç

içinde, bazı özelliklerin ön planda olduğu ve bu özellikleri harekete geçirecek uyaranların öne çıkması gereken dönemdir.

Penfield ve Roberts (1959) kritik dönemin, dil edinim sürecinde rolüne dair ilk varsayımı ortaya koymaktadır. Ayrıca yaş ilerledikçe sinir hücreleri arasındaki esnekliğin ortadan kalktığını, bu yüzden de dil ediniminde sorun yaşandığı ifade edilmektedir. Ortaya koyulan bu ilk varsayım, daha sonra Lenneberg tarafından geliştirilmektedir (Kaygısız, 2018: 438).

Lenneberg (1967) dil ediniminde kritik bir dönemin olduğunu ve dil gelişiminin beynin olgunlaşması sonucu ortaya çıktığını savunmaktadır. Beynin yarı küreleri arasındaki bağlantının ve denetimin kurulması 2 yaş civarında başlamakta ve 12-13 yaş aralığında ise son bulmaktadır. Çocuk bu süreçte esnek nöron yapısına dayalı olarak hem anadilini hem de ikinci bir dili kolaylıkla edinebilmektedir (Lenneberg, 1967: 167).

Araştırmalarda, yaşa bağlı olarak çocuğun öğrenim sürecinde farklı dilsel alanlara öncelik verdiği ortaya çıkmaktadır. Böylece 3-7 yaş arası çocuklarda sesbilgisel etmenlere ağırlık verirken, 8-9 yaş arası çocuklar biçimbilimsel etmenlere, 9 yaş ve üzeri çocukların ise sözcüksel ve sözdizimsel etmenlere ağırlık vermektedir (Herschensohn, 2007: 101).

Birinci dil edinimi, biyolojik çevrenin içerisinde 4-6 yaş arası dönemde tamamlanmaktadır (Ortega, 2013: 12). İkinci dil edinimi ise öğrencilerin hedef dili öğrenmeye başladıkları yaşa göre farklılıklar göstermektedir. Böylece birinci ve ikinci dil edinimi arasında yaş önemli bir değişken olarak ortaya çıkmaktadır (Kaygısız, 2018: 440).

İkinci dil edinim sürecinde yaşın bir değişken olup olmadığıyla ilgili alanyazında iki temel yaklaşım bulunmaktadır. İlk yaklaşım, biyolojik zamanlama dil edinim sürecindeki temel işlemci konumunda bulunmaktadır. Bu biyolojik süreç sonunda, ikinci dil ediniminin erişebileceği yetkinlik düzlemi, temelden geri dönüşü olmayacak biçimde değişime uğramaktadır. Bu süreç ise dil ediniminde kritik dönem olarak adlandırılmaktadır. İkinci yaklaşımda ise bireylerin ikinci dil ediniminde, anadili yetkinliği seviyesine ulaşmasının mümkün olmadığı ifade edilmektedir (Ortega, 2013: 12).

Birinci ve ikinci dil edinimi benzer süreçler içeren iki farklı süreçtir (Herschensohn, 2007: 2). Birinci dil edinimindeki kritik dönem olgusu, ikinci dil ediniminden farklıdır ve farklı bir zaman çizgisinde ilerlemektedir. Çünkü birinci dil ediniminde, edinim sürecine

nörolojik olarak hazırlanmış bir zihin ve yeterli miktarda dil girdisi gerekmektedir (Friedman ve Rouso, 2015: 28).

İkinci dil ediniminde kritik dönem olgusunun var olduğunu savunan yaklaşım, göçmen ailelerle yapılan araştırmalar sonucunda bireylerin hedef dilin sesletimi üzerine yoğunlaştığını belirtmektedir. Ancak sesletim özellikleri dışında geç dönemde yabancı dil öğrenmeye başlayan bireylerin hedef dilde anadili konuşucusu yetkinliğine erişebildikleri gözlemlenmektedir. Başka ikinci dil edinimi açısından kritik dönem varsayımının en dikkat çeken yönü biyolojik etmendir. Böylece yapılan çalışmalarda ortak noktanın da sesletim olduğu ortaya çıkmaktadır. Yapılan çalışmalarda, ikinci dil edinim sürecine daha erken yaşlarda başlayan bireylerin, hedef dilin sesletim özelliklerini edinebildiği ancak kritik dönem sonrasında ikinci bir dili edinirken hedef dilin sesletiminde anadilin sesletim özelliklerinin etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca kritik dönem üzerine çalışan araştırmacıların belli bir yaş dönemi üzerinde uzlaşmamış olduğu ve farklı yaşları referans noktası olarak kabul ettikleri görülmektedir. Ayrıca *“ikinci dil ediniminde kritik dönem yoktur”* görüşünün temel dayanağı ise kritik dönem olduğu belirtilen yaş dönemlerinden sonra hedef dili anadili yetkinliğinde edinen bireylere dayanmaktadır (Kaygısız, 2018: 444).

2.1.2. İkinci dil / Yabancı dil öğrenim kuramları

Alanyazında anadilini edinen bireylerin herhangi bir dili ikinci dili olarak edinmesi/öğrenmesine ilişkin pek çok çalışma bulunmaktadır.

İkinci dil edinimi/öğrenimi, yabancı dil öğrenimini kapsamaktadır. İkinci dil ve yabancı dil, ortak bir dil öğrenimi etrafında ele alınmaktadır. Öğrenim amaçları, işlevsel özellikleri veya dil öğrenimi çerçevesinde ele alınmaktadır ancak sınırlılıkları farklılık göstermektedir. Bu yüzden ikinci dil ve yabancı dil için ayrı tanımlar yapılmaktadır (Topçuoğlu, 2006: 42).

İkinci dil, anadili dışında öğrenilmiş ya da edinilmiş herhangi bir dildir. Bu bağlamda, ikinci dil öğreniminin/ediniminin, anadili konuşucularının yaşadığı çevrede doğal veya eğitimle öğrenilmesini tanımlamaktadır. İkinci dil, toplumsal ve işlevsel bakımdan, bir ülke veya bölgede iletişimsel amaçlar için kullanılan, eğitim, yönetim ve ekonomi alanlarında araç durumunda yerli olmayan (non native) dildir. Bu tanım, ikinci dilin ikidillilik bağlamında değerlendirilmesine neden olmaktadır ve ikinci dilin ediniminden söz edilmektedir (Crystal,

1989: 368; Ellis, 1994: 11-12; Ellis, 1999: 3; Gas ve Selinker, 2001: 5; Mitchell ve Myles, 1999: 1-2).

Yabancı dil, bir ülkede yaygın bir iletişim aracı olmayan, biçimsel eğitimle öğrenilen dil olarak tanımlanmaktadır. Yabancı dil öğrenimi, ikinci dil ediniminde, anadili konuşulan bir yerde işlevi olmayan başka bir dili, amaca bağlı olarak ve eğitimle öğrenme açısından farklılaşmaktadır (Crystal, 1980: 368; Ellis, 1999: 3; Ellis, 1994: 11-12; Gas ve Selinker, 2001: 5; Mitchell ve Myles, 1999: 1-2).

Araştırmacılar tarafından bağlama göre öğrenilmekte veya edinilmekte olan dilin ve öğrenme eyleminin adlandırılmasında çeşitli ayrımlar yapılmaktadır. Buna göre *yabancı dil öğrenimi*, *ikinci dil öğrenimi/edinimi* terimleri ortaya çıkmaktadır.

Bu bölümde ikinci dil / yabancı dil öğrenimine ve ikinci dil edinimine yönelik kuramsal yaklaşımları açıklamaya çalışacağız.

2.1.2.1. Davranışsal kuram

Anadili edinimini açıklayan davranışçı görüş ikinci dil öğrenimini/edinimini de açıklayan kuramlar arasında yer almaktadır. Bu kurama göre, ikinci dili öğrenenler/edinenler, konuşma bağlamındaki dilsel girdi aracılığıyla sözcükler ve nesneler arasında bağlantı kurmaktadır. Bu bağlantılar deneyim sayesinde tekrarlandıkça güçlenmekte ve alışkanlık haline gelmektedir (Lightbown ve Spada, 1999: 35).

Lado'ya (1957) göre kişiler anadillerinden oldukça fazla etkilenmektedir. Yaptıkları hataların büyük bir çoğunluğu bu etkilenme sonucunda bir alışkanlığa dönüşmesinden kaynaklanmaktadır. Kuramcılar, anadilin ikinci dile benzerlik gösteren kısımlarının öğrenmeyi kolaylaştırdığını, farklılık gösteren kısımların ise güçleştirdiğini savunmaktadır (aktaran Ellis, 2003: 43).

Kimi araştırmacılar tarafından bu kuramın anadili ediniminde de olduğu gibi ikinci dil öğrenimini/edinimini de açıklamakta yetersiz kaldığı belirtilmektedir (Ellis, 2003: 44; Lightbown ve Spada, 1999: 36).

2.1.2.2. Aradil kuramı

Bu kuramı ortaya atan Selinker'e (1972) göre aradil, ikinci dil öğrenen bir kişinin zihninde oluşturduğu ve zaman içinde geliştirdiği içsel bir sistemdir (aktaran Ellis, 2003: 350).

Selinker'e (1975) göre aradil kavramı çeşitli bilişsel stratejiler kullanılarak oluşturulan bir ara dilbilgisi sistemidir. Bu bilişsel stratejiler dil transferi, genelleştirme ve basitleştirmedir (aktaran McLaughlin, 1991: 62).

Ellis (2003: 350) aradil kuramının ikinci dil öğrenimi/edinimi alanında ortaya atılan ilk önemli kuram olduğunu ve bu kuramdan sonraki görüşlerin bu kuramın uzantıları olduğunu savunmaktadır. Selinker (1972) ikinci dil öğrenen/edinen çocukların aradillerinde anadillerinde kullandıkları çeşitli dilbilgisi yapılarını kullanmalarının nedenini psikolojik mekanizmaların sebep olduğu *fosilleşme* olarak açıklamaktadır. Araştırmalar, anadili nedeniyle yapılan bazı hataların fosilleşmesinin engellenemeyeceğini göstermektedir (aktaran Ellis, 2003: 353). Hakuta (1992) fosilleşmenin alanyazında dili öğrenme yaşıyla bağlantılı olduğunu ancak bununla birlikte bilişsel, sosyal ve duygusal faktörlerin de göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünmektedir (Ellis, 2003: 355).

2.1.2.3. Etkileşim kuramı

Bu kurama göre ikinci dil edinimi/öğrenimi karşılıklı konuşmayı içeren etkileşimle (conversational interaction) gerçekleşmekte ve bunun için anlaşılır girdi gerekmektedir. Ancak etkileşim esnasında girdinin nasıl anlaşılabilir olduğu önem taşımaktadır. İkinci dil öğrencisi dilsel biçimlerin sadeleştirilmesinden ziyade doğal konuşmacıyla etkileşime ihtiyaç duymaktadır. Doğal konuşucular konuşmalarını, öğrencilerin konuşmalarına göre şekillendirmektedir. Karşılıklı konuşma esnasındaki etkileşimsel değişimler (interactional modifications) anlaşılır girdi sağlamaktadır. Böylece anlaşılır girdi de ikinci dil edinimini/öğrenimini olanaklı kılmaktadır (Long, 1985: 377-393).

2.1.2.4. Kültürlenme kuramı

Schumann'ın (1978) ortaya attığı bu kuram, ikinci dili öğrenme/edinme sürecini etkileyen çeşitli ruhsal-toplumsal etmenler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Schumann, kültürlenme kuramında, göçmenlerin ikinci bir dili edinmelerinin/öğrenmelerinin nedenini açıklamaya çalışmaktadır. Schumann'a (1978) göre bunun nedeni, bireylerin ikinci dile karşı ruhsal ve toplumsal bir uzmanlık geliştirmek istemeleridir. Bu kuram, kendi içinde öğrenme/edinme süreci üzerine yeterli açıklamalar getirememekte ve ikinci dil öğrenimiyle/edinimiyle ilgili çalışmalarda duyuşsal ağırlıklı öğrenmenin öneminden bahsetmektedir (Peçenek, 2002: 78-79).

2.1.2.5. Doğuşancı kuram

Bu kuram, anadilini ve ikinci dili öğrenmenin/ediniminin doğuştan gelen, biyolojik bir yeti olduğunu savunmaktadır. Bu bağlamda, yabancı dil/ikinci dil öğrenimine/edinimine ilişkin çeşitli modeller ortaya konmaktadır (Peçenek, 2002: 79).

Dil edinme yetisinin bireyin biyolojik olarak doğuştan var olduğunu savunan Chomsky, bunca uyaran yoksulluğunun aksine insan zihninin böylesine karışık bir dizge olan dili çok kısa bir sürede ve mükemmel bir şekilde edinebilmesini insan zihninde doğuştan var olan *Evrensel Dilbilgisi* diye adlandırdığı ilkeler doğrultusunda mümkün olabileceğini söylemektedir (Değer, 1996: 100).

Bireyin dil yetisi, kendisine hiçbir şekilde doğrudan ve açıkça öğretilmeyen özellikler göstermektedir. Bu bağlamda, birey daha önce hiç karşılaşmadığı, duymadığı dilbilgisi kurallarını bilebilmektedir. Buna ek olarak, çocuğun dil edinimi sürecinde karşılaştığı girdiler her zaman düzgün ve tamamlanmış tümcelerden oluşmamaktadır. Bir yetişkin çocukla konuşma sırasında hatalar yapabilmekte, duraksamakta ve tümcesini tamamlamadan başka bir tümceye başlayabilmektedir. Buna rağmen her çocuk dili tamamen anlayabilmekte ve dili kullanarak sonsuz sayıda tümce kurabilmektedir. Ayrıca, çocuk kendisine dilbilgisel olmayan tümcelerle ilgili bir bilgi verilmediği halde dilbilgisel olmayan tümceleri anlayabilmektedir. Chomsky bunları evrensel dilbilgisi ile açıklamaktadır. Birey doğuştan sahip olduğu evrensel dilbilgisi sayesinde dili tam ve mükemmel bir biçimde öğrenmektedir. evrensel dilbilgisinin içerdiği sınırlamalar doğrultusunda çocuk dilbilgisel olmayı sezebilmektedir (Değer, 1996: 101).

White'a (1989) göre ikinci dil öğrenenler/edinenler de aynı anadilini öğrenen çocuklar gibi *uyaran yoksulluğu* problemiyle karşılaşmaktadır. White (1989), anadilini öğrenenlerden farklı olarak, ikinci dil öğrenenlere/edinenlere, özellikle sınıf bağlamında, öğrendikleri dilbilgisiyle ilgili açıklamalar verilmesinin ve bu kişilerin yaptıkları önemli hataların öğreticiler tarafından düzeltilmesinin evrensel dilbilgisinin ilkelerini hedeflemediğini savunmaktadır. Öğreticilerin bu ilkelerle ilgili bilgilerin farkında olmadığını, birçok öğrencinin de kendisine sunulan açıklamaları göz ardı ettiğini savunmaktadır. Bu bağlamda, ikinci dil öğrenen/edinen kişiler de zihinlerinde doğuştan var olan evrensel dilbilgisinin ilkelerini kullandığını düşünmektedir. Ancak ikinci dil öğrenenlerin/edinenlerin, tüm çabalarına rağmen, her zaman anadilini öğrenenler kadar başarılı olamamakta, ikinci dil yetisi bireysel farklılıklar göstermektedir. Anadilini edinen çocuk dil edinme sürecinin başında

anadiline ilişkin hiçbir şey bilmiyorken, ikinci dil öğrenen bir kişi dil öğrenmeye anadilinin bilgisiyle başlamaktadır (Değer, 1996: 104-105).

Cook (1993: 210) ikinci dil öğrenenlerin/edinenlerin bazen başarılı olamamalarını ve bu dil yetisinin aynı düzeyde olmamasının sebeplerinin anadili bilgisinin ikinci dil edinimini zorlaştırması ve ikinci dil ediniminin çevreden sunulan kanıtlara daha çok gereksinim duyması olduğunu savunmaktadır. Ancak ikinci dil öğrenenlerin/edinenlerin sahip olduğu bilgilerin çevreden sağlanan girdilerden elde edilemeyeceğini, bu bilgilerin kaynağının bireyin zihninde doğuştan var olduğunu savunmaktadır.

Cook (1996: 154-155) ikinci dil ediniminde evrensel dilbilgisinin yerini açıklamak için üç model ortaya koymaktadır:

Doğrudan erişim, evrensel dilbilgisi ikinci dil ediniminde/öğreniminde de anadili edinimindeki gibi rol oynamaktadır ve ikinci bir dili öğrenirken/edinirken de Evrensel dilbilgisinin ilkelerine erişilebilmektedir. Bu süreçte anadilinin hiçbir etkisi yoktur.

Dolaylı erişim, ikinci dil edinimi/öğrenimi sürecine anadilinde bulunan parametreleri kabul ederek başlamaktadır ancak anadilinde bulunmayan ilke ve parametrelere de erişerek ikinci dilin verilerine göre tekrar parametreler oluşturabilmektedir.

Erişimsizlik, evrensel dilbilgisinin ikinci dil ediniminde/öğreniminde hiçbir rolü bulunmamaktadır. İkinci dil ediniminde/ öğreniminde anadili ediniminden farklı olarak, beynin dil alanı değil beyindeki diğer alanlar söz sahibidir (Cook, 1996: 154-155).

İkinci dil öğrenimi alanında ortaya atılan modellerden biri Krashen'a ait *Monitör Modeli*'dir. Krashen'ın savundukları eğitimcilerce uygulanabilir olması bu modelin kullanılabilirliğini arttırmakta ancak bazı kuramcılar tarafından çok eleştirilmektedir (McLaughlin, 1991: 19).

Monitör hipotezinin en önemli savından biri olan bilinçli öğrenme, kişinin bir monitör (denetleyici) olmasıdır. Konuşucu bilinçli olarak öğrenilen dil çıktısını denetlemektedir. Bu denetleme kimi zaman konuşmanın üretilmesinden önce kimi zaman da sonra gerçekleşmektedir. Üç monitör çeşidi bulunmaktadır:

Aşırı denetlemede, ikinci dil öğrenenler/edinenler için dilbilgisi kuralları çok önemli bir yer tutmaktadır. Bütün tümcelerın dilbilgisel olup olmadığını denetlemektedir. Bu nedenle ikinci dildeki iletişim engellenebilmektedir.

Yetersiz denetlemede, bireyler ikinci dili iletişim aracı olarak başarılı bir biçimde gerçekleştirmektedir. Ancak yaptıkları hataları farkına varmamakta veya yapılan düzeltmeleri göz ardı etmektedirler.

Optimal denetlemede ise bireyler dilbilgisi kurallarını uygun bağlamlarda, uygun bir biçimde kullanmakta ve dil çıktısına gerekli denetlemeyi yapmaktadır. İletişim esnasında akıcı bir konuşmaya sahip olmakla birlikte tümceler dilbilgisi kurallarına da uygundur (Krashen, 1981: 15-18).

Krashen'a (1985) göre ikinci dil öğrenenler/edinenler dil yapılarını doğal bir süreçte sırayla öğrenmektedir. Bu sıra zorluk düzeyine göre oluşmamaktadır. Bu doğal süreç ikinci dilini sınıf bağlamında veya sınıf dışında öğrenilmesi/edinilmesi durumunda da aynı olmaktadır. Krashen'ın bir diğer hipotezi de *dil girdisi*dir. Bu hipotezde ancak dil girdisi anlaşılabilir kılındığında ikinci dilin öğrenilmesi/edinilmesi mümkün olduğu savunulmaktadır (McLaughlin, 1991: 30).

2.2. ERKEN ÇOCUKLUKTA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Her çocuk 5 yaşına kadar çevresi tarafından maruz kaldığı dili ya da dilleri öğrenebilme/ edinebilme yetisine sahiptir. Anadili, çocuğun doğmasıyla başlayan, bilişsel becerilerinin gelişimi ve sosyal etkileşim sonucu belli bir süreçte edinilebilir. Anadilinin dinleme, anlamlandırma ve konuşma becerilerinin gelişimi yaklaşık 5 yaşına kadar devam etmektedir. Yabancı dil ise genellikle tek bir dil kullanılan toplumlarda, çocuğun çevresinde yaygın bir biçimde kullanılmayan ancak okulda, derste veya uluslararası seyahat ve kültürlerarası iletişimde öğrenilen ve çocuğun günlük yaşamında pratik yapma olanağının olmadığı dildir (Bekleyen, 2016; Özüdoğru ve Dilman, 2014; aktaran Yazıcı ve İlter, 2018: 440). Bu nedenle çocukların anadilini edinmesi ile bir yabancı dili öğrenmesi oldukça farklıdır.

Bu sebeplerden ötürü Yazıcı ve İlter (2018: 441) özellikle erken çocuklukta yabancı dil öğretimi anadili eğitiminden farklı yol ve yöntemlere başvurulması gerektiğini savunmaktadır. Bu yüzden yabancı dil öğretiminde çocuklar için hazırlanan yabancı dil programlarının içerikleri ve uygulayıcıların özellikleri çok büyük önem taşımaktadır. Erken çocuklukta yabancı dil öğretimi için hazırlanan programlarda izlenceler çocukların gelişimsel

özelliklerine ve bu özelliklere uygun pedagojik yöntemlere göre hazırlanması büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda erken çocukluk döneminde yabancı dil öğretimi ciddi olarak ele alınması gereken bir süreç olarak kabul edilmektedir.

Bu alanda öğretici olacak kişilerin hem pedagojik hem de dilsel açıdan yetkin olması önem taşımaktadır. Öğretmeyi seven, yaratıcı, açık fikirli ve öğrenmeye açık kişiler, çocukların yetiştirilmesinde dil eğitimi açısından büyük rol oynamaktadır. Öğreticinin dil öğretmeyi yalnızca dilin kurallarını bilmek olduğunu ve dil hakkında bilgi sahibi olmayı da dil bilmekle eş gören bir yabancı dil öğretim anlayışından uzaklaşması gerekmektedir (Yazıcı ve İlter, 2018: 452). Sözelimi erken çocukluk döneminde yabancı dil öğreticilerinin alanında yetkin kişiler olması ve aynı zamanda öğrencilerin çocuk olması nedeniyle daha öğretimde ve öğretim içeriğinde daha hassas olmaları gerekmektedir.

Kara'ya (2004: 307) göre yabancı dil öğretirken ilk olarak çocuklara, sözcenin ses düzeyinden, çocukların günlük yaşamlarında kullanabilecekleri iletişim araçlarıyla başlamak gerekmektedir. Çocuk henüz okuma ve yazma becerilerini öğrenmediği için yalnızca dinleme ve konuşma becerisi etkinlikleriyle dil öğretimi gerçekleştirilmektedir. Bu yaştaki bir çocuğun belirli bir uğraşa odaklanma süresi sınırlı olduğu için çocuk akranlarıyla iletişime geçmeye, hareketlenmeye, konuşmaya ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle bir ders için öngörülen süre 20-25 dakikadır. Çocukların ilgi sürelerini dikkate alarak öngörülen etkinliklerin çeşitli olmasına ve bu etkinliklerin bir oyun ortamında dinamik bir biçimde olması gerekmektedir.

Yabancı dil öğretiminde çocuklar arası karşılıklı konuşmanın gerçekleştiği bağlam en uygun bağlam olarak kabul edilmektedir. Oyun özellikle çocukların iyi bir iletişim kurdukları ortamdır. Çocuklar oyun oynarken diğer çocukların ne söylediğini anlamak ve kendi düşüncelerini ifade etmek için normal bir zamandan çok daha fazla çaba göstermektedir. Çocuk eğer eğlenir, kızar veya şaşkınlık sergilerse içerik onun için anlam kazanmaktadır (Er, 2008: 305). Böylelikle çocuğun öğrendiği her şey onun için daha anlamlı bir hal almakta ve akılda kalıcılığını artırmaktadır.

Yabancı dilin çocuklara öğretiminde oyun kullanılmasının çocuğun güdülenmesindeki olumlu etkisinin yanında başka yararları da bulunmaktadır. Bunlardan biri, öğrencilerin dil öğrenme endişesinden kurtulmalarıdır. Çünkü dili kullanma endişesi öğrenciyi olumsuz etkileyen bir unsurdur ancak oyun ile öğrenci kendisini olabildiğince rahat hissetmektedir. Böylece öğrenci dili doğru kullanma endişesini bırakarak oyundaki rolüne odaklanmaktadır. Ayrıca her tür öğrenmede olduğu gibi dil öğrenirken de çocukların dikkatleri belli bir

zamandan sonra dağılmaktadır ancak oyun oynarken dikkatin dağılması çok daha geç olmaktadır. Sınıfta pasif kalmayı tercih eden ya da derse katılmayı çok fazla istemeyen çocuklar da oyun söz konusu olunca katılımcı olmaya başlamaktadır (Er, 2008: 306). Bu bağlamda çocukların yabancı dil öğretiminde oyun hem çocuğun güdülenmesini hem de öğretimde daha aktif olmalarını desteklemektedir.

Erken çocukluk döneminde çocuklara dilbilgisi ve sözcük öğretimi, bağlam içerisinde sunulmaktadır. Ancak çocuk henüz anadiliyle ilgili üst dile sahip olmadığı için dilbilgisi yapıları çocuğa öğretilirken, açıklanmadan, çocukta var olan dilsel düzeneklerle, iletişim kurmaya yarayan temel yapılarla ve biçimlerle öğretilmektedir. Bazı durumlarda açıklama yapmak gerektiğinde ise çocuğun anadiline ya da çeviriye başvurulabilmektedir (Kara, 2004: 308). Böylelikle çocuğun yabancı dil öğrenimi aksaklıklara uğramadan devam etmektedir.

İlter ve Er (2007) yabancı dil öğretiminin çocuklara oyun, şarkı ve tekerlemelerle verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Halliwell'e (1993) göre erken çocukluk döneminde önemli olan çocukların yabancı dile maruz kalmaları gerekmektedir ve bunun oyun, şarkı ve tekerlemelerle öğrenmeleridir. Brewster, Ellis ve Girard (2004) tekerlemeler, oyunlar, kısa hikayeler erken yaşta çocukların yabancı dil eğitimine yardımcı olacağını belirtmektedir (Yazıcı ve İlter, 2018: 441).

Çocuklarda yabancı dil öğretiminde, çocuğun günlük yaşamından etkinlikleri içermesi gerektiği düşünülmektedir. Bu etkinliklere resim yapmak, boyama yapmak, saklambaç oynamak, anne-baba, doktor-hasta ya da satıcı-alıcı rolü oynamak gibi örnekler verilmektedir (Kara, 2004: 307-308). Böylece bu tür etkinlikler sayesinde yabancı dilin kullanımı için iletişim ortamları yaratılarak çocukların dil öğretimi daha etkin bir hal almaktadır.

2.3. ERKEN ÇOCUKLUKTA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Günümüzde Türkiye’de çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmalar Ak’a (2019: 23) göre iki tür grubu içermektedir. Bunlardan birincisi, içinde bulundukları durumdan dolayı acil olması ve öğrenci sayısının çok olması nedeniyle geçici koruma kapsamındaki çocuklardır. İkincisi ise uluslararası veya ulusal okullarda okuyan ve Türkçe öğrenen farklı milletlerden uluslararası öğrencilerdir.

Bu gruplardan birincisine dahil olan Türkiye’deki Suriyeli çocuklardır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocukların Türk eğitim sistemine uyum sağlaması için geliştirilen “Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi”

(PIKTES) adlı proje MEB'in çalışmalarını desteklemektedir. PIKTES'in çalışmalarında Türkçe öğretiminin büyük bir rolü olduğu görülmektedir (Ak, 2019: 23).

PIKTES, 2019 yaz döneminde 5-6 yaş grubundaki daha önce okula gitmemiş çocuklar için 9 haftalık bir eğitim programı düzenlemektedir. Bu program, Suriyeli çocukların okula belirli bir Türkçe seviyesiyle başlayıp okula daha kolay uyum sağlamalarını hedeflemektedir. PIKTES kapsamında çocukların okula, sınıfa ve arkadaşlarına uyum sağlayabilmesi için en önemli nokta çocuklara Türkçe öğretmektir. Çünkü çocuk kendisini ifade edemediği ve iletişim kuramadığı zaman okula devam problemleri de yaşamaktadır (PIKTES, 2019).

Aynı zamanda Suriyeli çocuklara sunulan eğitim olanakları sığınmacı kamplarında ve bu kampların dışında sürdürülen çalışmalar olarak da yürütülmektedir. Çocuklara kamp dışında, GEM-Geçici Eğitim Merkezlerinde ya da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumlarında eğitim hizmeti sunulmaktadır (Emin, 2016: 23).

Boylu ve Işık (2019: 929) Suriyeli çocuklara Türkçe öğretirken öğretmenler, çocukların Türkiye'ye uyum sağlamaları için sınıf içi Türk kültürünü aktarma etkinlikleri yaptıklarını da belirtmektedir. Türk yemeklerini gösterme, Türk çizgi filmleri izletme, önemli Türk büyüklerini anlatma ve Türklere ait hikayeleri anlatma gibi etkinlikler yapılmaktadır. Ayrıca öğretmenler Türklerin yaşam şeklini (tuvaletten sonra ellerini yıkamak, yere düşürdüğü yemeği yememek gibi) de öğrencilere aktarmaktadır. Böylelikle çocuklar yalnızca Türkçeyi değil, aynı zamanda Türkiye'nin kültürünü ve değerlerini de öğrenerek Türkiye'de yaşama daha kolay ayak uydurabilmektedir.

Erken çocuklukta yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılabilecek etkinliklere örnek olarak çocukların kendi aralarındaki ya da yetişkinlerle çocuklar arasındaki diyaloglar verilebilmektedir. Bazı biçimlerin ve basit yapıdaki alıştırma etkinlikleriyle yapıların öğrenilmesi kolaylaştırılabilmektedir (Kara, 2004: 308). Bu etkinliklere, Kara (2004: 308) şu örnekleri sunmaktadır:

Basit diyaloglar:

A: Bu Çetin mi?

B: Evet, bu Çetin.

A: Üşüyor mu?

B: Evet, üşüyor.

Dönüşüm içeren diyaloglar:

A: Bu senin kalemin mi?

B: Evet, bu benim kalemim.

Karmaşık yapıda tümcelerle diyaloglar:

A: Ali, kalemin kırmızı mı?

B: Hayır, kalemim kırmızı değil, mavi.

Yerine getirilmesi istenen emirleri ya da istekleri içeren tümceler:

-Bana resmini göster!

-Oraya bak!

Bu diyaloglar sayesinde alışveriş, mağaza, çarşı gibi bağlamlara yönelik oyunlar oynayarak çocuklar dili iletişim bağlamında öğrenmektedir. Buna ek olarak (tekerleme, öykü, şarkı, dans vb.) yeni öğeleri tekrarlamak amacıyla oyun türünden etkinliklere başvurulmaktadır. Çocukların iletişim esnasında yaptığı hatalar öğretici tarafından düzeltilmesi gerekmektedir ancak bu düzeltmeler dikkatli ve özenli bir şekilde olmalıdır. Önceki derste işlenmiş konunun ardından bir sonraki ders daha aşamalı ve daha karmaşık diyalogları içermelidir (Kara, 2004: 309-310).

Erken çocuklukta boyama ve resim etkinlikleri önemli bir rol oynamaktadır. Kara (2004: 311) bu etkinliklerin dil öğretiminde daha etkili olması için çocuktan resmin tamamını boyamasını değil yalnızca bazı bölümlerini boyaması istenmektedir. Örneğin siyah köpek, mavi araba, kırmızı ev gibi yönergelerle çocuğun dil öğrenimi daha etkili bir hal almaktadır.

Alanyazın taraması yapıldığında erken yaştaki çocuklara uygun yabancı dil olarak Türkçe materyallerinin olmadığı görülmektedir. Boylu ve Işık (2019: 930) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının çocukların seviyesine uygun olmadığını, her seviyeden ve yaştan farklı öğrenici için tek kitap kullanıldığını belirtmektedir. Bu sebeple hem materyal yetersizliğinden hem de farklı dil seviyesindeki öğrencilerin aynı sınıfta olmasından çocukların eğitimi olumsuz yönde etkilenmektedir.

2.4. ERKEN ÇOCUKLUKTA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ

“Anadili ve yabancı dil öğretiminde, öğretilecek dilin en sık geçen, en gerekli sözcüklerinin saptanması, bu öğretimden alınacak sonucun başarılı olup olmamasında rol oynamakta, öğrenen kişiye en gerekli sözcüklerin belirlenmesi konusunda, özellikle sıklık sayımlarına dayanan çalışmalar yapılmaktadır” (Aksan, 1990: 19). Sözelimi yabancı dil sözcük öğretiminde öğrencinin amacına uygun, iletişim bağlamında ihtiyacı olan ve etkin sözcüklerini içeren sözcüklerden oluşmalıdır.

Sözcük, etken sözcük ve edilgen sözcük olarak ikiye ayrılmaktadır. Etken sözcük, bir anadili konuşucusunun günlük hayatında kullandığı 300-500 sözcük olarak kabul edilmektedir. Edilgen sözcük ise bir dilin tümünü kapsamaktadır. Örneğin Türkçenin kapsamlı sözlüklerinden biri olan Misalli Büyük Türkçe Sözlük’te (Ayverdi ve Topaloğlu, 2005) madde başı *ayak* sözcüğüne bakıldığında, bu sözcüğün 12 tanımının olduğu görülmektedir. Bir anadili konuşucusunun *ayak* sözcüğünün bu 12 tanımın hepsini bilmesi beklenmemektedir. Bilinen ve dil içerisinde kullanılanlar etken sözcüktür. Ancak *ayak aç-*, *ayak alışkanlığı*, *ayak altında dolaş-*, *ayak bağını kes-*, *ayak divanına çek-*, *ayak satıcısı*, *ayak simsarı*, *ayak kavaşı* gibi ara maddeler ise edilgen sözcük olarak kabul edilmektedir (Karadağ, 2018: 29-30).

Sever (2000: 24) “anlama becerisindeki gelişme, sözcük dağarcığını zenginleştirerek öğrencinin anlatma becerisini de iyi yönde etkilemektedir” saptamasıyla etken ve edilgen sözcükleri ele almaktadır. Etken sözcük bireyin işine, cinsiyetine ve eğitim durumuna göre değişmektedir. Ancak her ne kadar etken sözcük değişkenlere göre farklılık gösterir denilse de aynı standart dil gibi standart ve geniş bir alanda kullanılan etken sözcükten bahsetmek mümkündür (Karadağ, 2018: 29-30).

Vandewalle (1999: 9) “sıklık listelerinden yararlanarak sözcük öğretimine dilde en çok kullanılan sözcüklerden başlarız. Araştırmalar en çok kullanılan 2000 sözcüğü bilen bir öğrencinin normal bir metindeki sözcüklerin %85’ini anladığını ispat etmiştir” saptaması günümüzde hazırlanmakta olan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında uygulanmaktadır (Barın, 2003: 314).

Dil öğretiminde, dil becerilerine hakim olunabilmesi için öğrenilen dilin sözcük ve sözcük türlerinin bilinmesi önemli bir yer tutmaktadır (Maden, Altunbay ve Dinçel, 2016:

481). Günümüzde dil öğretiminde sözcüklerin öğretilmesi için farklı materyaller, yöntem ve teknikler uygulanmaktadır (Küçük, 2019: 47).

Bir dilin yapısını bilmek, yeterli sözvarlığına sahip olmak ve bunları okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri etrafında kullanabilmek dil öğretiminin temel çerçevesini oluşturmaktadır. Her beceri (okuma, yazma, dinleme, konuşma) ve dilbilgisi birbiriyle bağlantılıdır ve sözcükler dil öğretiminin her alanına yayılmaktadır (Tüfekçioğlu, 2016: 268).

Sözcük öğrenimi çocukta erken yaşta başlamaktadır ve ergenlik çağına kadar devam etmektedir. Çocuğun zihinsel sözlükçesi öğrenilen her sözcükle genişlemektedir. Sözcük öğrenimi bireyin geç döneminde de devam etmektedir ancak erken yaş dönemindeki öğrenme daha hızlı gerçekleşmektedir. Bireyler edindiği/öğrendiği sözcük ve kavramların büyük bir çoğunluğunu çocukluk ve gençlik yaşlarında kazanmaktadır (Yıldız ve Okur, 2010: 755). Sözcük öğretiminde erken çocukluk dönemi önemli olduğu için günümüzde yabancı dil öğrenme yaşı gün geçtikçe düşmektedir (Maden ve diğerleri, 2016: 481).

Karadağ'a (2018: 20) göre bir çocuğa sözcük öğretirken sözcüğün ilk olarak temel anlamını öğretmek gerekmektedir. Çocuk zamanla aşamalı olarak sözcüğün dilbilgisel işlevini, eşdizimlilerini ve diğer özelliklerini anlamaya başlamaktadır. Nation (2005) bir sözcük etkili bir şekilde öğretilmek isteniyorsa, aynı sözlüklerde olduğu gibi sözcüğün temel ve en sık kullanılan anlamının verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu çerçevede bir sözcüğün her özelliğinin aynı anda değil, aşamalı olarak verilmesi gerekmektedir. Böylece öğrencilerin hata yapma oranları da azalmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde sözcük öğretimi bağlam içerisinde sunulmaktadır. Öğretilecek olan sözcükler seçilirken çocuğun günlük yaşamıyla doğrudan ilişkili olan günlük işlerde anne-babaya yardımcı olma, telefon etme, ziyaret etme, doktora gitme, tatile gitme gibi bağlamların yanı sıra, hayvanlar, renkler, sayılar, meyveler, sebzeler, temizlik, beslenme, kıyafetler, okul-ev araç gereçleri gibi sözcükler ele alınmaktadır (Kara, 2004: 308).

Wilkins (1972: 111) bu durumu "dilbilgisi olmadan bir şeyi ifade etmek zordur ancak sözvarlığı olmadan imkansızdır" sözüyle ifade etmektedir. Sözelimi sözcük öğretimi olmadan iletişimin gerçekleşmesi mümkün değildir.

3.1. SÖZCÜK

Türkçe alanyazında sözcük teriminin nasıl açıklandığı önemli bir konudur. Sözcükler, anadili konuşucularının sezgisel olarak tanımlayabildikleri, bu sebeple de modern kavrayışlarda yer alması gereken öğelerdir. Bugüne kadar sözcüğün farklı niteliklerini ele alan tanımlar yapılmaktadır (Karadağ, 2018: 23).

Ergin (2000: 95) sözcüğü, “manası veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğu” olarak tanımlamaktadır.

Gencan’a (2001: 78) göre “anlamı olan ya da tümce kuruluşuna yarayan anlatım aracı” olarak tanımlanmaktadır.

Ediskun (1999: 87) ise “kelime, anlamı ya da cümlede bir dilbilgisi görevi bulunan bir ya da birkaç heceli ses işaretidir” biçiminde açıklamaktadır.

Sözcük “bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan, aynı dili konuşan kişiler arasında, zihinde, tek başına kullanıldığında, belli bir kavrama karşılık olan, belli bir duygu ve düşüncüyü yansıtan; somut ya da soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimi” biçiminde tanımlanmaktadır (Eker, 2002: 293; Korkmaz, 2007: 6).

Banguoğlu (2007: 144) sözcükleri, “bir veya birkaç heceden meydana gelmiş, her dile göre ayrı anlam birlikleri” olarak tanımlamaktadır.

İmer, Kocaman ve Özsoy (2011: 234) ise sözcüğü “kendisinden önce ve sonra bir boşluk bulunabilen, anlam taşıyan birim; bir sözce içinde tek bir biçimbirimden oluşabildiği gibi tümce içinde gerekli ekleri de almış olan diğer birimlerden bağımsız olarak söylenebilen birim. Sözlükbirim, sözlüksel birim, sözcük biçim için kullanılan ve kuramsal sezdirimi olmayan, geleneksel adlandırmadır” şeklinde tanımlamaktadır.

Vardar (1988: 190) sözcüğü şu şekilde tanımlamaktadır:

“Bir veya birden çok ses biriminin oluşturduğu, yazıda iki boşluk arasında yer alan, çoğu zaman anlamsal bir birim oluşturan, söylemde belli bir biçimsel birlik sunan, çeşitli dizimsel kullanımlarında biçim olarak hiç değişmeyen veya bir kısmıyla değişim gösteren ses veya sesler öbeğidir”

Apaydın’a (2007: 6) göre sözcük, bulanık bir kavramdır ve dilbilimde sözcük yerine gösterge (belirti, simge) veya söz ögesi gibi farklı terimler kullanılmaktadır.

Uzun'a (2006: 30) göre geleneksel biçimbilim çalışmalarında sözcük, ek, kök, gövde gibi parçalardan oluşmaktadır. Modern biçimbilim çalışmalarında ise sözcüklerin, tüm biçimlenmelerini ele alma bakımından sorunlu ve yetersiz bulunmaktadır.

Sözcükler anadili konuşucuları tarafından sezgisel olarak tanınabilme özelliğine sahiptir ve böylece modern kavrayışlarda da bulunması gerekmektedir. Ancak modern biçimbilim çalışmalarında sözcükler, *sözcükbirim (lexem)* olarak adlandırılmaktadır (Uzun, 2006: 30).

Uzun (2006: 30) sözcükbirimleri "biçimbilimde sözcük yerine kullanılan, sesbilimsel gerçekleşmesi sözcüğün olası her biçimlenişi ile sağlanan ve bu biçimlerin tümünü birden temsil eden soyut bir üst birim" olarak tanımlamaktadır.

Lyons'a (1983: 180) göre sözcük terimi belirsizdir. Dilin bir dizge olduğunu savunan Saussure (1998: 159) "sözcüğün ne olduğuna ilişkin sayısız tartışma hemen kuşkuya düşürür bizi. Biraz düşününce de sözcük kavramının bizim somut birim kavramımızla bağdaşmadığını görürüz" şeklindeki açıklamasıyla bu belirsizliği vurgulamaktadır. Uzun (2004: 46) ise tüm bu tartışmaları "sözcük, dil bilgisi çalışmalarında öteden beri hep sorun olmuştur. Dil kuramları sözcükten hiç vazgeçmemiş ama onunla ilgili sorunları genel geçer bir çözüme de kavuşturamamıştır" şeklinde belirtmektedir. Bütün bu tartışmaların sonucunda dilbilim kuramcılarının sözcük için farklı terimler kullanarak ya da farklı tanımlar yaparak bu belirsizliği çözüme kavuşturmaya çalışmaktadırlar (Börekçi ve Tepeli, 2013: 96).

3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük terimi üzerine uzlaşılmış bir tanımın olmaması nedeniyle sözcüklerin sınıflandırılması konusunda da farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Sözcükleri sınıflandırma denemeleri Aristo'dan günümüze kadar süregelmektedir ancak aynı sözcük terimi gibi sözcük türleriyle de ilgili bir uzlaşmaya varılamamıştır (Börekçi ve Tepeli, 2013: 96). Bu bölümde alanyazında sözcük türleri üzerine yapılmış tanımlamalardan bahsedeceğiz.

Sayalı'ya (2009: 6) göre sözcük türleri, sözcüğün tümce içindeki konumuna ve işlevine başka bir deyişle tümcenin sözdizimsel ve anlamsal boyutuna göre ulamlara ayrılmaktadır.

Bilgin (2006: 178) sözcük türlerini "sözdizimsel-anlambilimsel ölçütlerle belirlenmiş sözcük ulamları" biçiminde ifade etmektedir.

Yener (2008: 15) sözcük türlerinin sınıflandırmasını şu şekilde belirtmektedir:

“Sözcük türleri sınıflandırmalarındaki genel kanı sözcük türlerinin ad, eylem, zarf, sıfat, zamir, edat, bağlaç ve ünlem olduğudur. Ancak sözcük türleri, sözcüğün dil içinde edindiği dilsel görevlere göre sınıflandırılmalıdır. Sözcüğün dilsel görevleri ise zamir, sıfat, zarf, edat, bağlaç ve ünlemdir. Türkçede adlar tümcede, kendilerinden önceki ya da sonraki sözcüklerle ilişkiye girerek görev kazanırlar. Bunlar da sözcüğün türleri değil, görevleri olarak anlaşılmalı ve sınıflandırma bu şekilde yapılmalıdır.”

Aynı zamanda Yener (2008:15) sözcüğün dilsel işlevlerine ilişkin şöyle örnekler vermiştir: “Ben *güzeli* severim. *Güzel* kitap. *Güzel* konuşmuş.” tümcelerinde birinci tümcede *güzel* sözcüğü ad görevinde, ikinci tümcede sıfat görevinde, son tümcede ise belirteç görevindedir.

Göksel ve Kerslake’e (2005: 49) göre Türkçede sözcük türleri ad, adıl, sıfat, belirteç, eylem, ilgeç, bağlaç ve ünlem olarak sınıflandırılmaktadır.

. Vardar, Güz, Huber, Senemoğlu ve Öztokat’a (2007: 130) göre sözcük türleri “nitelikleri, biçimleri, işlevleri açısından geleneksel olarak sözcüklerin ayrıldıkları ulamların her biridir. Türkçede sözcükler sekiz türe ayrılır: Ad, sıfat, adıl, belirteç, ilgeç, bağlaç, eylem, ünlem” olarak açıklanmaktadır.

3.2.1. Adlar

Adlar varlıklar, duygular, düşünceler ve durumlar arasındaki ilişkileri kapsayan kuş, yastık, iddia gibi sözcüklerdir (Atabay, Özel ve Kutluk, 2003: 25).

Korkmaz (2007: 195) adları, “evrendeki canlı cansız bütün varlıkları, tek tek ya da tür olarak karşılayan sözler” olarak ifade etmektedir.

Gencan (2007: 184) adları, “tanıtmak için varlıklara verilmiş (takılmış) sözcükler” olarak tanımlamaktadır.

Eker (2011: 374) adı, “canlı, cansız bütün varlık ve kavramları karşılayan sözcükler” olarak tanımlamaktadır.

Adlar sayı, durum, cinsiyet, iyelik biçimbirimlerini almaktadır. Bir dilde adlar, bu biçimbirimlerin hepsini ya da bir kısmını alabilmektedir (Erdem ve Sarı, 2010: 323). Türkçede

ise adlar, çoğul biçimbirimi, iyelik biçimbirimi ve durum biçimbirimlerini almaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 49).

Genel olarak bakıldığında adların *varlıklara verilen, onları karşılayan sözcükler* olarak algılandığı sonucuna varılmaktadır. Ancak adlar yalnızca varlıkları değil, aynı zamanda varlıklara yönelik durumları da karşılayabilmektedir. Bu işlev *güzel, çirkin, hızlı, yavaş* örnekleriyle çoğaltılabilmektedir (Arpağ, 2016: 11).

Adlar, *varlıklara verilişlerine göre adlar, varlıkların durumlarına göre adlar ve varlıkların sayılarına göre adlar* olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Varlıklara verilişlerine göre adlar, özel adlar ve tür adları biçiminde, varlıkların durumlarına göre adlar, somut ve soyut adlar biçiminde, varlıkların sayılarına göre adlar ise tekil adlar, çoğul adlar ve topluluk adları biçiminde sınıflandırılmaktadır (Arpağ, 2016: 12).

3.2.1.1. Varlıklara verilişlerine göre adlar

Varlıklara verilişlerine göre adlar, özel adlar ve tür adları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

3.2.1.1.1. Özel adlar

Gencan (2007: 184) özel adları, “bir tek varlığa verilmiş tanıtıcı sözcük” olarak tanımlamaktadır.

Atabay ve diğerleri (2003: 28) “yaradılıştaki bir tane olan varlıkları, kimi duygu ve düşünceleri karşılayan adlardır” biçiminde ifade etmektedir.

Şahıs adları, soyadları, ülke adları, millet adları, dil adları, şehir, ilçe, kasaba, köy, semt, sokak adları, kitap, dergi ve gazete adları özel adlara örnek olarak verilmektedir (Bora, 2016: 12).

3.2.1.1.2. Tür adları

Tür adları, aynı türden canlı veya cansız bütün varlık ve kavramlara verilen adlardır. Tür adları bu türler içerisindeki her varlığa, her kavrama ad olmaktadır (Arpağ, 2016: 14).

Tür adlarının başlıca çeşitlerini vücudun bölümleri ve organ adları, akrabalık adları, hayvan adları, bitki adları ve araç adları oluşturmaktadır (Atabay ve diğerleri, 2003: 29).

Ergin (1998: 347) tür adlarını, “Ortak isimler aynı cinsten birçok varlıkların ortak adlarıdır” olarak ifade etmektedir.

3.2.1.2. Varlıkların sayılarına göre adlar

Varlıkların sayılarına göre adlar, tekil adlar, çoğul adlar ve topluluk adları olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

3.2.1.2.1. Tekil adlar

Tek bir varlığı veya tek bir kavramı karşılayan adlardır. *Gül, çiçek, masa, kâğıt, çocuk, Ankara, ağaç, renk, askı, sevgi, nefret, cesaret* gibi (Arpağ, 2016: 15).

3.2.1.2.2. Çoğul adlar

Türkçede çoğul adlar {-lar} biçimbirimiyle yapılmaktadır. Sözcüklerin son ünlü sesine göre {-lar} çoğul biçimbiriminin [-ler] ve [-lar] altbiçimcikleri kullanılabilmektedir *Evler, ağaçlar, öğrenciler, kalemler* gibi (Bora, 2016: 16).

3.2.1.2.3. Topluluk adları

Biçimsel olarak tekil olan ancak anlam olarak bir topluluğu karşılayan adlardır. *Ordu, sürü, dizi, sınıf, düzine, meclis, bölük, takım, ekip, tabur* gibi. Topluluk adları çoğul hale de getirilebilmektedir. *Ordular, sürüler, diziler, sınıflar, düzineler, bölükler, ekipler* gibi (Arpağ, 2016: 16).

3.2.1.3. Varlıkların durumlarına göre adlar

Varlıkların oluşlarına göre adlar, somut adlar ve soyut adlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

3.2.1.3.1. Somut adlar

Beş duyu organımız tarafından kabul edilmiş olan nesneleri, nesne durumundaki varlıkları veya kavramları karşılayan adlar somut adlar olarak ifade edilmektedir. *İstanbul, Ankara, klavye, ağaç, araba, çiçek, askı, silgi, kemer* örnekleri verilebilmektedir (Bora, 2016: 11).

3.2.1.3.2. Soyut adlar

Korkmaz (2007: 196) “görünürde madde olarak var olmayan, duyu organlarımızla kavranamayan ancak zihnimizde var olan kavramlara ve niteliklere karşılık olan adlar” biçiminde tanımlamaktadır.

İnsanın duyu, düşünce ve hayal dünyasıyla algıladığı varlık ve kavramları karşılamaktadır. *Düşünce, sevinç, nefret, cesaret, anlayış, üzüntü, hasret, sezgi, öfke, hayal* gibi (Arpağ, 2016: 15).

3.2.2. Sıfatlar

Hengirmen (2007: 132) sıfatları, “varlıkların özelliklerini belirten ve adlardan önce gelen sözcükler” olarak ifade etmektedir.

Yalçın (2001: 86) sıfatları, “adların niteliklerini, ne durumda olduklarını, çoğu kez sayılarını, ölçülerini gösteren, soran ya da belirten sözcükler” olarak belirtmektedir.

Yılmaz (2004: 35) sıfatları, “adların niteliklerini, özelliklerini gösteren, adları tanımlayan ve onları anlamca etkileyen kelimeler” olarak ifade etmektedir.

Ergin (1998: 362) “sıfatlar niteleme ve belirtme adlarıdır. Asıl adları başka olan nesnelerin bir işlevini belirttikleri zaman sıfat, tek işlevden ibaret olan nesneleri karşıladıkları zaman addır” biçiminde belirtmektedir.

Gencan’a (2001: 196) göre varlıkları niteleyen ya da belirten sözcüklere sıfat denmektedir.

Korkmaz (2007: 333) sıfatı “Türkiye Türkçesinde çok geniş bir yeri olan sıfatlar, adlardan önce gelerek onları niteleyen, nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözlerdir.” şeklinde tanımlamaktadır.

Demir ve Yılmaz’a (2013: 14) göre ise sıfatlar başka bir adı belirten veya niteleyen ad soylu sözcüklerdir.

Öncelikle sıfat olarak ortaya çıkan sözcüksel öğelerin çoğu ad ya da belirteç olarak da ortaya çıkmaktadır. Bu sözcükler çoğul, iyelik ve durum sonekleri aldığında ad işlevinde veya herhangi bir biçimbirim almadan belirteç işlevi görebilmektedir. Örneğin *küçük* sıfat olarak kullanıldığında *küçük kızlar*, ad olarak ise *küçükler* olarak kullanılmaktadır. Türkçede *çok*,

oldukça, son derece gibi sıfatlar belirteç olarak da kullanılmaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

3.2.2.1. Niteleme sıfatları

Varlıkları niteleyen bir başka ifadeyle onların durumlarını, biçimlerini, renklerini, özelliklerini gösteren sözcüklere niteleme sıfatı denmektedir (Gencan, 2013: 40).

Yılmaz'a (2004: 45) göre niteleme sıfatları, nesne ve kavramların tanımlayıcı, ayırıcı, özelleştirici özelliklerinin/niteliklerinin dile getirilmesini sağlamaktadır. *Kırmızı perde, dolu mürekkep, uzun kibrit, çok para, kısa çubuk, büyük ev* gibi.

3.2.2.2. Belirtme sıfatları

Adları işaret, sayı, belirsizlik veya soruyla belirten sıfatlara *belirtme sıfatları* denmektedir. Belirtme sıfatları dörde ayrılmaktadır (Arpağ, 2016: 28).

3.2.2.2.1. İşaret sıfatları

İşaret sıfatları fiziksel mesafe bildirmektedir. Konuşan kişiye göre sıralama yapıldığında *bu*, en yakın; *şu*, biraz uzak; *o*, en uzak mesafeyi göstermektedir (Demirci, 2015: 84).

Korkmaz (2007: 385) “işaret sıfatları varlıkları gösterme yoluyla belirten sıfatlardır. Belirtme, varlıkların bulundukları yeri mekandaki, zamandaki veya betimlemedeki uzaklık derecelerine göre yapılmaktadır” biçiminde ifade etmektedir.

İşaret sıfatları genellikle *bu, şu ve o* sözcükleriyle kurulmaktadır. Ayrıca *öte, beri, öteki, beriki* sözcükleri de konuşana göre yakınlığı, uzaklığı anlatan işaret sıfatlarıdır (Arpağ, 2016: 28).

3.2.2.2.2. Sayı sıfatları

Banguoğlu (1995: 306) “varlıkları sayı, sıra, topluluk ve benzeri yönlerden belirten sıfatlar” biçiminde tanımlamaktadır. Sayı sıfatları, nesnelerin sayılarını bildirmek üzere kullanılan sözcüklerdir (Ergin, 1993: 366).

Korkmaz (2007: 387) ise “sayı sıfatları, adları sayı gösterme yoluyla belirten sıfatlar” olarak ifade etmektedir. Bu sıfatlar aslında birer sayı adıysa da adların önünde bir sıfat görevi yüklenmekte ve kalıcı birer sıfata dönüşmektedir.

Tüm bu tanımlar sonucunda adları sayı yönünden belirten sözcüklere sayı sıfatları denmektedir. Sayı sıfatlarının beş türü bulunmaktadır (Bora, 2016: 22).

3.2.2.2.2.1. Asıl sayı sıfatları

Ergin (1993: 367) “asıl sayı sıfatları nesnelerin sayısını gösteren sıfatlardır” olarak tanımlamaktadır.

Banguoğlu (1995: 307), “nesneleri miktarca belirtmek işleyişleri sebebiyle onları asıl sayı sıfatları adıyla anarız” şeklinde ifade etmektedir. *Yedi* hafta, *kırk dokuz* kitap, *bir* ceket, *on beş* açıklama gibi (Arpağ, 2016: 29).

3.2.2.2.2.2. Sıra sayı sıfatları

Asıl sayı sıfatlarına {-IncI} biçimbirimi getirilerek sıra sayı sıfatları yapılmaktadır. Varlıkların bir sıra içinde belli yerlerini göstermekte veya derecelerini göstermektedir. Sıra sayı sıfatları oluşturulurken ünsüzle biten asıl sayı sıfatlarından sonra {-IncI} biçimbirimi, ünlüyle biten asıl sayı sıfatlarından sonra ise {-ncI} biçimbirimi getirilerek oluşturulmaktadır. Ada sorulan *kaçıncı* sorusunun cevabı sıra sayı sıfatını vermektedir.

Bu yılki sınıfımda *yedinci* sırada oturuyorum.

Olayların *üçüncü* gecesinde herkes daha dikkatliydi artık (Arpağ, 2016: 29).

3.2.2.2.2.3. Üleştirme sıfatları

Önüne gelerek belirttiği adların, varlıkların eşit şekilde ayrılmasını ifade eden sayı sıfatlarıdır. Üleştirme sayı sıfatları, asıl sayı sıfatlarına {-Ar} biçimbirimi eklenerek oluşturulmaktadır. Üleştirme sayı sıfatları oluşturulurken ünsüzle biten asıl sayı sıfatlarından sonra {-Ar} biçimbirimi, ünlüyle biten asıl sayı sıfatlarından sonra ise {-şAr} eki getirilerek oluşturulmaktadır.

Evdeki her birey günde *ikişer* ekmek tüketmektedir.

Gençler *iki yüzer* lira alıp alışverişe gittiler (Arpağ, 2016: 29).

3.2.2.2.2.4. Kesir sayı sıfatları

Belirttikleri adların, varlıkların sayılarını kesirli olarak, parçalarını gösteren sayı sıfatlarıdır. Kesir sayıları, birinci sayıya gelen $\{-DA\}$ biçimbirimi türemektedir (Gencan, 2007 aktaran Arpağ, 2016: 30). Kesir sayı sıfatlarının diğer sıfat türlerinden ayrılan yönü, tek sözcükten değil sözcük grubundan oluşmaktadır.

Ona ait olan *yüzde elli* hisse de artık yok.

Bu işin gerçekleşmesi için *dörtte üç* olasılık gözüküyor.

Yarım ve *yarı* sözcükleri de kesir sayı sıfatlarıdır.

Her akşam televizyon izlerken *yarım* elma yerim (Arpağ, 2016: 30).

3.2.2.2.2.5. Topluluk sayı sıfatları

Asıl sayı sıfatlarına $\{-Iz\}$ biçimbirimi getirilerek oluşturulmaktadır. Topluluk sayı sıfatları oluşturulurken ünsüzle biten asıl sayı sıfatlarından sonra $\{-Iz\}$ biçimbirimi, ünlüyle biten asıl sayı sıfatlarından sonra ise $\{-z\}$ biçimbirimi getirilerek oluşturulmaktadır.

Bugün *ikiz* kardeşler okula başladı.

Üçüz çocuklara bakmak senin için zor olmuyor mu? (Arpağ, 2016: 30).

3.2.2.2.3. Belgisiz sıfatlar

Belirttiği varlıkların sayısını ve miktarını kesin olarak değil de belirsiz olarak bildiren sıfatlardır. *Bir, birtakım, birkaç, birçok, tüm, bütün, her, bazı, herhangi, nice* gibi sözcükler belirsizlik sıfatlarıdır. *Buçuk, başka, bazı, belli başlı, bir, biraz, birçok, birkaç, bir hayli, birtakım, bir sürü, bir yığın, bunca, bütün, çok, çoğu, fazla, her, hiç, hiçbir, hudutsuz, kaç, kimi, nice, sınırsız, yığın* gibi örnekler belgisiz sıfatlardır (Korkmaz, 2007:396).

Birtakım insanlar başlarına gelen musibetlerden ders çıkarmazlar (Arpağ, 2016: 30).

3.2.2.2.4. Soru sıfatları

Soru sıfatları adları soru yoluyla gösteren sıfatlardır (Banguoğlu 1995: 305; Demirci, 2015: 86).

Varlıkların durumlarını, sayılarını, miktarlarını, derecelerini soru yoluyla belirten sıfatlardır. Adların önüne *nasıl, hangi, kaç, kaçınıcı, kaçar, neredeki, ne* sorularından biri getirilerek oluşturulmaktadır (Arpağ, 2016: 31).

Bu çalışmaya başlayalı *kaç* ay oldu?

Şimdiye kadar okudukların arasında en çok *hangi* kitaptan etkilendin? (Arpağ, 2016: 31).

Soru sıfatları, varlık ve nesneleri soru yoluyla belirten sıfatlardır. Sıfatın bu işlevi, adın önüne getirilen *kaç, kaçar, kaçınıcı, hangi, ne, nasıl, neredeki* gibi soru sözleri ile karşılanmaktadır (Korkmaz, 2007: 393).

3.2.2.2.5. Karşılaştırma sıfatları

Varlıkları karşılaştırarak niteleyen sıfatlardır. Karşılaştırma sıfatları adları üç derecede nitelemektedir.

Yaramaz çocuk / daha yaramaz / en yaramaz gibi.

Bizim kıyafetlerimiz sizin kıyafetlerinizden *daha* güzeldi.

Hengirmen (2007), varlıklar karşılaştırılmak istendiği zaman niteleme sıfatlarının önüne *daha* veya *en* sözcüğü getirildiğini, bu durumda *daha* ve *en* sözcükleri belirteç görevini üstlendiğini belirtmektedir (Arpağ, 2016: 26-27).

Çalışkan çocuk / daha çalışkan çocuk / en çalışkan çocuk olarak örneklendirilmektedir.

3.2.2.2.6. Pekiştirme sıfatları

Bir varlığın niteliklerinin üstünlüğü veya en yüksek derecesi pekiştirme sıfatlarıyla gösterilmektedir. Pekiştirme sıfatları, niteleme sıfatlarının ilk sesleminin sonuna /m/, /p/, /r/, /s/ ünsüzlerinden uygun olanının getirilmesiyle oluşturularak sıfatın başına eklenmektedir (Arpağ, 2016: 27).

Sapsarı kumaş, yemyeşil ova, ipince tel gibi örnekler verilmektedir.

3.2.2.2.7. Küçültme sıfatları

Bir kavramı küçülten sıfatlara küçültme sıfatları denmektedir. Küçültme biçimbirimleri, sıfatlardan sonra gelerek sıfatın verdiği anlama yakın ya da benzer yeni bir anlam vermektedir. {-cA}, {-cIk}, {-cAk}, {-msI}, {-mtırak} küçültme sıfatı ekleridir. *Sarımtırak, küçücük, fazlaca, beyazımsı* vb. (Bora, 2016: 25).

3.2.2.2.8. Unvan sıfatları

Özel isimlerden önce veya sonra kullanılan rütbe, meslek veya saygı belirtilen kelimelere unvan sıfatları denmektedir (Bora, 2016: 25).

Tarihte yer edinmiş kişilerin unvanları o kişilerin adlarıyla özel ad durumuna geçmektedir (Demirci, 2015: 91).

3.2.3. Adıllar

Adıl, başvuruyu açıkça adlandırmanın gerekli olmadığı veya bunu yapmanın mümkün olmadığı bağlamlarda bir ad ifadesi için yerine kullanılan sözcüklerdir. *Sen, bu, başkası, ne, kimse* gibi örnekler verilmektedir. Adıllar sayı, kişi ve durum biçimbirimlerinden etkilenmektedir. *Bunlar, hepimiz, şurada, burada, orada* gibi örnek olarak verilmektedir. Türkçede adıllarda cinsiyet ayrımı bulunmamaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

Ergin'e (2009: 379) göre, tek başına hiçbir nesneyi karşılamadığı ve hiçbir şeyin adı olmadığı için sözcük olarak adılların tek başına anlamı yoktur. Ancak nesne bilinmekte ve bir adla ifade edilebilmekteyse, o nesneyle adıl arasında bir bağ kurulmaktadır ve adıl, o nesneyi karşılamaktadır. Bir adıl herhangi bir nesneye işaret edilmeden, gerçek varlıkla ilişkilendirilmeden ifade edilirse karşıladığı nesne anlaşılmamakta ve hiçbir anlam ifade etmemektedir. O halde adılların anlamları nesnelerin bilinmesiyle ilişkilidir.

Adıllar, adlar gibi çekim biçimbirimleri alabilmekte ve bu yüzden de adlar gibi işlev görmektedirler. Adılların tümcedeki işlevleri de adlar gibidir (Erdem, 2005; aktaran Arpağ, 2016: 32).

3.2.3.1. Kişi adılları

Kişi adılları, söz söyleyen, dinleyen, kendisinden söz edilen kişi adlarının yerini tutan adıllardır (Ediskun, 2004: 156).

Korkmaz'a (2007: 405) göre kişi adıları, “varlıkları kişi olarak temsil eden ve kişi adlarının yerine geçen” olarak ifade edilmektedir. Bütün varlıklar teklik ve çokluk biçimleri ile üç kişide toplanmaktadır.

Tablo 1
Kişi adıları

Kişi	Tekil	Çoğul
1.kişi	Ben	Biz
2.kişi	Sen	Siz
3.kişi	O	Onlar

(Korkmaz, 2007: 405)

3.2.3.2. Dönüştürülük adıları

Dönüştürülük adılı, yapılan eylemin eylemi gerçekleştiren kişiye döndüğünü gösteren veya söz içinde öncülü kişiyi belirtmeye yarayan adılardır (Banguoğlu, 2007 aktaran Arpağ, 2016: 35).

Dönüştürülük adılı diğer adılardan farklı olarak bütün iyelik biçimbirimlerini alabilmektedir: *Kendi-m, kendi-miz, kendi-n, kendi-niz, kendi-si, kendi-leri* (Demirci, 2015 aktaran Arpağ, 2016: 35).

Bazı araştırmacılar dönüştürülük adılını ayrı bir başlık altında ele almayıp kişi adıları başlığı altında ele almaktadır. Ancak dönüştürülük adıları, genellikle insanlar için kullanılsa da bazen hayvanlar başta olmak üzere farklı canlılar ve nesneler için de kullanıldığı görülmektedir. Bu nedenle kişi adılarından farklılık göstermektedir (Demirci, 2015; aktaran Arpağ, 2016: 35).

3.2.3.3. İşaret adıları

İşaret adıları, bir kavrama gönderimde bulunarak o kavramı karşılayan adılardır (Korkmaz, 2007: 420). Türkçede işaret adıları şu şekilde belirtilmektedir:

Tablo 2
İşaret adıları

Tekil	Çoğul
Bu	Bunlar
Şu	Şunlar
O	Onlar

(Korkmaz, 2007: 420).

İşaret adıkları, varlıkların adlarını söylemeden onların yerini gösterme yoluyla tutan adlardır. Bu adılar araştırmacılar tarafından farklı olarak adlandırılmaktadır. Bu adılar; Çatıkkaş (2001), Demirci (2015), Ediskun (1999), Ergin (2000), Korkmaz (2007) ve Yelten (2013) tarafından *işaret zamirleri*; Banguoğlu (2007) ve Kahraman (2005) tarafından *gösterme zamirleri*; Gencan (2007) tarafından *im adıları*; Hengirmen (2007) tarafından *işaret adıları*; Atabay ve diğerleri (2003), Bilgin (2006), Bozkurt (2010), Koç (1990) tarafından *gösterme adıları*; Eker (2011) tarafından ise *işaret/gösterme zamirleri* olarak adlandırılmaktadır (Arpağ, 2016: 36-37).

Atabay ve diğerleri (2003: 40) bu adıların dışında Türkçede *öteki*, *beriki*, *öbürü* gibi sözcükler de işaret adılı görevini üstlenebildiklerini savunmaktadır.

Ötekinin kabuğunu soyun.

Öbürü işimize yaramaz (Atabay ve diğerleri, 2003: 40).

Ayrıca *böyle*, *şöyle*, *öyle* sözcükleri iyelik eki alıp işaret adılı olarak kullanılmaktadır. *Böyleleri*, *şöyleleri*, *öyleleri* biçiminde çoğul hali bulunmakta ve kullanılmaktadır (Atabay ve diğerleri, 2003: 40).

3.2.3.4. Soru adıları

Banguoğlu (1995: 318) “yerini tuttıkları adı soru yoluyla temsil eden adılar” biçiminde tanımlamaktadır.

Demirci (2015: 108) ise “soru adıları nesnelerin ve kavramların yerini soru biçiminde temsil eden sözcükler” biçiminde ifade etmektedir.

Bu sözcükler nesneleri soru şeklinde temsil eden, onların sorudaki karşılıkları olan, onları soru halinde ifade eden, onları sormak için kullanılan adılardır. *Neye*. *Neyi*, *neyin*, *nesi*, *neden*, *kimi*, *kimin*, *kime*, *kimde*, *kimden*, *kimler*, *kaçı*, *kaçı*, *kaçta*, *kaçtan*, *kaçın*, *kaçıncısı*, *kaçıncıdan*, *hangisi*, *hangisinin*, *hangisine*, *hangisinde*, *hangisinden* vb. Bunlara ek olarak *hangi* gibi soru belirten sözcükler çekim biçimbirimi aldıklarında soru adılı olarak kullanılmaktadır. *Kim*, *ne* ve *nere* soru adıları da iyelik ve durum biçimbirimlerini alarak soru adılı işlevinde kullanılabilmektedir (Ergin, 1998: 276).

3.2.3.5. Belgisiz adıllar

Adların yerlerine kullanılan sözcükler birer adıdır. Bu adılların hangi adların yerlerini tuttukları açıkça belli değildir. Belgisiz adılların çoğu, aynı zamanda belgisiz sıfattır. Ancak arada ayırım bulunmaktadır. Belgisiz sıfatlar adları tamlamaktadır. *Başka insanlar, birkaç kişi* gibi örnekler verilebilmektedir. Belgisiz sıfatlarla kurulan öbekten ad düşünce sözcük belgisiz adıl işlevine geçmektedir (Gencan, 2013: 87).

Birkaçı içeri girdi.

Öbürleri de içeri girsin (Gencan, 2013: 87).

3.2.4. Belirteçler

Korkmaz (2009: 451) belirteçleri, “fiillerden, sıfatlardan, sıfat-fiillerden ve zarf niteliğindeki sözlerden önce gelerek onları zaman, yer, yön, nitelik, durum, azlık-çokluk bildirme, pekiştirme ve sorma gibi çeşitli yönlerden etkileyip değiştirerek anlamlarını daha belirgin duruma getiren sözcükler” olarak tanımlamaktadır.

Aksan (2009) belirteçlerin “hem sıfatların hem fiillerin hem de görevce kendilerine benzeyen öğelerin anlamlarını etkileyen sözcükler olduğunu, bu nitelikleriyle zarfların Türkçede ad ve sıfatlardan ayrılmadığını” söylemektedir. Ayrıca bir tümce içinde geçen sıfatların, o tümcenin yüklemi eylemse, eylemi etkiledikleri için belirteç görevi gördüğünü de ifade etmektedir (Bora, 2016: 40).

Belirteçler, eylemleri, adıl yüklemeleri, sıfatları, diğer belirteçleri veya tüm tümceyi niteleyen sözcüklerdir. Belirteç, bir belirtecini işlevini yerine getiren tüm tümce kurucularını kapsayan daha geniş bir terimdir. Belirteçler, tek sözcüklü yapılardan *herhalde, muhtemelen, bugün* gibi veya *iki gündür* gibi sözcük öbeklerinden oluşabilmektedir (Göksel ve Kerslake, 2005: 189).

3.2.4.1. Durum belirteçleri

Bu belirteçle ilgili üç farklı görüş bulunmaktadır. Bunlardan ilki bu belirteçlerin eylemin niteliğini, ne durumda olduğunu, nasıl yapıldığını belirten sözcükler olduğudur (Ergin, 1983: 261; Paçacıoğlu, 1987: 79; Atabay ve diğerleri, 1983: 106; Gencan, 2001:4 52; Korkmaz, 2007: 500; Eker, 2005: 395; Bilgin, 2006: 271). İkinci tanım ise bu belirteçlerin bir eylemin, bir sıfatın ya da başka bir belirtecini anlamını nitelik bakımından etkileyen sözcükler

olduğudur (Bozkurt, 1995: 287; Hengirmen, 1998: 164; Koç, 1990: 152). Üçüncü tanım niteleme ve durum belirteçlerinin eylem, ulaş, ve ortağların nasıl, niçin, ne biçimde yapıldığını gösteren belirteç olduğudur (Ediskun, 2005: 278; Kükey, 2003: 317).

İş yerine yürüyerek gittim. (nasıl)

Ağladığından bütün ev halkı rahatsız olmuştu. (neden, niçin)

3.2.4.2. Zaman belirteçleri

Bazı araştırmacılar bu belirteçlerin etkiledikleri eylemleri zaman açısından belirttiğini vurgulamaktadır (Atabay ve diğerleri, 1983: 100; Banguoğlu, 1986: 374; Bilgin, 2006: 265; Çatıktaş, 2001: 150; Eker, 2005: 395; Gencan, 2001: 444; Hengirmen, 1998: 160; Koç, 1990: 150). Diğer araştırmacılar ise zaman belirteci “Eylem ve eylemsilerin anlamlarını zaman bakımından etkileyen, sınırlayan, belirten sözcük ya da sözcük öbeği biçimindeki zaman adlarına zaman belirteci denir” biçiminde ifade etmektedir (Banguoğlu, 1986: 374; Bilgegil, 1984: 217; Ediskun, 2005: 273; Kükey, 2003: 311). Ergin (1983: 260) ve Paçacıoğlu (1987: 77) ise bu belirteçlerin çeşitli zaman adları olduğunu ifade etmektedir.

Zaman belirteçleri eylemlerin, ortağların ve ulaşların anlamlarını zaman açısından belirleyen, sınırlandıran veya kesinleştiren sözcüklerdir. Zaman belirteçlerine *sabah, yarın, dün, şimdi, akşam, demin, geceleyin, önce, sonra, geç, öğleyin, akşamleyin, evvel, daima, bazen* gibi sözcükler örnek verilmektedir (Sayalı, 2009: 23).

Biletimizi dün akşam kestim.

Arkadaşımın yazdığı mektubu okumayı henüz bitirmedim.

Buralar kışın inanılmaz derecede güzel olur.

Güzün oralarda durulmaz. (Arpağ, 2016: 36-37).

3.2.4.3. Yer-yön belirteçleri

Sayalı’ya (2009: 22) göre yer-yön belirtecinin anlamsal özelliği olarak eylemin, ortağ ve ulaşların ifade ettiği iş, oluş, kılışın anlamını yer ve yön açısından nitelemektedir. İşlevsel açıdan ise, yer-yön belirteçlerinin eylemleri, ortağları ve ulaşları yer-yön açısından nitelediği belirtilmektedir. Yer-yön belirteçlerinin bu anlamsal ve işlevsel özellikleri onu diğer belirteç türlerinden ayırmaktadır.

Birçok belirtecin yönelme biçim birimiyle yapıldığını, en çok kullanılan belirteçlerin *ileri, geri, aşağı, yukarı, içeri, dışarı, beri* gibi sözcükler olduğunu belirtmektedir (Ergin, 1983:259; Paçacıoğlu, 1987:77).

3.2.4.4. *Miktar belirteçleri*

Alanyazında miktar belirtecini tanımlı konusunda da farklılıklar bulunmaktadır. Bazı araştırmacılar bu belirteçlerin azlık-çokluk ifade eden, miktar, derece bildiren belirteçler olduğunu vurgulamaktadır. Bu belirteçlere örnek olarak *en güzel yer, en çok yaşayan, daha büyük ağaç* verilebilmektedir (Ergin, 1983: 262; Paçacıoğlu, 1987: 78). Diğer araştırmacılar ise miktar belirtecini bir sıfatın, bir eylemin ya da başka bir belirtecin anlamını azlık-çokluk bakımından belirleyen veya sınırlayan sözcükler olduğunu belirtmektedir (Bilgegil, 1984: 217; Ediskun, 2005: 280; Koç, 1990: 151; Kükey, 2003: 319). Bir diğer araştırmacılar ise bir eylemin, sıfatın ya da başka bir belirtecin ölçüsünü gösterdiğini, bu ölçünün içinde azlık, çokluk, sayı, derece, karşılaştırma gibi anlamların olduğunu ifade etmektedir (Atabay ve diğerleri, 1983: 104; Bilgin, 2006: 267; Bozkurt, 1995: 285; Gencan, 2001: 463; Hengirmen, 1998: 164; Korkmaz, 2007: 517). Eker'e (2005: 396) göre ise bu belirteçlerin sıfat veya belirteçlerin önüne gelerek derece ve miktar ifade ettiklerini belirtmektedir. *Kadar, o kadar ki, daha, en, çok, gayet, pek, fazla, daha çok, ne çok, pek az, pek fazla, daha fazla, çokça, fazlaca, azıcık, aşağı yukarı, şöyle böyle* gibi örnekler verilmektedir.

Bu belirteçlerin bir eylemin, ortacın ya da ulacın, sıfatın ya da başka bir belirtecin anlamını azlık-çokluk, ölçü, miktar bakımından belirleyen, sınırlandıran sözcükler olduğu belirtilmektedir (Sayalı, 2009: 25).

3.2.4.5. *Soru belirteçleri*

Soru belirteçlerinin, eylemleri, ortacları ve ulacları soru yoluyla belirten sözcükler olduğu (Atabay ve diğerleri, 1983: 11; Koç, 1990: 160; Kükey, 2003: 327), bazılarına eylem, ortaç, ulaş, belirteç ve sıfatlarla ilgili soruları sağladığı (Bilgegil, 1984: 217; Ediskun, 2005: 282), bazılarına göre eylemin, belirtecin ya da sıfatın anlamını soruyla sağlayan sözcükler olduğu (Eker, 2005: 396; Paçacıoğlu, 1987: 78), bazısına göre ise eylemlerin ve sıfatların anlamlarını soru yoluyla belirleyen sözcükler olduğu (Gencan, 2001: 469; Hengirmen, 1998: 165), bazı araştırmacılara göre de bir eylemin anlamını soru yoluyla belirten sözcükler olduğu ifade edilmektedir (Bilgin, 2006: 280; Çatıkkaş, 2001: 152; Korkmaz, 2007: 523).

Soru belirteçleri için eylem, ortaç, ulaç, belirteç ve sıfatlarla ilgili bilinmeyen noktaları ortaya çıkarmaya yarayan sözcüklerdir. Soru belirtecinin tanımından yola çıkılarak bu belirteçlerinin işlevsel özellikleri eylemleri, ortaçları, ulaçları, sıfatları ve belirteçleri soru sorarak belirtmektedir (Sayalı, 2009: 38).

3.2.5. Eylemler

Korkmaz (2009: 527) eylemlerin addan sonra en önemli öge olduğunu savunmaktadır. Eylemlerin iş ve hareket bildiren sözcükler olduğunu, karşıladıkları hareketlerle bağlamda, somut ve soyut nesne ve kavramlarla ilgili her türlü oluş, kılış ve durumları bildirdiğini savunmaktadır.

Gencan (2001: 300) eylemleri “varlıkların yaptıkları işleri, devimleri, kılışları ya da onlarla ilgili oluşları, yargıları zamana ve kişiye bağlayarak anlatan sözcükler” olarak tanımlamaktadır.

Kahraman (2005: 102) ise “varlıkların ve kavramların eylemlerinin, oluşlarının dildeki karşılığı olan kelimeler ya da kelime öbekleri” olarak ifade etmektedir.

Atabay ve diğerleri (2003: 175) “dildeki bildirme işleminin, dille anlatılan eylemin, olay, oluş ve devinimin belkemiği” olarak açıklamaktadır.

Eylemler, bir hareketi, oluşu, süreci veya durumu ifade eden *koş-*, *bit-*, *ol-*, *kal-* gibi sözcüklerdir. Türkçede eylemler çatı, olumsuzluk, zaman, görünüş, kip ve kişi biçimbirimlerini almaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

Eylemler anlam özelliklerine göre iş, oluş ve durum olmak üzere üçe ayrılmaktadır:

- a) *İş (Kılış) Eylemleri*: Korkmaz (2007) “kılış, kılınış eylemlerinin tümcede yüklem gösterdiği işi yapan, bu işi yapmanın dışında bir nesneye yönelen ve o nesne üzerinde etkisi bulunan eylemler” biçiminde açıklamaktadır. Karagöz (2013) ise bu eylemleri “bir devinimi anlatan ve bu devinimden etkilenen bir nesne isteyen, bu nedenle geçişli olan eylemler” olarak ifade etmektedir. *At-*, *ez-*, *kes-*, *sev-*, *tut-*, *yık-*, *al-*, *taşı-*, *kaz-* gibi.
- b) *Oluş Eylemleri*: Yelten (2013) “yüklem gösterdiği işin olma özelliğini belirten ve oluşun özneye yöneldiği, bu nedenle nesne istemeyen ve geçişsiz olan eylemler” olarak belirtmektedir. Bilgin (2006) ise öznenin isteği dışında

gerçekleşen ve öznedeki değişimi gösteren eylemler olarak açıklamaktadır. *Çürü-, sarar-, paslan-, yeşer-, yaşlan-, uza-, karar-, büyü-, doğ-, bayatla-, ekşi-* gibi.

- c) *Durum Eylemleri*: Korkmaz (2007) “bir oluşu veya kılışı değil, hareket halinde olmayan bir durumu ya da tavrı sergileyen eylemler” olarak tanımlamaktadır. Bilgin (2006) ise öznenin bir durumunun sürekliliğini anlatan eylemler olarak ifade etmektedir. Bu ifadelerden hareketle durum eylemleri için “iş veya oluş bildirmeyen, öznenin süreklilik gösteren durumunu anlatan genellikle geçişsiz olan eylemlerdir” tanımı yapılmaktadır. *Sevin-, sus-, bekle-, bıkm-, beğen-, bak-, dur-, uyu-* gibi (aktaran Arpağ, 2016: 55).

3.2.6. İlgeçler

Ediskun’a (2004: 284) göre ilgeçler “tek başlarına anlamları olmayan ancak anlamlı sözcüklere, sözcük öbeklerine eklendikleri ya da bir cümleye girdikleri zaman çeşitli anlam ilgileri kuran ve böylece kendi anlamları sezilen sözcükler” olarak tanımlanmaktadır.

Gencan (2013: 97) ise ilgeci “sözcükler arasında anlam ilgisi kurmaya yarayan ve ancak bu görevleri için kullanılan sözcükler” olarak ifade etmektedir.

Ergin (1998: 216-218) ise ilgeçlerin tek başlarına bir gönderimde bulunmadıklarını ve bir anlamlarının olmadığını savunmaktadır. İlgeçlerin yalnızca adlar ve eylemlerle birlikte kullanıldığında anlam kazandığı ve bir gönderimde bulunduğunu belirtmektedir. İlgeçlerin ad ve eylemlere gelerek dilbilgisel bir işlev üstlendiğini savunmaktadır.

Göksel ve Kerslake’e (2005: 50) göre ilgeçler, sözcükler ve öbeklerden sonra gelip diğer sözcüklerle sözdizimsel ve anlamsal ilişkilerini gösteren, bu sözcüklerin anlamlarını güçlendirip sınırlayan sözcüklerdir.

İlgeçlere ise *gibi, için, kadar, ile, dolayı, değin, göre, doğru, başka, karşı, yalnız* gibi örnekler verilmektedir (Arpağ, 2016: 46).

3.2.7. Bağlaçlar

Ediskun’a (2004: 302) göre “başlı başlarına anlamları olmayan fakat cümleleri ya da eş görevli kelimeleri ya da kelime öbeklerini birbirine bağlayan kelimeler” olarak tanımlanmaktadır.

Bağlaçlar, aynı sözdizimsel işleve sahip iki veya daha fazla ögeyi birleştirmektedir. Söylem bağlaçları, söylemdeki uyum amacıyla tümceler arasında veya tümce içerisinde kullanılmaktadır (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

Demir ve Yılmaz’a (2013: 14) göre sözcükler, sözcük öbekleri ve tümceler arasında anlam ve biçim ilişkisi kuran öğelerdir.

Arpağ (2016: 49-50) bağlaçları, yapı bakımından farklı özellikler gösterdiğini belirtmektedir. Bağlaçları bu özelliklerine göre dörde ayırmaktadır:

- a) Basit bağlaçlar: ve, ile, de, dahi, ama, bile, eğer, lakin, yani, meğer, hem...
- b) Türemiş Bağlaçlar: üstelik, yalnız, ancak, örneğin, gerçekten, açıkçası, kısacası...
- c) Birleşik Bağlaçlar: öyleyse, oysa, neyse, kim bilir, yoksa, veyahut, meğerse, nitekim...
- d) Öbekleşmiş Bağlaçlar: Bunun için, bundan dolayı, bu yüzden, bu bakımdan, buna göre, hem...hem, ya...ya, oysaki hâlbuki mademki, sanki yeter ki, demek ki... (Arpağ, 2016: 49-50).

3.2.8. Ünlemler

Koç (1990: 208) ünlemleri “sevinme, acıma, şaşma, kızma, korku gibi duyguları; çağrı, buyruk, yasaklama gibi durumları bildiren veya bir doğa sesini yansıtan sözcükler” olarak tanımlamaktadır.

Göksel ve Kerslake’e (2005: 50) göre ünlemler duygu ifade eden ya da konuşmayı başlatmak ya da konuşmacının dinleyiciye karşı tutumunu ifade etmek için kullanılan sözcüklerdir (Göksel ve Kerslake, 2005: 50).

Ünlemler hem tek başına hem de tümcenin başında ya da sonunda kullanılabilir. *Yaaa*, *aferin*, *vah vah* gibi örnekler aşağıda da verilmektedir (Gedizli, 2015:130).

Yaaa! Şunun güzelliğine baksana.

Aferin! Her işini böyle yap.

Vah vah, geçimlerini sağlamaları zor olur şimdi!

Ünlem sözcüklerinin ünlüler ve *f, s, z, ş, y, r* ünsüzleriyle biten seslerin uzatılarak sesletildiği görülmektedir: *aaaa, puffff, vayyyy* gibi (Gedizli, 2015:130).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sorularına yanıt aramak amacıyla seçilen yöntem, verilerin toplanması, oluşturulan veri tabanının özellikleri ve toplanan verilerin çözümleme teknikleri hakkında bilgi verilmektedir.

4-6 yaş arası yabancı çocuklara yönelik sözcük türleri belirlenebilir mi? Araştırmanın problem tümcesi çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Yabancı dil olarak Türkçenin erken yaştaki çocuklara öğretilmesinde ihtiyaç duyulan sözcükler nelerdir?
2. 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türleri yaşa göre değişkenlik göstermekte midir?
3. 4-6 yaş aralığındaki anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

3.1. Çalışmanın Modeli/Deseni

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı gözlem yöntemin katılımcı olmayan gözlem modeliyle yapılandırılmıştır. Nitel araştırma, insanla ilgili algı ve olayların, sosyal gerçeklikte ve doğal ortamında derinlemesine inceleyen ve farklı disiplinleri birleştiren bütüncül bakış açısına sahip bir modeldir (Hatch, 2002; Merriam ve Grenier, 2019 aktaran Baltacı, 2019: 370). Araştırmada çocukların yalnızca doğal dil kullanımı incelendiği için gözlem yönteminin katılımcı olmayan gözlem türüne başvurulmuştur. Katılımcı olmayan gözlem türü, araştırmanın yapılacağı doğal ortamda araştırmacının katılmadığı sözgelimi gözlem yapılan duruma dahil olmadan yalnızca gözlem yaptığı türdür (Haydari, 2015: 5).

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubunu İzmir/Karşıyaka Suzan Divrik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulundaki 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocuklar oluşturmuştur. Çalışmada Veli Onam Formuna onay verilmiş 4 yaş grubundan 10, 5 yaş grubundan 16, 6 yaş grubundan 19 olmak üzere toplamda ise 45 çocukla çalışılmıştır.

3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

Çalışma öncesi İzmir/Karşıyaka Suzan Divrik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulunda çalışma yapmak için İzmir Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden izin istenmiştir ve 11/11/2019 tarihli 2812 sayılı yazısında çalışmanın etik açıdan uygun olduğuna karar verilerek çalışmanın yapılmasına izin verilmiştir. Verileri toplama sürecinden önce tüm öğrencilerin velilerine Veli Onam Formu dağıtılarak çalışmaya katılım için izin istenmiştir. Veliler tarafından çalışmaya katılmasına onay verilen çocuklarla çalışılmıştır. Veri toplama sürecinde çocukların sınıf bağlamındaki doğal konuşmaları hem ses kaydı ile hem de hazırlanmış olduğumuz gözlem formlarıyla toplanmıştır. Gözlem sürecinde tüm konuşmalar ses kaydına alınmıştır. Aynı zamanda gözlem sırasında, hazırlanmış olduğumuz gözlem formları doldurulmuştur. Bu formlar araştırma konusu olan sözcük türlerini ve araştırmanın değişkenleri olan yaş ve cinsiyet unsurlarını da içermektedir. Ses kayıtları 4-5-6 yaş grubu için ayrı olarak 120 dakika, toplamda ise 360 dakikadan oluşmuştur. Çalışmanın verileri, öğrencilerin ve öğretmenlerin ders sürecini aksatmadan ve anaokulu yöneticisinin izni dahilinde toplamda 20 günde toplanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocuklardan sınıf bağlamında alınan 360 dakika ses kaydı tamamlandıktan sonra bu kayıtlar ilk olarak çevriyazıya dönüştürülmüştür. Çevriyazıdan ve gözlem formlarından elde edilen sözcük türleri ve kullanım sayıları Atabay ve diğerleri (2003), Gencan (2007), Göksel ve Kerslake (2005), Korkmaz (2007) ve Uzun'a (2006) göre listelenmiştir. Bu sözcük türleri Atabay ve diğerleri (2003), Gencan (2007) ve Korkmaz'ın (2007) benimsediği bakış açısı; Göksel ve Kerslake (2005) ve Uzun'un (2006) benimsediği modern dilbilim bakış açısından yararlanılarak ulamlara ayrılmıştır. Bu listeler daha sonra Excel programına cinsiyet ve yaş değişkenine göre aktarılmıştır. Böylece 4-6 yaş arası yabancı çocukların Türkçe öğretiminde ve materyallerinde kullanılacak sözcük türleri listeleri oluşturulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde çalışma grubundan elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucu ortaya çıkan bulgulara ve bulgulara ait değerlendirmelere yer verilmiştir.

2019-2020 öğretim yılında İzmir/Karşıyaka Suzan Divrik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulundaki 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların sınıf bağlamındaki doğal konuşmaları ses kaydına alınıp cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre çözümlenmiş ve ortaya çıkan sözcükler ad, adıl, sıfat, belirteç, bağlaç, ilgeç, ünlem ve eylem ulamları altında listeler haline getirilmiştir.

4.1. Araştırmanın İlk Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın “Yabancı dil olarak Türkçenin erken yaştaki çocuklara öğretilmesinde ihtiyaç duyulan sözcükler nelerdir?” sorusuna yanıt Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7, Tablo 8, Tablo 9 ve Tablo 10’da sunulmuştur. Bu bölümde bulunan listeler, çocukların yaş ve cinsiyet değişkenleri ele alınmadan ancak öğretmenin de ürettiği sözcük türlerini de dahil edilerek sadece sözcük türü ve kullanım sayısı ile listelenmiştir.

Tablo 3’te 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların sınıf bağlamında kullandığı adlar bulunmaktadır.

Tablo 3
Sınıf bağlamında kullanılan adlar

Sınıf Bağlamında Kullanılan Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. anne	99
2. araba	35
3. baba	78
4. balık	121
5. bilgi	7
6. çocuk	36
7. deniz	70
8. doktor	65
9. ev	63
10. güzel	48
11. kedi	47

12. oyuncak	50
13. öğretmen	176
14. Rapunzel	8
15. su	84

Tablo 3'te çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında toplamda 817 ad kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 3'te 15 ad ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Yapılan gözlemler sonucunda sınıf bağlamında kullanılan öğretim yöntemleri hikaye okuma, hikaye anlatma, hikaye tamamlama, oyun, şarkı, bilmece, tekerleme, boyama, görsel kullanımı, soru-cevap, oyun kartları, drama olarak belirlenmiştir. 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan bu çocukların kullandığı aile bireyleri, renkler, hayvanlar, sayılar, çizgi filmler ve çizgi film kahramanları, vücudun bölümleri, meslekler, şekiller, renkler, yiyecek-içecekler, kıyafetler, günlük rutinler, okul, sınıf ve evdeki nesneler, aktiviteler, uzay, gezegenler gibi sözcüklerden oluşmaktadır. Kullanım sayısı fazla olan *anne, araba, arkadaş, ayakkabı, baba, balık, balina, çocuk, çizgi film, dağ, deniz, doktor, el, ev, fil, güzel, insan, kedi, kitap, kuş, mayo, okul, orman, oyun, oyuncak, öğretmen, parmak, resim, su, süt, tane, tavşan* gibi sözcükler belirlenmiştir. Bu belirlenen adların *ağaç, balık, deniz, ev, kedi, oyuncak, parmak, tavşan, uçak, yunus, zeytin* gibi çoğunlukla somut adlar olduğu görülmüştür. Bunun nedeni ise çalışılan grubun erken yaştaki çocuklar olması biçiminde yorumlanabilir. Ancak çocuklar soyut işlem döneminde olmamasına rağmen somut adların yanı sıra soyut adların da kullanımı olduğu görülmektedir. Sınıf bağlamında *bilgi, düşünce, güzellik, haksızlık, hayal, iyilik, yurt, zarar, zararlı* gibi soyut adların kullanımı dikkat çekmiştir. *Abla, ağabey, anne, ağız, ahtapot, amca, anahtar, anneanne, arkeolog, asker, astronot, ayak, babaanne, bacak, balerin, balıkçı, bardak, başparmak, bebek, beş, bıçak, bilim insanı, büyüteç, cezve, çaydanlık, çiflik, çocuk, dakika, dede, denizati, dinozor, diş, doğa, el, fidan, futbol, gemi, goril, göl, göz, havuç, hayvan, içecek, kapı, kardeş, kare, kayık, kol, lemur, makine, mutfak, muz, mühendis, patates, penguen, polis, sekiz, serçe parmak, spinazor, su, süt, sütçü, şarkı, şarkıcı, tavuk, uçak, uğur böceği, üç, veteriner, yaprak, yengeç, yeşil, yılan, yunus, yüzük parmak, zebra, zürafa* gibi tür adı kullanımları belirlenmiştir. Ayrıca *Anıtkabir, Atatürk, Çandarlı, Ege Denizi, Jüpiter, Marmara Denizi, Pablo Picasso, Venüs, Vikingler*, gibi özel adlar belirlenmiştir. Aynı zamanda *Rapunzel, Elsa, Spiderman, Batman, Marsupilami, Temel Reis, TRT Çocuk* gibi masal kahramanı, çizgi film kahramanı ve çocuk televizyon kanalı gibi adlar da belirlenmiştir. Ayrıca *scooter, puzzle, Nesquik, Fanta* gibi ödünçleme sözcükler ve marka adları

belirlenmiştir. Ancak anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında topluluk adı kullanmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4'te 4-6 yaş arasındaki anadili Türkçe olan çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adılar listelenmiştir.

Tablo 4
Sınıf bağlamında kullanılan adılar

Sınıf Bağlamında Kullanılan Adılar	
Adılar	Kullanım Sayısı
1. ben	969
2. biz	194
3. bu	83
4. burada	91
5. ne	173
6. o (işaret)	187
7. o (kişi)	72
8. orada	76
9. sen	466
10. siz	106

Tablo 4'te çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında toplamda 42 adet adıl kullanıldıkları belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 4'te 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Adıl kullanımının ada göre daha az olduğu ancak bu adıların kullanım sayılarının genellikle adlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Kullanım sayısının en fazla olduğu adılar, kişi adıları olarak belirlenmiştir. Özellikle *ben* adılının kullanım sayısının 969 olması, bu yaş grubu çocukların benmerkezli olması biçiminde yorumlanabilir. Soru adılı kullanım sayısı fazla olan *ne*, *kim*, *nereye*, *nereye* gibi adılardır. İşaret adılı kullanım sayısı fazla olanlar ise *bu*, *burada*, *o*, *onlar*, *orada*, *oraya* gibi adılardır. Belgisiz adıl kullanımının ise az olduğu dikkat çekmiştir. *Başkası*, *bazıları*, *biri*, *diğeri* gibi belgisiz adıların kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca *kendi* dönüşlülük adılının kullanımı belirlenmiştir.

Tablo 5'te 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm sıfatlar yer almaktadır.

Tablo 5
Sınıf bağlamında kullanılan sıfatlar

Sınıf Bağlamında Kullanılan Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. bir	405
2. bu	107
3. çok	89
4. hangi	114
5. her	29
6. kırmızı	29
7. küçük	21
8. ne	151
9. o	80
10. şu	25

Tablo 5’te çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında toplamda 145 sıfat kullandıkları görülmektedir. Yukarıdaki tablo 5’te 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan sıfat ise *bir*¹ olarak belirlenmiştir. Ancak genel listeye bakıldığında sınıf bağlamında genellikle niteleme sıfatı kullanımının fazla olduğu belirlenmiştir. Niteleme sıfatı kullanım sayısı fazla olan *açık, beyaz, çikolatalı, çizmeli çok, eski, güçlü, kara, kirli, kışlık, kırmızı, koca, kocaman, küçük, meraklı, mini, minik, mutlu, sarı, sevimli, sihirli, siyah, soğuk, tombul, uzun, yeni, yeşil, yüksek, zavallı, zor* gibi sıfatlardır. İşaret sıfatı kullanım sayısı fazla olanlar ise *bu, şu, o* sıfatlarıdır. Sayı sıfatlarında ise asıl sayı sıfatı ulamında *iki, üç, on iki, on dört*, sıra sayı sıfatı ulamında ise *birinci, ikinci* sıfatları belirlenmiştir. *Başka, her* kullanım sayısı fazla olan belgisiz sıfat olarak belirlenmiştir. *Hangi, ne* soru sıfatlarının kullanım sayısının yüksek olması da sınıf bağlamında karşılıklı soru-cevap durumunun fazla olması olarak yorumlanabilir. *Daha* karşılaştırma sıfatının kullanımı fazlayken *en* karşılaştırma sıfatının kullanımı azdır. Anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında üleştirme, kesir sayı, topluluk sayı, pekiştirme, küçültme, unvan sıfatlarını kullanmadığı belirlenmiştir.

Tablo 6’da anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm belirteçler yer almaktadır.

¹ Kornfilt (1997), Göksel ve Kerslake’e (2005) göre Türkçede *bir* hem sayı hem de belirsiz tanımlık işlevindedir. Bu çalışmada çocukların ses kayıtları çözümlenirken *bir* sözcüğü belirsiz tanımlık ve sayı sıfatı olarak ayrı ele alınmamış, her iki işlevi de bir alınmıştır.

Tablo 6
Sınıf bağlamında kullanılan belirteçler

Sınıf Bağlamında Kullanılan Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. bazen	44
2. biraz	32
3. çok	155
4. daha	52
5. en	52
6. hiç	59
7. nasıl	30
8. ne	79
9. sonra	212
10. şimdi	66

Tablo 6’da anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında 160 belirteç kullandıkları belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 6’da 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Bu belirteçlerden kullanım sayısı en fazla olan *sonra* zaman belirtecidir. *Akşam, akşamüstü, birazdan, bugün, cumartesi, demin, dün, ertesi gün, eskiden, gece, geçen, geçen gün, her gün, her zaman, ilk defa, küçükken, pazar, pazartesi, sabah, sabahleyin, şu an, yarın* gibi zaman belirteçlerinden fazla kullanılanlar ise *hemen, önce, şimdi, şu an* belirteçleridir. *Sonra* zaman belirtecinden sonra en fazla kullanım gösteren miktar belirteci *çok*tur. Ayrıca miktar belirteci *az, bol, fazla*; kullanım sayısı fazla olan miktar belirteçleri ise *en, daha, biraz* ve *hiç*tir. *Açık, beyaz, büyük, çabuk, değişik, dengeli, dikkatli, eğlenceli, fakir, farklı, güçlü, gürültülü, hemen, ince, iyi, kapsamlı, karmaşık, kırmızı, kısa, kıvrık, kocaman, kötü, küçük, lezzetli, mavi, meraklı, mini, minik, mutlu, normal, örtülü, parlak, rahat, renksiz, sağlam, sarı, sert, sessizce, sıcak, sinirli, şeffaf, şişman, tatlı, tembel, tuhaf, uzak, uzun, yalnız, yanlış, yarım, yeni, yeşil, yeterli, zor* gibi durum belirteçlerinden kullanım sayısı fazla olan durum belirteçleri ise *birlikte, güzel, hızlı, paytaklı*tur. Yer-yön belirteçlerinde kullanım sayısı fazla olan *dışarı, yanına, yukarı* belirteçleri; *alt, arasında, arka, art, aşağı, geri, içeri, içinde, ileri, önünde, sağ, sol, üst, üstünde, üstüne, yan, yanına, yanında* ise diğer yer-yön belirteçleri olarak belirlenmiştir. Soru belirteçlerinde ise *ne, nasıl, ne zaman* belirteçlerinin kullanıldığı ancak *ne zaman* soru belirtecinin kullanımının az olduğu, *ne* soru belirtecinin ise kullanımının daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7’de anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm bağlaçlar bulunmaktadır.

Tablo 7
Sınıf bağlamında kullanılan bağlaçlar

Sınıf Bağlamında Kullanılan Bağlaçlar	
Bağlaçlar	Kullanım Sayısı
1. ama	233
2. bir de	52
3. çünkü	84
4. {dA}	417
5. hem de	15
6. ile	131
7. {ki}	55
8. mesela	26
9. ve	92
10. yani	32

Tablo 7'ye göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında toplamda 24 bağlaç kullandıkları belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 7'de 10 bağlaç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Bu bağlaçlar arasında kullanım sayısı en fazla olan {dA} basit bağlacıdır. Basit bağlaçlardan *ama*, *ile*, {ki}, *ve*, *yani* gibi bağlaçların kullanıldığı belirlenmiştir. Türemiş bağlaçlardan *örneğin*, *ancak* gibi bağlaçlar tespit edilmiştir. Öbekleşmiş bağlaçlardan ise *bir de*, *bu yüzden*, *hem de*, *hem... hem...*, *hem... de*, *o yüzden*, *ya... ya...* bağlaçlarının kullanıldığı belirlenmiştir. Yoksa bağlacı ise birleşik bağlaç olarak tespit edilmiştir. Genel olarak bakıldığında basit ve öbekleşmiş bağlaçlarının kullanımının fazla olduğu, birleşik bağlaçların kullanımının ise daha az olduğu görülmüştür.

Tablo 8'de anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ilgeçler listelenmiştir.

Tablo 8
Sınıf bağlamında kullanılan ilgeçler

Sınıf Bağlamında Kullanılan İlgeçler	
İlgeçler	Kullanım Sayısı
1. diye	56
2. doğru	2
3. gibi	45
4. için	77
5. ile	132
6. kadar	31

Tablo 8’de çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında toplamda 6 ilgeç belirlenmiştir. *Doğru* ilgeci dışındaki diğer beş ilgecin kullanım sayılarının yüksek olduğu görülmüştür. Bu ilgeçler arasında *ile* ilgecinin diğer ilgeçlere göre fazla kullanıldığı belirlenmiştir. İle ilgecinden sonra *için*, *diye*, *gibi*, *kadar* ilgeçlerinin de kullanım sayısının fazla olduğu dikkat çekmiştir. İlgeçlerin dilbilgisel bir işlevi olduğu için erken yaştaki bu çocukların ilgeç kullanımının belirli ilgeçlerle kısıtlı olduğu ve diğer sözcük türlerine göre daha az kullanıldığı ancak anadili Türkçe olan 4-6 yaş aralığındaki çocukların bu ilgeçleri ise iletişim esnasında kullanıp anlamlandırabildikleri sonucuna varılabilir.

Tablo 9’da 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ünlemler listelenmiştir.

Tablo 9
Sınıf bağlamında kullanılan ünlemler

Sınıf Bağlamında Kullanılan Ünlemler	
Ünlemler	Kullanım Sayısı
1. aaa	49
2. aferin	37
3. ay	21
4. hadi	51
5. ya	42

Tablo 9’da çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında 17 ünlem kullandıkları belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 9’da 5 ünlem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Genellikle öğretmen tarafından çocuklara yöneltilen, sınıfta destekleyici, geri dönüt, uyarı gibi anlamları içeren *aferin*, *hadi*, *ooo*, *şşş* gibi ünlemlerin kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca şaşırma duygusunu belirten *aaa*, ünleminin kullanım sayısının fazla olduğu belirlenmiştir. Anadili Türkçe 4-6 yaş arası bu çocukların *ya* ünlemini öğretmenlerden daha fazla kullandığı gözlemlenmiştir.

Tablo 10’da anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm eylemler yer almaktadır.

Tablo 10
Sınıf bağlamında kullanılan eylemler

Sınıf Bağlamında Kullanılan Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. al-	60

2. bak-	81
3. bil-	238
4. de-	139
5. gel-	89
6. git-	155
7. gör-	157
8. iste-	153
9. kaç-	68
10. ol-	256
11. oyna-	84
12. sev-	106
13. söyle-	179
14. yap-	288
15. ye-	104

Tablo 10'da göre anadili Türkçe olan 4-5-6 yaşlarındaki çocukların ve öğretmenlerin sınıf bağlamında toplamda 385 eylem kullandıkları belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 10'da 15 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Bu eylemlerden *bil-*, *yap-*, *ol-*, *ye-*, *iste-* gibi eylemlerin kullanım sayılarının diğer eylemlere göre fazla olduğu belirlenmiştir. *Aç-*, *al-*, *at-*, *bil-*, *dinle-*, *düş-*, *düşün-*, *giy-*, *gör-*, *götür-*, *iç-*, *iste-*, *izle-*, *kaç-*, *komuş-*, *koy-*, *oku-*, *ol-*, *oyna-*, *öğren-*, *sor-*, *topla-*, *ye-*, *yıka-* gibi iş eylemlerinden fazla kullanılanlar ise *bil-*, *de-*, *iste-*, *ol-*, *öğren-*, *söyle-*, *yap-* iş eylemleridir. *Büyü-*, *canlan-*, *çatla-*, *doğ-*, *eri-*, *hasta ol-*, *şişmanla-*, *uza-*, *sön-*, *kuru-* gibi oluş eylemleri belirlenmiştir. *Acı-*, *ağla-*, *ağrı-*, *başla-*, *beğen-*, *çık-*, *dur-*, *git-*, *kal-*, *uyu-*, *üzül-*, *yat-* gibi durum eylemlerinden kullanımı fazla olanlar ise *bak-*, *gel-*, *otur-* gibi durum eylemleridir. Ayrıca *kükre-*, *mele-*, *virakla-* gibi hayvan seslerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Erken yaştaki çocukların sınıf bağlamında doğal ses kayıtlarının çözümlemesi sonucunda kullanılan sözcük sayısının fazlalığı sırasıyla ad, eylem, belirteç, sıfat, adıl, bağlaç, ünlem ve ilgeç olarak belirlenmiştir. Anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların ve öğretmenlerin sözcük türleri içinde en fazla ad ve eylem kullanımının nedeni derslerde genellikle soru-cevap, hikaye tamamlama, oyun kartları, bilmece, şarkı yöntemlerinin kullanılması olarak yorumlanabilir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türleri yaşa göre değişkenlik gösterir mi?” sorusunun yanıtı aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 11’de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adlar listelenmiştir.

Tablo 11
4 yaş grubu adlar

4 Yaş Grubu Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. anne	24
2. baba	31
3. balık	26
4. çiftlik	23
5. düşman	4
6. katil	7
7. korona virüs	4
8. maymun	21
9. Nesquik	2
10. Öğretmen	68
11. scooter	3
12. Su	43
13. Tekirdağ	2
14. TRT Çocuk	2
15. Vikingler	1

Tablo 11’de çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların toplamda 349 ad kullandığı görülmektedir. Yukarıdaki tablo 11’de 15 ad ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Bu adların neredeyse tamamının somut ad olması çocukların henüz soyut işleme döneminde olmaması biçiminde yorumlanabilir. Bu adlar ise hayvanlar, vücudun bölümleri, yiyecek-içecek ve aile bireyleri gibi kavramları içeren adlardır. Kullanım sayısı diğer adlara göre fazla olan adlar *öğretmen*, *su*, *parmak*, *maymun* ve *balık*tır. *Akbaba*, *araba*, *balina*, *çilek*, *dağ*, *deniz*, *deniz yılanı*, *denizanası*, *denizatı*, *denizyıldızı*, *erik*, *kafa*, *kaplan*, *kedi*, *koala*, *köpek balığı*, *lahmacun*, *orangutan*, *orman*, *oyuncak*, *peynir*, *su*, *süt*, *yemek*, *yengeç*, *yılan*, *yumurta*, *yunus*, *zürafa* gibi somut adlar belirlenmiştir. *Düşman*, *faydalı* *güzel*, *güzellik*,

ipucu, katil gibi oldukça az soyut ad kullanımı belirlenmiştir. 4 yaş grubu çocukların *düşman* ve *katil* gibi olumsuzluk içeren sözcükleri kullanması dikkat çekmiştir. Sınıf bağlamında çocuklara genellikle kavram öğretimi somut adları içeren karşılıklı soru-cevap, görsel kullanımı hikaye anlatma, şarkı, bilmece, şarkı, boyama, oyun ve oyun kartlarıyla olduğu gözlemlenmiştir. *Ağaç, ağız, ahtapot, altı, amca, ana, anne, anneanne, arkadaş, baba, babaanne, bacak, balıkçı, balina, bardak, başparmak, beş, çatal, daire, dede, dikdörtgen, diş, doktor, dokuz, el, goril, kafa, kaplumbağa, kaptan, kar, kardeş, kare, korona virüs, köpek balığı, kuyruk, maymun, okul, orta parmak, öğretmen, parmak, tavşan, yoğurt* gibi tür adları kullanıldığı belirlenmiştir. *Ankara, Foça, Güneş, Tekirdağ, Vikingler* gibi özel ad kullanımları görülmüştür. *Fanta, Lego, Nesquik, Pony, puzzle, TRT Çocuk* gibi marka adı ve ödünçleme sözcük kullanımları dikkat çekmiştir. Ayrıca anadili Türkçe olan 4 yaş grubu bu çocukların çizgi film ve çizgi film kahramanlarıyla ilgili yalnızca *Vikingler* ve *TRT Çocuk* adlarını kullanmaları dikkat çekmiştir. Bunlara ek olarak *deniz* sözcüğünün kullanımı fazlayken *okyanus* sözcüğünün yalnızca bir kez kullanılmış olduğu görülmüştür, bunun da Türkiye'nin coğrafi konumuyla ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 12'de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adlar yer almaktadır.

Tablo 12
5 yaş grubu adlar

5 Yaş Grubu Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. anne	42
2. baba	28
3. balık	29
4. can	7
5. doktor	21
6. güçlü	2
7. güzellik	2
8. iğne	10
9. Longoz Ormanı	6
10. öğretmen	84
11. su	18
12. tane	30
13. TRT Çocuk	1
14. uzay gemisi	3
15. Venüs	1

Tablo 12’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların toplamda 296 ad kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 12’de 15 ad ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. 5 yaş grubu çocukların ad kullanımının 4 yaş grubundan daha az olduğu görülmektedir. 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında genellikle çocuğun günlük yaşantısını anlatma, öğrenilen kavramları hikayeleştirme, günlük rutinleri öğrenme gibi etkinlikler gözlemlenmiştir. Kullanım sayısı diğer adlara göre fazla olanlar adlar ise *anne, baba, öğretmen, su, tane ve balıktır. Ada, ağaç, ampul, aşı, balta, bisiklet, boncuk, böcek, bulaşık makinesi, davul, deniz, deterjan, dinazor, düğme, ekmek, ev, hamur, iğne, kafes, kırmızı, kolluk, makarna, mantı, mercimek, motor, oyuncak, pense, pırasa, pilav, pirana, robot, su, süt, şarkı, tuvalet, uçak, yanardağ* gibi somut adların kullanımı belirlenmiştir. Anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların ad kullanımı anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların ad kullanımına benzer biçimde genellikle somut adlardan oluştuğu görülmüştür. *Can, değişik, güç, güçlü, güzel, güzellik, komik* gibi soyut ad kullanımları görülmüştür. *Abla, adam, ağabey, ana, anne, anneanne, arkadaş, asker, astronot, ayakkabı, baba, babaanne, bacak, bale, balerin, balıkçı, başparmak, bebek, beş, bot, dede, dil, el, kardeş, karın, korsan, kral, kraliçe, mavi, mor, papağan, parmak, pembe, polis, salatalık, sütçü, şarkıcı, tırnak, turuncu, uzay gemisi, yıldız, zeytin* gibi tür adları belirlenmiştir. *Atatürk, Jüpiter, Longoz Ormanı, Merkür, Neptün, Plüton, TRT Çocuk, Türkçe, Venüs* gibi özel adlar görülmüştür. Aynı şekilde 4 yaş grubunda da görüldüğü gibi 5 yaş grubu çocuklarda da *TRT Çocuk* dışında çizgi film veya çizgi film kahramanı içeren sözcük kullanımının olmadığı görülmüştür. Anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların 4 yaş grubu çocukların kullandıkları sözcüklere ek olarak yiyecek, nesne, uzay ve gezegen kavramlarını da kullandıkları görülmüştür. 4 yaş grubunda belirlenen ödünçleme ve marka adlarının 5 yaş grubu tarafından kullanılmadığı görülmüştür.

Tablo 13’te anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adlar bulunmaktadır.

Tablo 13
6 yaş grubu adlar

6 Yaş Grubu Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. anne	11
2. Atatürk	7
3. baba	13
4. balık	19
5. can	6
6. deniz	23

7. güneş	12
8. güzellik	1
9. muhtaç	1
10. oyuncak	24
11. Pinokyo	4
12. Spiderman	4
13. spinazor	1
14. tamirci	41
15. yurt	4

Tablo 13'te ise anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların toplamda 276 ad kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 13'te 15 ad ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocuklara sınıfta genellikle çocuğun hayal gücünü geliştireceği hikaye sonunu tamamlama, resme bakıp hikaye oluşturma, hikayenin başlığını belirleme, soru-cevap, oyun, şarkı gibi yöntemlerin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Kullanım sayısı diğer adlara göre fazla olan adlar ise *balık, deniz, insan, kral, organik, oyuncak, tamircidir*. Anadili Türkçe olan 4 ve 5 yaşlarındaki çocukların kullanımlarında olduğu gibi 6 yaş grubu çocuklarda da çoğunlukla kullanılan adların türü somut addır. *Ağ, aşı, bahçe, balık, beyin, bıçak, cüce, çiçek, çöp, deprem, fasulye, fidan, filiz, gemi, gül, havai fişek, iskele, martı, mektup, mücevher, yelpaze* gibi somut adların kullanımı görülmüştür. Ancak somut ad kullanımının yanında soyut ve özel ad kullanımının arttığı belirlenmiştir. *Bilgi, can, durum, düşünce, eğlence, fakir, güzel, güzellik, haksızlık, heyecanlı, izin, kahraman, kötü, muhtaç, olay, önemli, tavsiye, yasak, yurt* gibi soyut ad kullanımları belirlenmiştir. *Atatürk, Foça, Güneş, Harry Potter, Marmara Denizi, Pablo Picasso, Türkçe* gibi özel adların kullanımı belirlenmiştir. *Abla, adam, ağabey, anne, anneanne, arkeolog, asker, astronot, avuç, ayak, baba, bacak, bahçıvan, bebek, bilgisayar, burun, çalgı, çatal, çocuk, dayı, dede, deri, ebe, etçil, kardan adam, katil balina, kavalcı, kuzen, mimar, oğul, prens, sıvı, spinazor, su, veteriner, yıl* gibi tür adların kullanımı belirlenmiştir. Ayrıca anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların masal kahramanları, çizgi film ve film karakterlerinin *Batman, Elsa, Pinokyo, Rapunzel, Spiderman, Superman* gibi özel ad kullanımının diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Böylelikle yaşa bağlı ad kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. 4-5-6 yaş ad kullanımının genellikle somut adlardan oluştuğu ancak 6 yaş grubunun ad kullanımında soyut adların ve özel adların diğer yaşlardan daha fazla olduğu saptanmıştır.

Tablo 14'te anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adılar yer almaktadır.

Tablo 14
4 yaş grubu adılar

4 Yaş Grubu Adılar	
Adılar	Kullanım Sayısı
1. ben	260
2. bir şey	16
3. biz	26
4. bu	21
5. burada	12
6. kimse	13
7. ne	19
8. o (işaret)	25
9. orada	17
10. sen	23

Tablo 14'te çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların toplamda 28 adıl kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 14'te 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. *Ben* kişi adılının kullanım sayısının 260 olduğu dikkat çekmiştir. Bu yaş grubunda benmerkezli dil kullanımının fazla olması bu veriyi desteklemiştir. *Ben* kişi adılından sonra *biz*, *o*, *onlar*, *sen*, *siz* kişi adılarının kullanıldığı belirlenmiştir böylece çocukların tüm kişi adılarını kullandığı görülmüştür. *Bu*, *bunlar*, *burası*, *buraya*, *o*, *onlar*, *orada*, *oradan*, *oraya*, *şu*, *şuraya* işaret adıları belirlenmiştir. *Ne*, *nerede*, *neden* soru adılı kullanımları görülmüştür. Belgisiz adıl kullanımı ise *hepsi*, *herkes*, *kimse*, *bir şey*, *şey* olarak belirlenmiştir. Anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların *kendi* dönüşlülük adılını da kullandığı görülmüştür. Bu çocukların en fazla kullandığı adıl türü ise işaret adılı ve kişi adılı olarak belirlenmiştir.

Tablo 15'te anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adılar bulunmaktadır.

Tablo 15
5 yaş grubu adılar

5 Yaş Grubu Adılar	
Adılar	Kullanım Sayısı
1. ben	337
2. biz	25
3. bu	16

4. burada	19
5. her şey	8
6. ne	12
7. o (işaret)	24
8. o (kişi)	10
9. orada	13
10. sen	15

Tablo 15'te anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların toplamda 34 adıl kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 15'te 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocuklarda olduğu gibi 5 yaş grubu çocukların da en fazla kullanım gösterdiği adıl *ben* kişi adılıdır. *Biz, o, onlar, sen, siz* kişi adıllarının tamamının kullanıldığı görülmüştür. *Bu, bunlar, burada, burası, buraya, o, onlar, orada, orası, oraya, şu, şuraya* gibi işaret adıllarının kullanımı görülmüştür. *Hangi, ne, neden, nerede, nereye, niye* soru adıllarının kullanımı belirlenmiştir. *Başkası, bir şey, biri, diğeri, hepsi, her şey, hiçbir şey, kimse, şey* belgisiz adıl kullanımları görülmüştür. Bu çocukların da 4 yaş grubu çocukları gibi *kendi* dönüşlülük adılını kullandıkları belirlenmiştir. Anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı adıl türü ise işaret adılı ve kişi adılı olarak belirlenmiş ancak 5 yaş grubu çocukların soru adılı ve belgisiz adıl kullanımı 4 yaş grubu çocuklara göre artmıştır.

Tablo 16'da anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm adılar listelenmiştir.

Tablo 16
6 yaş grubu adılar

6 Yaş Grubu Adılar	
Adılar	Kullanım Sayısı
1. ben	113
2. bir şey	16
3. biz	14
4. bu	9
5. o (işaret)	11
6. o (kişi)	20
7. onlar (işaret)	10
8. onlar (kişi)	15
9. orada	12
10. sen	8

Tablo 16’da ise anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların toplamda 28 adıl kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 16’da 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların da *ben* kişi adılı kullanım sayısı en fazla adıldır ancak bu kullanım sayısı 4 ve 5 yaş grubundaki kullanım sayısından azdır. Bu yaş grubu çocukların da *biz, o, onlar, sen, siz* kişi adılarının tamamını kullandığı görülmüştür. *Kim, ne, neden, nerede* soru adılarının kullanımı belirlenmiştir. *Bu, bunlar, burada, buraya, o, onlar, ora, orada, oraya, şu* işaret adılarının kullanımı belirlenmiştir. *Bazıları, bir şey, biri, hepsi, herkes, kimse, şey* belgisiz adıl kullanımları ve 4-5 yaş grubunda da olduğu gibi *kendi dönüşlülük* adılı kullanımı belirlenmiştir. Anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların kişi adılarının tamamını kullandığı ve belgisiz, işaret adılarını fazla kullandığı görülmüştür.

Böylece yaşa bağlı adıl kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların kişi, işaret, soru, belgisiz, dönüşlülük adılarının tamamını kullandığı görülmüştür. Çocukların en çok kullanımda bulundukların adılın ise *ben* kişi adılı olduğu görülmektedir. Ancak *ben* kişi adılı kullanımın en fazla 4 yaşa ait olduğu en az ise 6 yaşa ait olduğu görülmüştür. Bunun nedeni ise yaş ilerledikçe çocuğun benmerkezci olmasının azalması ve bunun da diline yansması olarak yorumlanabilir. Ayrıca her üç yaş grubunun da *siz* kişi adılını çoğul anlamındaki *siz* olarak kullandığı, nezaket, saygı bildiren *siz* adılını ise kullanmadığı görülmüştür. Gözlemlerin sonucunda çocukların öğretmenlerine hitap ederken *sen* adılını kullandığı görülmüştür.

Tablo 17’de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm sıfatlar yer almaktadır.

Tablo 17
4 yaş grubu sıfatlar

4 Yaş Grubu Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. bir	35
2. bu	6
3. çok	11
4. daha	6
5. kırmızı	7
6. kirli	4
7. küçük	5
8. mini	6
9. ne	9
10. o	7

Tablo 17’de anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların toplam 36 sıfat kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 17’de 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan sıfat *bir* sıfatıdır. *Altın, beyaz, değişik, dikenli, eğlenceli, kırmızı, kirli, mini, pis, siyah, yeni* gibi niteleme sıfat kullanımları görülmüştür. *Bu, o, şu* işaret sıfatı kullanımı belirlenmiştir. Asıl sayı sıfatı kullanımı *dört, iki, üç* sıfatlarıyla olduğu görülmüştür. Belgisiz sıfat yalnızca *hiç* sıfatı kullanıldığı görülmüştür. Soru sıfatında ise yalnızca *ne* soru sıfatı kullanıldığı görülmüştür. Karşılaştırma sıfatlarında da yalnızca *daha* sıfatını kullandığı belirlenmiştir. Anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların diğer sıfatlara göre niteleme sıfatlarını daha fazla kullandığı görülmüştür.

Tablo 18’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm sıfatlar bulunmaktadır.

Tablo 18
5 yaş grubu sıfatlar

5 Yaş Grubu Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. bir	68
2. bu	8
3. çok	14
4. en	14
5. her	5
6. iki	5
7. kara	5
8. kırmızı	8
9. ne	14
10. pembe	4

Tablo 18’de anadili Türkçe 5 yaş grubu çocukların toplam 47 sıfat kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 18’de 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan sıfatlar *bir, çok, ne* ve *en* sıfatlarıdır. *Açık, akülü, az, beyaz, çubuk, kırmızı, kirli, mucize, pelerinli, pembe uzak, yüksek* gibi niteleme sıfat kullanımları görülmüştür. 4 yaş grubu çocuklarda da olduğu gibi 5 yaş grubu çocukların da *bu, o, şu* işaret sıfatlarını kullandığı belirlenmiştir. Asıl sayı sıfatı kullanımı *dört, iki, on iki* sıfatlarıyla olduğu görülmüştür. Belgisiz sıfat *diğer, her, hiçbir* sıfatı kullanıldığı görülmüştür. 4 yaş grubu çocuklarda da olduğu gibi 5 yaş grubu çocukların da soru sıfatında ise yalnızca *ne* soru sıfatı kullanıldığı görülmüştür. Karşılaştırma sıfatı *daha, en* kullanıldığı belirlenmiştir.

Anadili Türkçe 4 yaş grubu çocuklarda da görüldüğü gibi 5 yaş grubu çocukların da diğer sıfatlara göre niteleme sıfatlarını daha fazla kullandığı görülmüştür.

Tablo 19’da anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm sıfatlar bulunmaktadır.

Tablo 19
6 yaş grubu sıfatlar

6 Yaş Grubu Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. bazı	4
2. bir	72
3. bu	10
4. çok	8
5. her	12
6. ilk	10
7. kötü	6
8. küçük	9
9. o	15
10. tek	5

Tablo 19’da ise anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların toplamda 49 sıfat kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 19’da 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kullanım sayısı en fazla 4 ve 5 yaş gruplarında olduğu gibi *bir* sıfatıdır. *O, ilk, her* ve *bu* sıfatları kullanım sayısı fazla olan sıfatlardır. *Büyük, çizmeli, dağınık, eski, fareli, güzel, iyi, kötü, küçük, meraklı, saçlı, şakacı, tek, vahşi* gibi niteleme sıfatları kullanıldığı görülmüştür. *Bu, şu* işaret sıfatlarını kullanıldığı belirlenmiştir. *Başka, bütün, her, tüm* belgisiz sıfat kullanıldığı görülmüştür. Anadili Türkçe 6 yaş grubu çocuklarının yalnızca *hangi* soru sıfatını kullandığı belirlenmiştir. 5 yaş grubu çocuklarda da görüldüğü gibi 6 yaş grubu çocukların da karşılaştırma sıfatı *daha, en* kullanıldığı belirlenmiştir. Anadili Türkçe 4-5 yaş grubu çocuklarda da görüldüğü gibi 6 yaş grubu çocukların da diğer sıfatlara göre niteleme sıfatlarını daha fazla kullandığı görülmüştür.

Böylelikle yaşa bağlı sıfat kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların diğer sıfatlara göre niteleme sıfatlarını daha çok kullandığı görülmüştür. Çocukların soru sıfatını az kullanmalarının sebebi ise genellikle sınıfta öğretmen tarafından yöneltilen soruların çocuklar tarafından cevaplanması biçimde yorumlanabilir. Her üç yaş grubunda da belgisiz sıfat kullanımının az olduğu görülmüştür.

Tablo 20’de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm belirteçler yer almaktadır.

Tablo 20
4 yaş grubu belirteçler

4 Yaş Grubu Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. artık	11
2. bazen	11
3. bir daha	11
4. böyle	6
5. çok	24
6. daha	5
7. dışarı	7
8. içeri	7
9. paytak	10
10. sonra	27

Tablo 20’de çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların toplamda 48 belirteç kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 20’de 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan belirteçler *sonra*, *çok*, *bir daha* ve *artık* belirteçleridir. *Akşam*, *cumartesi*, *geçen*, *ilk defa*, *küçükken*, *pazar*, *sabah*, *sabahleyin*, *şimdi* gibi zaman *an* belirteçleridir. Ayrıca *az*, *biraz*, *çok*, *hiç*, *tek* miktar belirteci kullanıldığı görülmüştür. *Büyük*, *güçlü*, *güzel*, *hızlı*, *paytak* gibi durum belirteçleri belirlenmiştir. Yer-yön belirteçlerinden *aşağı*, *dışarı*, *içeri*, *içine*, *sağ*, *sol*, *üstüne*, *yanına*, *yanında* *yukarı* gibi belirteçlerin kullanıldığı görülmüştür. Soru belirteçlerinde ise yalnızca *ne* belirtecinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 21’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm belirteçler bulunmaktadır.

Tablo 21
5 yaş grubu belirteçler

5 Yaş Grubu Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. artık	6
2. bazen	9
3. biraz	5
4. çabuk	5
5. çok	12

6. en	5
7. hiç	10
8. önce	9
9. sonra	96
10. yaz	4

Tablo 21’de 5 yaş grubunda toplam 47 belirteç belirlenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan belirteçler *sonra*, *çok* ve *hiç* belirteçleridir. Yukarıdaki tablo 21’de 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. *Bazen*, *bugün*, *eskiden*, *hemen*, *sabahleyin*, *şimdi*, *yarın* gibi zaman belirteci kullanımları görülmüştür. *az*, *biraz*, *çok*, *hiç*, *pek çok* gibi miktar belirteçleri belirlenmiştir. *Büyük*, *güzel*, *hızlı*, *küçük*, *mini*, *sert*, *sıcak*, *tembel*, *yavaş* gibi durum belirteçleri görülmüştür. Yer-yön belirteçlerinde *aşağı*, *dışarı*, *içeri*, *içine*, *önüne*, *yanına*, *yanında* belirteçleri belirlenmiştir. Soru belirteçlerinde ise yalnızca *ne zaman* belirtecinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 22’de anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm belirteçler listelenmiştir.

Tablo 22
6 yaş grubu belirteçler

6 Yaş Grubu Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. bazen	11
2. bir	5
3. birlikte	5
4. çok	26
5. daha	7
6. hep	11
7. hiç	8
8. içeri	6
9. önce	14
10. sonra	33

Tablo 22’de ise anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların toplamda 60 belirteç kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 22’de 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. 4-5 yaş gruplarının belirteç kullanımı 6 yaş grubundan daha az olduğu görülmektedir. Kullanım sayısı en fazla 4 ve 5 yaş gruplarında olduğu gibi *sonra* belirtecidir. *Önce*, *hep* ve *çok* kullanım sayısı fazla olan belirteçlerdir. 4 ve 5 yaş gruplarında *hep* belirtecinin kullanımı azken 6 yaş grubu çocuklarının bu belirteci daha fazla kullandığı

görülmektedir. *Bazen, birden, eskiden, geçen gün, her zaman, küçükken, şimdi, yarın* gibi zaman belirteçleri belirlenmiştir. *Bir, biraz, çok, fazla, hiç, pek çok* gibi miktar belirteçleri görülmüştür. *Değişik, dikkatli, eğlenceli, geri, güzel, hızlı, iyi, kalpli, karmaşık, kırmızı, kötü, küçük, meraklı, sıkı, tekrar, yeni, zor* gibi durum belirteçleri belirlenmiştir. Yer-yön belirteçlerinde *alt, arka, art, aşağı, dışarı, geri, içeri, önünde, üst* olarak belirlenmiştir. Soru belirteçlerinden ise yalnızca *nasıl* belirtecinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Böylelikle yaşa bağlı belirteç kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların kullandığı belirteç 4 ve 5 yaş grubu çocukların kullandığı belirteçten daha fazladır. 4-6 yaş arası çocukların en fazla kullandığı belirteç ise *sonra* belirtecidir. Çocukların soru belirtecini çok az kullandığı görülmüştür.

Tablo 23'te anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm bağlaçlar yer almaktadır.

Tablo 23
4 yaş grubu bağlaçlar

4 Yaş Grubu Bağlaçlar	
Bağlaçlar	Kullanım Sayısı
1. ama	39
2. bir de	24
3. çünkü	15
4. {dA}	83
5. hem de	6
6. hem...hem de	1
7. ile	6
8. {ki}	13
9. mesela	4
10. ve	10
11. yani	3
12. yoksa	1

Tablo 23'te çıkan sonuçlara göre 4 yaş grubunda toplamda 12 bağlaç belirlenmiştir. Bu bağlaçlar arasında kullanım sayısı en fazla olan {dA} basit bağlacıdır. Basit bağlaçlardan *ama, ile, {ki}, ve, yani* gibi bağlaçların kullanıldığı belirlenmiştir. Öbekleşmiş bağlaçlardan ise *bir de, hem de, hem... hem..., hem.. hem... de* gibi bağlaçlarının kullanıldığı belirlenmiştir. *Yoksa* bağlacı ise birleşik bağlaç olarak belirlenmiştir. Genel olarak bakıldığında basit ve öbekleşmiş bağlaçlarının kullanımının fazla olduğu, birleşik bağlaçların kullanımının az olduğu ve türemiş bağlaç kullanımının olmadığı görülmüştür.

Tablo 24'te anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm bağlaçlar bulunmaktadır.

Tablo 24
5 yaş grubu bağlaçlar

5 Yaş Grubu Bağlaçlar	
Bağlaçlar	Kullanım Sayısı
1. ama	91
2. bir de	11
3. çünkü	43
4. {dA}	145
5. hem de	4
6. ile	98
7. {ki}	7
8. mesela	2
9. ve	29
10. ya da	1
11. yani	4
12. yoksa	1

Tablo 24'te anadili Türkçe 5 yaş grubu çocukların 4 yaş grubu çocuklar gibi toplamda 12 bağlaç kullandığı belirlenmiştir. 4 ve 5 yaş grubu çocukların bağlaç sayısı aynı olmasına rağmen 5 yaş grubu çocukların bağlaç kullanım sayısı 4 yaşa göre daha fazladır. Kullanım sayısı en fazla olan bağlaç {dA} basit bağlacıdır. Anadili Türkçe 4 yaş grubuna benzer şekilde 5 yaş grubu çocuklarında *ama*, *ile*, {ki}, *ve*, *yani* basit bağlaçları kullandığı belirlenmiştir. Öbekleşmiş bağlaçlardan ise *bir de*, *hem de* gibi bağlaçlarının kullanıldığı belirlenmiştir. 4 yaş grubunda olduğu gibi 5 yaş grubu çocukların da *yoksa* birleşik bağlacını kullandığı belirlenmiştir. Genel olarak bakıldığında anadili Türkçe 4 yaş grubu çocuklara benzer olarak 5 yaş çocukların da basit ve öbekleşmiş bağlaçlarını fazla kullandığı, birleşik bağlaçları daha az kullandığı ve türemiş bağlaç kullanmadığı görülmüştür.

Tablo 25'te anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm bağlaçlar listelenmiştir.

Tablo 25
6 yaş grubu bağlaçlar

6 Yaş Grubu Bağlaçlar	
Bağlaçlar	Kullanım Sayısı
1. ama	34

2. bir de	12
3. çünkü	11
4. {dA}	75
5. eğer	1
6. hem de	2
7. ile	9
8. ise	1
9. {ki}	10
10. mesela	4
11. o yüzden	2
12. ve	15
13. ya da	1
14. ya... ya...	1
15. yani	16
16. yoksa	1

Tablo 25’te ise anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların toplamda 16 bağlaç kullandığı belirlenmiştir. Anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların bağlaç sayısı 4 ve 5 yaş grubu çocukların bağlaç sayısından daha fazla olduğu görülmüştür. 4 ve 5 yaş gruplarında olduğu gibi kullanım sayısı en fazla {dA} basit bağlacıdır. Basit bağlaçlardan *ama, ile, ise, {ki}, ve, veya, ya da, yani* gibi bağlaçların kullanıldığı belirlenmiştir. Öbekleşmiş bağlaçlardan ise *bir de, hem de, o yüzden, ya... ya...* gibi bağlaçlarının kullanıldığı belirlenmiştir. 4 ve 5 yaş grubunda da olduğu *yoksa* birleşik bağlacının kullanıldığı belirlenmiştir. Anadili Türkçe 4 ve 5 yaş grubu çocuklarla benzer olarak 6 yaş grubu çocukların genel olarak bakıldığında basit ve öbekleşmiş bağlaçlarının kullanımının fazla olduğu, birleşik bağlaçların kullanımının az olduğu ve türemiş bağlaç kullanımının olmadığı görülmüştür.

Böylece yaşa bağlı bağlaç kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş çocukların basit, öbekleşmiş ve birleşik bağlaç kullandığı görülmüştür. 4-5-6 yaş grubu çocukların türemiş bağlaç kullanmadığı, birleşik bağlaçlardan ise yalnızca *yoksa* bağlacını kullandığı görülmüştür. 5 yaş grubu çocukların ise diğer yaş gruplarına göre daha fazla bağlaç kullandıkları saptanmıştır.

Tablo 26’da anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ilgeçler yer almaktadır.

Tablo 26
4 yaş grubu ilgeçler

---

4 Yaş Grubu İlgeçler

İlgeçler	Kullanım Sayısı
1. diye	20
2. gibi	8
3. için	5
4. ile	17

Tablo 26’da anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların toplamda 4 ilgeç kullandığı belirlenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan *diye* ilgeci olduğu görülmüştür. *Diye* ilgecinden sonra kullanım sayısı en fazla olan ilgeç ise *ile* ilgecidir.

Tablo 27’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ilgeçler bulunmaktadır.

Tablo 27
5 yaş grubu ilgeçler

5 Yaş Grubu İlgeçler	
İlgeçler	Kullanım Sayısı
1. diye	7
2. gibi	2
3. için	7
4. ile	26
5. kadar	2

Tablo 27’de anadili Türkçe 5 yaş grubu çocukların ise toplamda 5 ilgeç kullandığı belirlenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan ilgeç ise *ile* ilgecidir. 4 yaş grubu çocukların kullandığı ilgeçlere ek, 5 yaş grubunun kullandığı ilgeç ise *kadar* ilgecidir. 4 yaş grubunda *diye* ilgeci 20 kez kullanılmışken, 5 yaş grubunda 7 kez kullanıldığı görülmüştür. 4 ve 5 yaş gruplarında *gibi*, *için* ilgeçlerinin az kullanıldığı görülmüştür. 4 yaş grubunda *ile* ilgeci 17 kez kullanılmışken, 5 yaş grubunda 26 kez kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 28’de anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ilgeçler listelenmiştir.

Tablo 28
6 yaş grubu ilgeçler

6 Yaş Grubu İlgeçler	
İlgeçler	Kullanım Sayısı
1. diye	11

2. gibi	12
3. için	15
4. ile	21
5. kadar	10

Tablo 28’de ise anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların toplamda 5 ilgeç kullandığı belirlenmiştir. Bu ilgeçler 5 yaş grubu çocukların kullandığı ilgeçlerle benzerlik göstermektedir. 6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ilgeç 5 yaş grubu çocukların da en fazla kullandığı *ile* ilgecidir. 5 yaş grubu çocuklar *ile* ilgecini 26 kez kullanmışken, 6 yaş grubu ise 21 kez kullanmıştır. 6 yaş grubunun *ile* ilgecinden sonra en fazla kullandığı ilgeç ise *için* ilgecidir. 5 yaş grubunda 7 kez, 6 yaş grubunda ise 15 kez kullanıldığı saptanmıştır. 5 yaş grubunda kadar ilgeci 2 kez kullanılmışken, 6 yaş grubunda ise 10 kez kullanılmıştır.

Böylelikle yaşa bağlı ilgeç kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların kullandığı ilgeçlerin benzerlik gösterdiği ancak kullanım sayılarında farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. 4 yaş grubu çocukların fazla kullandığı *diye* ilgeciyken, 5 ve 6 yaş grubu çocukların *ile* ilgeci olduğu belirlenmiştir.

Tablo 29’da anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ünlemler bulunmaktadır.

Tablo 29
4 yaş grubu ünlemler

4 Yaş Grubu Ünlemler	
Ünlemler	Kullanım Sayısı
1. aaa	17
2. aferin	5
3. ah	1
4. ay	8
5. hadi	2
6. ooo	1
7. ya	11
8. yaşa	4

Tablo 29’da anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların toplamda 8 ünlem kullandığı belirlenmiştir. Kullanım sayısı en fazla olan şaşırma bildiren *aaa* ünlemidir. *Aaa* ünleminden sonra fazla kullanılan *ya* ünlemi olduğu görülmüştür. Çocukların genellikle öğretmenlerinden gelen *aferin* ünlemini tekrarlادıkları ve bu biçimde kullandıkları görülmüştür.

Tablo 30’da anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ünlemler listelenmiştir.

Tablo 30
5 yaş grubu ünlemler

5 Yaş Grubu Ünlemler	
Ünlemler	Kullanım Sayısı
1. aaa	10
2. ay	5
3. hadi	5
4. huu	2
5. lan	1
6. oy	1
7. uyy	1
8. ya	17

Tablo 30’da anadili Türkçe 5 yaş grubu çocukların toplamda 8 ünlem kullandığı belirlenmiştir. 5 yaş grubunun kullandığı ünlemlerin 4 yaş grubunun kullandığı ünlemlerden farklılık gösterdiği saptanmıştır. 5 yaş grubu çocukların kullandığı en fazla *ya* ünlemidir. *Ya* ünleminden sonra fazla kullanılan ünlem ise *aaa* ünlemidir. Bu 4 ve 5 yaş grubu çocukların fazla kullandığı iki ünlem olarak benzerlik göstermiştir. 5 yaş grubu çocukların argo sözcük olarak nitelendirilen *lan* ünlemini kullandığı saptanmıştır. 4 yaş grubundan farklı ünlem kullanımı ise *huu*, *lan*, *oy*, *uyy* ünlemleridir.

Tablo 31’de anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm ünlemler yer almaktadır.

Tablo 31
6 yaş grubu ünlemler

6 Yaş Grubu Ünlemler	
Ünlemler	Kullanım Sayısı
1. aaa	3
2. ay	1
3. hadi	1
4. ya	2

Tablo 31’de ise anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların toplamda 4 ünlem kullandığı belirlenmiştir. 4 ve 5 yaş grubu çocukların ünlem kullanımına göre 6 yaş grubu çocukların ünlem kullanımı daha azdır. Her üç yaş grubunda da *aaa*, *ay*, *hadi*, *ya* ünlemlerinin kullanılmış olması dikkat çekmiştir.

Böylelikle yaşa bağlı ünlem kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların ünlem kullanımı, 4 ve 5 yaş grubu çocukların ünlem kullanımına göre daha azdır. 6 yaş grubu çocukların ünlem kullanımı, 4 ve 5 yaş grubu çocukların ünlem kullanımıyla benzerlik gösterdiği ancak 4 ve 5 yaş grubu çocukların ünlem kullanımlarının birbirine hem benzerlik hem de farklılıklar gösterdiği saptanmıştır.

Tablo 32’de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm eylemler bulunmaktadır.

Tablo 32
4 yaş grubu eylemler

4 Yaş Grubu Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. bak-	22
2. bil-	115
3. git-	28
4. gör-	39
5. kaç-	33
6. oyna-	27
7. sev-	12
8. söyle-	20
9. uyu-	12
10. ye-	29

Tablo 32’de anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların toplamda 138 eylem kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 32’de 10 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kullanım sayısı diğer eylemlere göre fazla olan *bil-*, *gör-* *kaç-* ve *ye-* eylemleri olduğu görülmüştür. *Aç-*, *al-*, *at-*, *bil-*, *dinle-*, *düşün-*, *giy-*, *gör-*, *iç-*, *iste-*, *konus-*, *koy-*, *ol-*, *oyna-*, *öğren-*, *sor-*, *topla-*, *ye-*, *yıka-* gibi iş eylemleri belirlenmiştir. *Canlan-*, *eri-*, *hasta ol-*, *şış-*, *uza-*, *sön-*, *kuru-* gibi oluş eylemleri belirlenmiştir. *Acı-*, *ağla-*, *başla-*, *çık-*, *dur-*, *git-*, *kal-*, *uyu-*, *uyan-*, *yat-* gibi durum eylemleri görülmüştür.

Tablo 33’te anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm eylemler yer almaktadır.

Tablo 33
5 yaş grubu eylemler

5 Yaş Grubu Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. bil-	31

2. de-	21
3. gel-	25
4. git-	44
5. gör-	41
6. iste-	38
7. kaç-	24
8. ol-	30
9. söyle-	41
10. yap-	48

Tablo 33'te anadili Türkçe 5 yaş grubu çocukların ise toplamda 158 eylem kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 33'te 10 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Kullanım sayısı diğer eylemlere göre fazla olan eylemler *git-*, *gör-*, *yap-* ve *söyle-* eylemleridir. *Aç-*, *al-*, *as-*, *besle-*, *bırak-*, *bil-*, *çıkart-*, *dik-*, *dinle-*, *giy-*, *gör-*, *götür-*, *iç-*, *iste-*, *izle-*, *kaç-*, *konus-*, *koy-*, *oku-*, *ol-*, *oyna-*, *sor-*, *topla-*, *ye-*, *yıka-* gibi iş eylemleri belirlenmiştir. *Canlan-*, *eri-*, *hasta ol-*, *uza-*, *sön-* gibi oluş eylemleri saptanmıştır. *Acı-*, *ağla-*, *başla-*, *beğen-*, *çık-*, *dur-*, *git-*, *kal-*, *uyu-*, *yat-* gibi durum eylemleri belirlenmiştir. Ayrıca anadili Türkçe 5 yaş grubu çocukların *kükre-*, *mele-*, *virakla-* gibi hayvan seslerini kullandığı görülmüştür.

Tablo 34'te anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların sınıf bağlamında kullandığı tüm eylemler listelenmiştir.

Tablo 34
6 yaş grubu eylemler

6 Yaş Grubu Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. bil-	17
2. büyü-	11
3. de-	23
4. git-	20
5. iste-	16
6. ol-	52
7. sev-	20
8. söyle-	14
9. yap-	23
10. yüz-	15

Tablo 34'te ise anadili Türkçe 6 yaş grubu çocukların toplamda 132 eylem kullandığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 34'te 10 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. *Ol-*, *git-* *yap-* ve *de-* eylemlerinin kullanım sayısı ise diğer eylemlerden daha

fazladır. *Aç-, al-, at-, bil-, düş-, giy-, gör-, götür-, iste-, izle-, kaç-, konuş-, koy-, oku-, ol-, oyna-, öğren-, sor-, topla-, ye-, yıka-* gibi iş eylemleri belirlenmiştir. *Çatla-, doğ-, hasta ol-, şişmanla-, uza-* gibi oluş eylemleri belirlenmiştir. *Başla-, beğen-, çık-, dur-, git-, kal-, uyu-, yat-* gibi durum eylemleri saptanmıştır.

Böylelikle yaşa bağlı eylem kullanımının değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların eylem kullanımında en fazla eylem kullanımını 5 yaş grubu, daha sonra 4, en az ise 6 yaş grubu olduğu belirlenmiştir. Her üç yaş grubunda da iş, oluş ve durum eylemlerinin kullanıldığı saptanmıştır.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın “4-6 yaş aralığındaki anadili Türkçe olan çocukların kullandığı sözcük türleri cinsiyete göre farklılık gösterir mi?” sorusuna yanıt aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 35’te anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı adlar bulunmaktadır.

Tablo 35

4 yaş cinsiyet değişkenine göre adlar

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar		
Adlar	Kız	Erkek
1. anne	11	13
2. baba	12	19
3. balık	4	22
4. balina	7	19
5. goril	2	11
6. güzel	4	9
7. hayvanat bahçesi	1	9
8. kaplan	1	11
9. katil	-	7
10. maymun	2	19
11. öğretmen	7	61
12. pelüş	2	-
13. Pony	1	-
14. su	15	28
15. yılan	-	11

Tablo 35’te çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 4 yaş grubu çocukların ad kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 35’te 15 ad

ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Kız ve erkek gruplarında *anne, baba, çiftlik, su, parmak* gibi adların kullanım sayıları fazladır. Buna göre 4 yaş kız grubunun *ağabey, araba, makyaj, pelüş, sağ* gibi adları erkeklerden daha fazla kullandığı belirlenmiştir. 4 yaş erkek grubunda ise *balık, balina, öğretmen, yılan, korona virüs, orman, hayvan, kaplan, süt, buhar* gibi adların kızlardan daha fazla kullandığı saptanmıştır. *Tekirdağ, Pony, puzzle* gibi özel adları ve ödünçleme sözcüğü kızlar kullanırken *Nesquik, Fanta* gibi marka adlarını ise erkekler kullanmıştır. Soyut ad kullanımı ise genel olarak 4 grubunda az olduğu için kız ve erkeklerin neredeyse eşit biçimde kullandıkları görülmüştür. Gözlemler sonucunda sınıfta kızların erkeklerden daha az konuştuğu ve çocukların kişisel özellikleri nedeniyle kız çocuklarının verilerinin daha az olmasının nedeni bu şekilde yorumlanabilir.

Tablo 36'da anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı adlar listelenmiştir.

Tablo 36
5 yaş cinsiyet değişkenine göre adlar

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar		
Adlar	Kız	Erkek
1. ada	-	6
2. anne	20	22
3. baba	16	12
4. balık	13	16
5. böcek	12	-
6. doktor	14	7
7. futbol	-	5
8. güçlü	-	2
9. güzellik	1	1
10. Longoz Ormanı	-	6
11. makine	-	7
12. öğretmen	30	54
13. su	13	5
14. uzay gemisi	-	3
15. yaprak	6	-

Tablo 36'da çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 5 yaş grubu çocuklarda da ad kullanımında cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 36'da 15 ad ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Kız ve erkek gruplarında *anne, baba, balık, öğretmen, parmak* gibi adların kullanım sayıları fazladır. Buna göre 5 yaş kız grubunun *böcek, doktor, ev, ıspanak, kalem, kitap, kol, korsan, kutu, kraliçe, okul, pense, su* gibi adları

erkeklerden daha fazla kullandığı belirlenmiştir. 5 yaş erkek grubunda ise *araba, çamaşır makinesi, dağ, dede, düğme, fil, hazine, kayık, makine, mavi, polis, siyah, tren, yemek* gibi adların kızlardan daha fazla kullandığı saptanmıştır. *Can, güç, güçlü, güzel, güzellik, kötü* gibi soyut adlardan ise kızlar *canı* fazla kullanırken erkekler ise *güç, güçlü, kötü* soyut adlarını kullanmıştır. *Güzel, güzellik* ise eşit kullanımda olduğu görülmüştür. *Atatürk, TRT Çocuk, Venüs* gibi özel adları ise erkeklerin kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 37’de anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı adlar yer almaktadır.

Tablo 37
6 yaş cinsiyet değişkenine göre adlar

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar		
Adlar	Kız	Erkek
1. adam	-	8
2. aile	4	-
3. asker	-	6
4. Atatürk	1	6
5. Batman	-	7
6. deniz	17	6
7. doğa	10	2
8. doktor	11	-
9. haksızlık	1	-
10. hayvan	9	1
11. insan	10	5
12. iskele	2	9
13. öğretmen	13	11
14. prens	-	4
15. uçak	-	6

Tablo 37’de çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 6 yaş grubu çocuklarda da ad kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 37’de 15 ad ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kız ve erkek gruplarında *kraliçe, orman, öğretmen, tane* gibi adların kullanım sayıları fazladır. Buna göre 6 yaş kız grubunun *aile, altın, ameliyat, ayak, çiçek, çöp, deniz, doğa, doktor, havuz, hayvan, insan, sihir, virüs, yeşil* gibi adları erkeklerden daha fazla kullandığı belirlenmiştir. 6 yaş erkek grubunda ise *adam, asker, astronot, çizgi film, futbol, iskele, kedi, meyve, prens, sebze, spinazor, uçak, uzaylı* gibi adların kızlardan daha fazla kullandığı saptanmıştır. Kızlar *anı, haksızlık, mutlu* gibi soyut adları kullanırken erkekler ise *kötü, zaman* gibi soyut adları kullanış ve kız-

erkeklerin eşit olarak *güzel, güzellik* soyut adlarını kullanmıştır. Erkekler *Atatürk, Harry Potter, Pablo Picasso, Rapunzel, Spiderman, Superman* gibi özel ad ve çizgi film/film karakterlerini kullanırken kızlar ise *Elsa, Pinokyo* adlarını kullanmıştır.

Tablo 38’de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı adılar bulunmaktadır.

Tablo 38
4 yaş cinsiyet değişkenine göre adılar

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adılar		
Adılar	Kız	Erkek
1. ben	207	53
2. bir şey	1	15
3. biz	23	3
4. bu	18	3
5. burası	6	-
6. kimse	6	7
7. ne	16	3
8. o (işaret)	12	6
9. orada	9	8
10. sen	18	5

Tablo 38’de anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda adıl kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 38’de 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kız ve erkeklerin diğer adılara göre fazla kullandığı adıl *ben* kişidir. Ancak kızların erkeklere göre *ben* kişisi adılını kullanımı fazladır. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı adılar *biz, bu, bunlar, burası, buraya, herkes, kendi, ne, o, onlar (işaret), sen, siz, şu* adıları olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre fazla kullandığı adılar ise *bir şey, hepsi, kimse, neden, şey, şuraya* adılarıdır. Kızların kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılarını kullandığı, erkeklerin ise yalnızca dönüşlülük adılını kullanmadığı görülmüştür. Böylece anadili Türkçe 4 yaş grubu kızların erkeklere göre daha fazla adıl kullandığı görülmüştür.

Tablo 39’da anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı adılar yer almaktadır.

Tablo 39
5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adılar

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adılar		
Adılar	Kız	Erkek
1. ben	147	190

2. biri	-	6
3. bir şey	1	15
4. biz	4	21
5. bu	7	9
6. burada	7	12
7. her şey	8	-
8. o (işaret)	9	13
9. o (kişi)	6	6
10. orada	3	10

Tablo 39’da anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda adıl kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 39’da 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kız ve erkek grubunda *ben* kişi adının kullanım sayısının fazla olduğu ancak erkeklerin kızlardan daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı adılar *başkası, burası, hepsi, her şey, hiçbir şey, kendi, nerede, orası, sen, siz* adıları olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre fazla kullandığı adılar ise *ben, bir şey, biri, biz, bu, bunlar, burada, buraya, diğeri, hangi, kimse, nereye, niye, o (işaret), onlar, orada, oraya, şey, şu* adılarıdır. Anadili Türkçe 5 yaş grubu kızların ve erkeklerin kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılarını kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 40’ta anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı adılar listelenmiştir.

Tablo 40
6 yaş cinsiyet değişkenine göre adılar

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adılar		
Adılar	Kız	Erkek
1. ben	55	58
2. bir şey	9	7
3. biz	10	4
4. bu	7	2
5. o (işaret)	8	8
6. o (kişi)	9	6
7. onlar (işaret)	9	2
8. onlar (kişi)	12	2
9. orada	6	6
10. şey	5	2

Tablo 40’ta anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda adıl kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 40’ta 10 adıl ele alınmıştır ve tablonun

devamı EK-1'e eklenmiştir. Kız ve erkek grubunda *ben* kişi adının kullanım sayısının fazla olduğu ve her iki grubunda neredeyse eşit kullandığı belirlenmiştir. 6 yaş adıl kullanımında kızların erkeklerden daha fazla adıl kullandığı belirlenmiştir. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı adılar *bazıları, bir şey, biz, bu, bunlar, burada, buraya, kendi, kim, ne, neden, nerede, o (kişi), onlar, ora, siz, şey* adıları olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin kızlardan fazla kullandığı adıl ise *ben, biri, herkes, oraya* adılarıdır. Anadili Türkçe 6 yaş grubu kızların ve erkeklerin kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılarını kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 41'de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı sıfatlar yer almaktadır.

Tablo 41

4 yaş cinsiyet değişkenine göre sıfatlar

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar		
Sıfatlar	Kız	Erkek
1. bir	16	19
2. bu	-	6
3. çok	6	5
4. iki	-	3
5. kırmızı	3	4
6. küçük	4	1
7. makineli	-	4
8. ne	5	6
9. siyah	-	3
10. yeni	-	2

Tablo 41'de anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda sıfat kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 41'de 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Elde edilen bulgulara göre erkeklerin kızlara oranla daha fazla sıfat kullandığı görülmüştür. Kız ve erkek grubunda *bir* sıfatının kullanım sayısının fazla olduğu ve neredeyse eşit kullanıldığı belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre fazla kullandığı sıfatlar *beyaz, bu, bütün, çikolatalı, çok, daha, değişik, dikenli, dört, makineli, o, siyah, yeni* gibi sıfatlardır. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı sıfat bulunmamakla birlikte kızların kullandığı sıfatlar ise *altın, bir, çok, daha, kırmızı, kirli, küçük, mini, ne, o, pekmezli, pis, tahinli* sıfatlarıdır. Anadili Türkçe 4 yaş grubu kızlar niteleme, soru, işaret, karşılaştırma sıfatlarını kullanırken, erkekler ise niteleme, soru, işaret, belgisiz, karşılaştırma ve sayı sıfatlarını kullanmıştır.

Tablo 42’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı sıfatlar bulunmaktadır.

Tablo 42
5 yaş cinsiyet değişkenine göre sıfatlar

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar		
Sıfatlar	Kız	Erkek
1. bir	20	48
2. bu	2	6
3. çok	6	8
4. en	4	10
5. kara	2	3
6. kırmızı	4	4
7. ne	6	8
8. pembe	3	1
9. siyah	-	2
10. uzak	-	2

Tablo 42’de anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda sıfat kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 42’de 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kız ve erkek grubunda *bir* sıfatının kullanım sayısının fazla olduğu ve erkeklerin kızlardan daha fazla kullandığı belirlenmiştir. 5 yaş sıfat kullanımında çıkan sonuçlara göre erkeklerin kızlara göre fazla kullandığı sıfatlar *akülü, bir, bu, cam, diğer, en, mavi, uzak* gibi sıfatlardır. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı sıfatlar ise *başka, beyaz, her, mucize, o, pembe, üç, yazlık, yüksek* sıfatları olarak belirlenmiştir. Anadili Türkçe 5 yaş kız ve erkeklerin niteleme, soru, işaret, belgisiz, karşılaştırma ve sayı sıfatlarını kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 43’te anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı sıfatlar listelenmiştir.

Tablo 43
6 yaş cinsiyet değişkenine göre sıfatlar

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar		
Sıfatlar	Kız	Erkek
1. bazı	4	-
2. bir	41	31
3. bu	5	5
4. en	-	4
5. her	6	6
6. ilk	9	1

7. küçük	5	4
8. o	10	5
9. meraklı	3	1
10. tek	1	4

Tablo 43'te anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda sıfat kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 43'te 10 sıfat ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Kız ve erkek grubunda *bir* sıfatlarının kullanım sayılarının fazla olduğu, kızların erkeklere göre daha fazla kullandığı belirlenmiştir. 6 yaş grubu sıfat kullanımında çıkan sonuçlara göre erkeklerin kızlara göre fazla kullandığı sıfatlar *dağınık, en, eski, güzel, kötü, sivri, şakacı, şeffaf, tek, yeni, yüz* gibi sıfatlardır. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı sıfatlar ise *başka, bazı, ilk, iyi, minik, mutlu, o, tatlı* gibi sıfatlar belirlenmiştir. Anadili Türkçe 6 yaş kızlar niteleme, soru, işaret, belgisiz, karşılaştırma, sayı, sıra sayı sıfatlarını kullanırken erkekler niteleme, işaret, karşılaştırma ve sayı sıfatlarını kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 44'te anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı belirteçler yer almaktadır.

Tablo 44
4 yaş cinsiyet değişkenine göre belirteçler

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteç		
Belirteçler	Kız	Erkek
1. artık	4	7
2. bazen	5	6
3. bir daha	1	10
4. çok	3	21
5. daha	-	5
6. dışarı	6	1
7. içeri	5	2
8. paytak	5	5
9. sol	3	-
10. sonra	11	16

Tablo 44'e göre anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda belirteç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 44'te 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1'e eklenmiştir. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak belirtecin *sonra* olduğu, erkeklerin ise kızlardan daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Ayrıca erkeklerin

en fazla kullandığı belirtecin *çok* belirteci olduğu görülmüştür. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı belirteçler *artık, bir daha, daha, gece, güçlü, şöyle, tek, üstüne* gibi belirteçlerdir. Kızların erkeklerden fazla kullandığı belirteçler ise *aşağı, biraz, bir gün, dışarı, içeri, küçükken, sağ, sol, yukarı* gibi belirteçlerdir. Anadili Türkçe 4 yaş kız ve erkeklerin durum, zaman, yer-yön, miktar ve soru belirteçlerini kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 45’te anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı belirteçler bulunmaktadır.

Tablo 45
5 yaş cinsiyet değişkenine göre belirteçler

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteç		
Belirteçler	Kız	Erkek
1. bazen	4	5
2. çabuk	5	-
3. çok	3	9
4. daha	4	5
5. hemen	-	5
6. hiç	3	7
7. önce	5	4
8. sonra	35	61
9. yarın	3	-
10. yaz	-	4

Tablo 45’te anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda belirteç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 45’te 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak belirteç ise *sonra* olduğu, erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı belirteçler *aşağı, biraz, çok, geri, hemen, hiç, içine, sonra, yanına, yaz* gibi belirteçlerdir. Kızların erkeklerden fazla kullandığı belirteçler ise *bir daha, birlikte, çabuk, eskiden, hızlı, yarın, yine* gibi belirteçlerdir. Anadili Türkçe 5 yaş kız ve erkeklerin durum, zaman, yer-yön, miktar belirteçlerini kullandıkları, soru belirtecini ise kızların kullanmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 46’da anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı belirteçler listelenmiştir.

Tablo 46

6 yaş cinsiyet değişkenine göre belirteçler

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteç		
Belirteçler	Kız	Erkek
1. artık	7	4
2. bazen	9	2
3. beraber	-	4
4. çok	14	12
5. daha	1	6
6. hep	5	6
7. ilk	5	-
8. önce	11	3
9. sonra	22	11
10. yine	3	-

Tablo 46’da çıkan sonuçlarda anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda belirteç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 46’da 10 belirteç ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak belirteçler ise *çok*, *sonra* olduğu belirlenmiştir. *Çok* belirtecinin neredeyse eşit kullanıldığı, *sonra* belirtecinin ise kızlar tarafından daha fazla kullanıldığı belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı belirteçler *arka*, *beraber*, *daha*, *geçen gün*, *yarın* gibi belirteçlerdir. Kızların erkeklerden fazla kullandığı belirteçler ise *aşağı*, *bazen*, *dışarı*, *ilk*, *kötü*, *önce*, *yine* gibi belirteçlerdir. Anadili Türkçe 6 yaş kız ve erkeklerin durum, zaman, yer-yön, miktar belirteçlerini kullandıkları, soru belirtecini ise erkeklerin kullanmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 47’de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı bağlaçlar yer almaktadır.

Tablo 47

4 yaş cinsiyet değişkenine göre bağlaçlar

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlaçlar		
Bağlaçlar	Kız	Erkek
1. ama	16	23
2. bir de	4	20
3. çünkü	6	9
4. {dA}	18	65
5. hem de	1	5
6. hem...hem de	1	-
7. ile	3	3

8. {ki}	6	7
9. mesela	-	4
10. ve	3	7
11. yani	-	3
12. yoksa	1	-

Tablo 47’de anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda bağlaç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak bağlaçlar *ama*, {dA} olarak belirlenmiştir. *Ama*, {dA} bağlaçlarının kızlara göre erkeklerin daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı bağlaçlar *bir de*, *çünkü*, {dA}, *hem de*, {ki}, *mesela*, *ve*, *yani* bağlaçlardır. Kızların fazla kullandığı bağlaçlar ise *ama*, {dA} gibi bağlaçlardır, erkeklerden fazla kullandığı bağlaçlar ise *hem... hem... de*, *yoksa* bağlaçlarıdır. Anadili Türkçe 4 yaş kızlar basit, birleşik ve öbekleşmiş bağlaçları kullanırken, erkekler basit ve öbekleşmiş bağlaç kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 48’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı bağlaçlar bulunmaktadır.

Tablo 48
5 yaş cinsiyet değişkenine göre bağlaçlar

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlaçlar		
Bağlaçlar	Kız	Erkek
1. ama	68	23
2. bir de	11	-
3. çünkü	31	12
4. {dA}	81	64
5. hem de	1	3
6. ile	89	9
7. {ki}	3	4
8. mesela	1	1
9. ve	13	16
10. ya da	-	1
11. yani	3	1
12. yoksa	-	1

Tablo 48’de anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda bağlaç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak bağlaçların *ama*, {dA} olduğu ancak kızların erkeklere göre daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı bağlaçlar {dA}, *hem de*, {ki}, *mesela*, *ve*, *ya da*, *yoksa* bağlaçlarıdır. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı bağlaçlar ise *ama*, *bir de*, *çünkü*, {dA},

ile, yani bağlaçlarıdır. Anadili Türkçe 5 yaş kızlar basit ve öbekleşmiş bağlaçları kullanırken, erkekler basit, birleşik ve öbekleşmiş bağlaçları kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 49'da anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı bağlaçlar listelenmiştir.

Tablo 49

6 yaş cinsiyet değişkenine göre bağlaçlar

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlaçlar		
Bağlaçlar	Kız	Erkek
1. ama	15	19
2. bir de	6	6
3. çünkü	4	7
4. {dA}	46	29
5. eğer	1	-
6. hem de	2	-
7. ile	5	4
8. ise	1	-
9. {ki}	6	4
10. mesela	4	-
11. o yüzden	2	-
12. ve	10	5
13. ya da	-	1
14. ya... ya...	-	1
15. yani	16	-
16. yoksa	1	-

Tablo 49'da anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda bağlaç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak bağlaçlar *ama*, {dA} olduğu ancak kızların erkeklere göre {dA} bağlacını daha fazla kullandığı, erkeklerin ise *ama* bağlacını daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı bağlaçlar *ama*, *çünkü*, *ya da*, *ya... ya...* bağlaçlarıdır. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı bağlaçlar ise {dA}, *eğer*, *hem de*, *ile*, *ise*, {ki}, *mesela*, *o yüzden*, *ve*, *yani*, *yoksa* bağlaçlarıdır. Anadili Türkçe 6 yaş kızlar basit, birleşik ve öbekleşmiş bağlaçları kullanırken, erkekler basit ve öbekleşmiş bağlaçları kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 50'de anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı ilgeçler bulunmaktadır.

Tablo 50

4 yaş cinsiyet değişkenine göre ilgeçler

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre İlgeçler		
İlgeçler	Kız	Erkek
1. diye	8	12
2. gibi	2	6
3. için	-	5
4. ile	5	12

Tablo 50’de anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda ilgeç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak ilgeç ise *diye* ilgeci olduğu ancak erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Erkeklerin *diye, gibi, için, ile* ilgeçlerini daha fazla kullandığı saptanmıştır. Kızların kullandığı en fazla kullandığı ilgeç *diye* ilgecidir. 4 yaş grubu kızların *gibi, ile* ilgeçlerini kullandığı belirlenmiştir. Verilere göre anadili Türkçe 4 yaş grubu erkeklerin kızlardan daha fazla ilgeç kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 51’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı ilgeçler bulunmaktadır.

Tablo 51

5 yaş cinsiyet değişkenine göre ilgeçler

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre İlgeçler		
İlgeçler	Kız	Erkek
1. diye	2	5
2. gibi	2	-
3. için	2	5
4. ile	4	22
5. kadar	1	1

Tablo 51’e göre anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda ilgeç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak *ile* ilgecidir ancak erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı görülmüştür. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı ilgeçler *diye, için, ile* belirlenmiştir. Kızların kullandığı ilgeçler ise *diye, gibi, için, ile, kadar* ilgeçleridir. Verilere göre anadili Türkçe 5 yaş grubu erkeklerin kızlardan daha fazla ilgeç kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 52’de anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı ilgeçler listelenmiştir.

Tablo 52

6 yaş cinsiyet değişkenine göre ilgeçler

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre İlgeçler		
İlgeçler	Kız	Erkek
1. diye	6	5
2. gibi	8	4
3. için	6	9
4. ile	12	9
5. kadar	4	6

Tablo 52’de anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda ilgeç kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak ilgeç ise *ile* ilgecidir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı ilgeçler *için*, *kadar* olarak belirlenmiştir. Kızların erkeklere göre daha fazla kullandığı ilgeçler ise *diye*, *gibi*, *ile* ilgeçleridir. Verilere göre anadili Türkçe 6 yaş grubu kız ve erkeklerin neredeyse eşit ilgeç kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 53’te anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı ünlemler bulunmaktadır.

Tablo 53

4 yaş cinsiyet değişkenine göre ünlemler

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Ünlemler		
Ünlemler	Kız	Erkek
1. aaa	4	13
2. aferin	2	3
3. ah	1	-
4. ay	4	4
5. hadi	-	2
6. ooo	-	1
7. ya	3	8
8. yaşa	2	2

Tablo 53’te anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda ünlem kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Erkeklerin en fazla kullandığı ünlem *aaa* ünlemi, kızların ise *aaa*, *ay* ünlemleri olarak belirlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı ünlemler *aaa*, *aferin*, *hadi*, *ooo*, *ya* ünlemleridir. Kızların kullandığı ünlemler ise *aaa*, *aferin*, *ah*, *ay*, *ya*, *yaşa* ünlemleridir. Anadili Türkçe 4 yaş grubu erkeklerin kızlara göre daha fazla ünlem kullandığı saptanmıştır.

Tablo 54’te anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı ünlemler yer almaktadır.

Tablo 54
5 yaş cinsiyet değişkenine göre ünlemler

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Ünlemler		
Ünlemler	Kız	Erkek
1. aaa	6	4
2. ay	3	2
3. hadi	3	2
4. huu	1	1
5. lan	-	1
6. oy	-	1
7. uyy	-	1
8. ya	10	7

Tablo 54’te anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda ünlem kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak ünlem ise *ya* ünlemidir. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı ünlemler ise *aaa*, *ay*, *hadi*, *ya* ünlemleridir. Erkeklerin kullandığı ünlemler *aaa*, *ay*, *hadi*, *huu*, *lan*, *oy*, *uyy*, *ya* gibi ünlemlerdir ancak kızların *lan*, *oy*, *uyy* ünlemlerini kullanmadığı görülmüştür. Anadili Türkçe 5 yaş grubu erkeklerin ve kızların neredeyse eşit ünlem kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 55’te anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı ünlemler listelenmiştir.

Tablo 55
6 yaş cinsiyet değişkenine göre ünlemler

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Ünlemler		
Ünlemler	Kız	Erkek
1. aaa	2	1
2. ay	1	-
3. hadi	1	-
4. ya	1	1

Tablo 55’te çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda ünlem kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. 6 yaş kız ve erkek ünlem kullanımının diğer yaş gruplarına göre daha az olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin kullandığı ünlemler *aaa*, *ya* ünlemleridir. Kızların kullandığı ünlemler ise *aaa*, *ay*, *hadi*, *ya* ünlemleridir. Anadili Türkçe 6 yaş grubu kızların erkeklere göre daha fazla ünlem kullandığı saptanmıştır.

Tablo 56’da anadili Türkçe olan 4 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı eylemler bulunmaktadır.

Tablo 56
4 yaş cinsiyet değişkenine göre eylemler

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler		
Eylemler	Kız	Erkek
1. acı-	-	10
2. bil-	13	202
3. git-	10	18
4. gör-	5	34
5. kaç-	17	16
6. oyna-	12	15
7. öğren-	-	8
8. söyle-	2	18
9. yaşa-	2	16
10. ye-	10	19

Tablo 56’da çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 4 yaş çocuklarda eylem kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 56’da 10 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak eylemler *bak-*, *kaç-*, *oyna-* eylemleridir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı eylemler *acı-*, *al-*, *bil-*, *de-*, *gör-*, *hasta ol-*, *koy-*, *sev-*, *söyle-*, *uyu-*, *vur-*, *yaşa-* gibi eylemlerdir. Kızların fazla kullandığı eylemler ise *dön-*, *döv-*, *gir-*, *ısır-*, *kaç-* *yat-*, *yemek ye-* gibi eylemlerdir. Anadili Türkçe 4 yaş grubu erkekler ve kızların iş, oluş ve durum eylemlerini kullandığı ve erkeklerin kızların göre daha fazla eylem kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 57’de anadili Türkçe olan 5 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı eylemler yer almaktadır.

Tablo 57
5 yaş cinsiyet değişkenine göre eylemler

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler		
Eylemler	Kız	Erkek
1. al-	13	5
2. bil-	18	13
3. de-	10	11
4. gel-	14	11
5. git-	19	25
6. iste-	19	19
7. ol-	15	15
8. sev-	9	14
9. söyle-	21	20
10. yap-	29	19

Tablo 57’de çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 5 yaş çocuklarda eylem kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 57’de 10 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak eylemler *bil-*, *de-*, *gel-*, *git-*, *gör-*, *iste-*, *kaç-*, *ol-*, *yap-* gibi eylemlerdir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı eylemler *acı-*, *bas-*, *başla-*, *çalıştır-*, *dur-*, *koy-*, *şaşıır-*, *topla-* gibi eylemlerdir. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı eylemler ise *al-*, *bak-*, *çamaşır yıka-*, *düş-*, *hazırlan-*, *kana-*, *sıkıl-*, *vırakla-*, *yap-*, *yapıştır-*, *ye-* gibi eylemlerdir. Anadili Türkçe 5 yaş grubu erkekler ve kızların iş, oluş ve durum eylemlerini kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 58’de anadili Türkçe olan 6 yaş grubu çocukların cinsiyete göre sınıf bağlamında kullandığı eylemler listelenmiştir.

Tablo 58

6 yaş cinsiyet değişkenine göre eylemler

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler		
Eylemler	Kız	Erkek
1. aç-	7	5
2. al-	6	3
3. bil-	8	9
4. büyü-	4	7
5. de-	14	9
6. git-	11	9
7. iste-	12	4
8. ol-	28	24
9. sev-	12	8
10. yap-	17	6

Tablo 58’de çıkan sonuçlara göre anadili Türkçe 6 yaş çocuklarda eylem kullanımının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Yukarıdaki tablo 58’de 10 eylem ele alınmıştır ve tablonun devamı EK-1’e eklenmiştir. Kızların ve erkeklerin fazla kullandığı ortak eylemler *bil-*, *de-*, *git-*, *ol-*, *sev-*, *yüz-* gibi eylemlerdir. Erkeklerin kızlara göre daha fazla kullandığı eylemler *atla-*, *bin-*, *düş-*, *evlen-*, *izle-*, *şişmanla-*, *uç-* gibi eylemlerdir. Kızların erkeklere göre fazla kullandığı eylemler ise *de-*, *götür-*, *hasta ol-*, *iste-*, *şaka yap-*, *topla-*, *yap-* gibi eylemlerdir. Anadili Türkçe 6 yaş grubu erkekler ve kızların iş, oluş ve durum eylemlerini kullandığı saptanmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçenin çocuklara öğretiminde, anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamında kullandığı sözcük türleri belirlenerek listeler oluşturmak amaçlanmıştır. Bu listelerin erken yaş döneminde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocukların derslerinde kullanılacak olan malzeme içeriğinin hazırlanmasında öğreticilere veri sağlayarak çocuk sözcüklüğüne de katkıda bulunacağı düşünülmüştür. Böylece aynı yaş grubu yabancı çocuklar Türkçeyi, anadili Türkçe olan çocukların doğal konuşma bağlamında kullandığı sözcük türlerini içeren ders materyallerinden öğrenmesi hedeflenmiştir. Elde edilen bulgular bu bölümde tartışılacaktır.

Çalışmamızda araştırma sorularımıza yanıt ararken sınıf bağlamında çocukların kendi aralarında ve öğretmenlerle doğal konuşmaları kayıt altına alınmıştır. Birinci araştırma sorumuzun bulgularında sınıf bağlamında kullanılan tüm sözcük türleri listelenmiştir. Bu araştırma sorusu için listeler oluşturulurken yalnızca çocukların değil öğretmenlerin de kullandığı sözcükler listelere dahil edilmiştir. Bunun nedeni ise sınıf bağlamında öğretmenlerin ürettikleri sözcükleri çocuklar üretmese dahi çocukların bu sözcükleri anlamlandırırdığı sözcüklere bu sözcükler, çocuklar tarafından kullanım göstermese bile çocukların zihinsel sözlükçesinde bulunmaktadır. Peçenek (2002) 4-6 yaş arası çocukların yaklaşık 10.000 sözcüğü anlamlandırabildiği, konuşurken yaklaşık 2500 sözcük kullandığını savunmaktadır. Bu çerçevede çalışmamızda çocukların yalnızca ürettiği sözcükler değil aynı zamanda bağlam içerisinde öğretmenin ürettiği sözcükleri anlamlandırırdığı yani çocuğun zihinsel sözlükçesinde olan sözcükler de birinci araştırma sorumuzun bulgularındaki listelere dahil edilmiştir. Böylelikle 4-6 yaş arası yabancı çocuklara materyal içeriği sunulurken sınıf bağlamında öğretmen tarafından kullanılan ve çocuklar tarafından anlamlandırılan sözcükler de eklenmiştir.

Bu çalışmada anadili Türkçe 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamındaki doğal konuşmaları çözümlenerek sözcük türleri belirlenmiştir. Bu belirlenen sözcük türlerinin 4-6 yaş arası yabancı çocukların Türkçe öğretiminde öğreticilere yol gösterici bir veri kaynağı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada sözcüklerin, türlerine göre dilbilgisel biçimde ayrılması yabancı çocukların Türkçe öğretiminde açıkça verilmesi için değil, öğreticilere materyal hazırlığında yol göstermek içindir. Yabancı çocuklara öğretim aşamasında, bu

sözcük türlerinin dilbilgisel yapı olarak açıkça verilmemesi gerekmektedir. Bu çalışmada sözcük türlerinin belirlenmesi Çetin'in (2015) çalışmasında belirttiği gibi öğreticinin dil bilgisi konusunda yetkin olması için yalnızca öğreticinin materyal hazırlığı esnasında yol göstermesi içindir.

Yabancı çocuklar kendi aralarındaki iletişimde, anadili Türkçe olan çocuklarla olan iletişimde veya anadili Türkçe olan bir yetişkinle iletişimde, Kara'nın (2004) çalışmasında da belirttiği gibi iletişim kurmaya yarayan temel yapılar ve biçimlere başvurmaktadır. Çalışmamızda 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların kullandığı aile bireyleri, renkler, hayvanlar, sayılar, çizgi filmler ve çizgi film-masal kahramanları, vücudun bölümleri, meslekler, şekiller, renkler, yiyecek-içecekler, kıyafetler, günlük rutinler, okul, sınıf ve evdeki nesneler, aktiviteler, uzay, gezegenler gibi sözcüklerdir. Türkiye Maarif Vakfı'nın (2020) "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı" adlı okul öncesi dönem için hazırladığı izlenice incelendiğinde çalışmamızda çıkan verilerle, seçilen üst ulamlar bakımından benzerlik göstermiştir. Ancak anadili Türkçe 4-6 yaş arası çocukların kullandığı alt ulam sözcüklere bakıldığında Türkiye Maarif Vakfı'nın (2020) seçtiği alt ulam sözcükler yetersiz kalmaktadır. Aynı zamanda Güler (2004) çocukların 48. aydan önce adıl türünü edindiklerini belirlemiştir. Çalışmamızda da 4-6 yaş çocukların kişi adlarının tamamını kullandığı belirlenmiştir. Çocukların yalnızca saygı ifade eden *siz* kişi adlarını kullanmadığı saptanmıştır. Türkiye Maarif Vakfı'nın (2020) okul öncesi dönem için hazırladığı izlencede kişi adlarından *ben, sen, o* kullanıldığı belirlenmiştir. Bu çerçevede, yabancı çocuklar anadili Türkçe olan bireylerle iletişim kurmada güçlük çekecektir. Çalışmamızda elde edilen bulgular anadili Türkçe 4-6 yaş grubu çocukların kullandığı sözcüklerdir ve bu çalışmada elde edilen sözcükler aynı yaş grubu yabancı çocukların Türkçe öğretiminde kullanıldığında yabancı çocukların kendi aralarındaki, anadili Türkçe olan akranlarıyla ve yetişkinlerle iletişimi kolaylaştacaktır.

Çalışma bulgularında dikkat çeken anadili Türkçe 4-6 yaş arası çocukların çizgi film, masal, dünya klasikleriyle ilgili sözcükleri ve kahramanları sıkça kullandığı belirlenmiştir. Ayan ve Baş (2015) çocukların çizgi filmlerde geçen sözcüklerin ve kahramanların çocukların sözcük varlığında var olduğunu saptamıştır. Bu çerçevede yabancı çocuklara Türkçe öğretiminde materyal hazırlığında çizgi film, masal, dünya klasikleri ve kahramanlarını da içeren etkinlikler düzenlenmelidir böylece yabancı çocuklar anadili Türkçe olan çocukların sözcük varlığında olan bu sözcükleri de öğrenebilecektir.

Çalışmamızda toplamda anadili Türkçe 4-6 yaş arası 45 çocuk ile çalışılmıştır. Verilerin elde edildiği okul İzmir ilinin Karşıyaka semtinden elde edilmiştir. Çalışma

grubunuzu oluşturan çocukların ailelerinin ekonomilerinin ve eğitim seviyelerinin iyi olduğu ve bu yüzden de bunun çocukların diline yansıdığı düşünülmektedir. Aşıcı (2005) çocuğun dil gelişiminin, ailenin ekonomik, sosyal ve kültürel durumunun bir göstergesi olduğunu savunmaktadır. Çalışmamızda 4-6 yaş grubu çocukların küfür veya argo sözcük kullanmaması, çocukların gezegenleri, spinazor ve t-rex gibi dinazor türlerini, Longoz Ormanı gibi sözcükleri kullanması bu düşünceyi desteklemektedir.

Çalışmada elde edilen bulgular sonucunda en fazla kullanılan sözcüğün *ben* kişi adılı olduğu saptanmıştır. Bunun nedeni ise çocukların işlem öncesi dönemde benmerkezli olması ve bu durumun da diline yansımaları olarak açıklanabilir. 6 yaş grubu çocukların *ben* kişi adılı kullanımı, 4-5 yaş grubu çocukların kullanımına göre azdır. Keskin ve diğerleri'nin (2015) 6 yaş grubu çocukların benmerkezli dil kullanımından yavaş yavaş kurtulmaya başladıkları düşüncesi bu sonucu desteklemektedir.

Çalışmamızda adların eylemlerden fazla kullanıldığı saptanmıştır. Gökmen'in (2007) "4;0-6;0 Yaş (48-72 Aylar) Arasındaki Çocukların Ad-Eylem Kullanımları" adlı çalışmasında 4-6 yaş arasındaki çocukların bizim çalışmamızın aksine eylemlerin kullanımının adlardan daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Güleryüz ve Dönmez'in (1992) "48-60 Aylar Arası Türk Çocuklarının Dil Yapılarının İncelenmesi" çalışmasında ise adıl, sıfat, bağlaç türlerinin kullanım sıklığı incelenmiştir. Sıfatlarda en fazla niteleme, işaret, sayı, belgisiz sıfatlarının; en az ise soru sıfatlarının kullanıldığı belirlenmiştir. Bizim çalışmamızda ise sıfatlarda en fazla niteleme ve işaret sıfatlarının; en az sayı, belgisiz, soru sıfatlarının; üleştirme, kesir sayı, topluluk sayı, pekiştirme, küçültme, unvan sıfatlarının ise kullanılmadığı belirlenmiştir böylelikle Güleryüz ve Dönmez'in (1992) çalışmasından farklılık göstermiştir. Adıl kullanım sıklığı ise işaret, kişi, belgisiz, ilgi ve soru adılı; bizim çalışmamızda ise kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılı olarak saptanarak farklılık göstermiştir. Çalışmada en az {dA} bağlacının kullanıldığı belirlenirken bizim çalışmamızda ise {dA} bağlacı en fazla kullanılan bağlaç olarak belirlenmiştir ve böylelikle iki çalışma farklılık göstermiştir.

Çalışmamızda dil öğelerinin kullanım sıklıkları sırasıyla ad, eylem, belirteç, sıfat, adıl, bağlaç, ünlem ve ilgeç olarak belirlenmiştir. Güleryüz'ün (1990) "48-60 Aylar Arasındaki Türk Çocuklarının Dil Yapılarının İncelenmesi" adlı çalışmasında orta sosyoekonomik düzeydeki çalışan ailelerin 48-60 aylar arasındaki anaokuluna devam eden çocukların kullandıkları tümcelerini dil yapısı yönünden incelemiştir. Çalışma sonunda elde edilen verilere

göre çocukların kullandıkları dil öğelerinin kullanım sıklıkları sırasıyla ad, eylem, adıl, belirteç, bağlaç, sıfat, ilgeç ve ünlem olarak belirlenmiştir ve iki çalışma farklılık göstermiştir.

5.2. Sonuç

Bu çalışmada elde edilen bulgular sonucunda 4-5-6 yaş Türkçe anadili konuşucusu çocukların toplamda en fazla kullanım sayısına sahip sözcük türü ad olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre toplamda 817 tane ad kullanılmıştır. Çocukların genellikle somut ad kullandığı ancak soyut ad kullanımının da olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak, özel ad, tür adı, marka ve ödünçleme sözcük kullanımları tespit edilmiştir. 4 yaş grubunun ad kullanımında belirlenen bazı ulamlar hayvan, vücudun bölümleri, aile; 5 yaş grubunun ise hayvan, yemek, uzay gibi sözcüklerdir. 6 yaş grubunda diğer yaş gruplarına göre soyut ad kullanımının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Adlarda en fazla kullanılan sözcükler *anne, balık, öğretmendir*. 4 yaş grubunda en fazla kullanımın *baba, öğretmen, su*; 5 yaş grubunda *anne, öğretmen, su*; 6 yaş grubunda ise *deniz, oyuncak, tamirci* olduğu belirlenmiştir. 4 yaş kız grubunda *anne, baba, su*; erkek grubunda *balık, öğretmen, su*; 5 yaş kız grubunda *anne, baba, öğretmen*; erkek grubunda *anne, balık, öğretmen*; 6 yaş kız grubunda *deniz, doktor, iskele*; erkek grubunda *adam, insan, iskele* en fazla kullanılan adlardır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş hem kızların hem de erkeklerin somut ad, soyut ad, özel ad ve tür adı kullandığı belirlenmiştir.

Addan sonra en fazla kullanılan sözcük türü ise eylem olarak belirlenmiştir. Toplamda kullanılan eylem sayısı ise 385'tir. Ancak alanyazındaki çalışmalara göre çocukların en fazla kullandığı sözcük türünün bazı çalışmalara göre eylem olduğu bazı çalışmalara göre ise ad olduğu ortaya çıkmıştır. Gökmen'in (2005) çalışmasında eylemlerin adlardan daha fazla kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Yine Gökmen'in (2007) çalışmasına göre eylem türünün adlardan daha çok kullanıldığı belirtilmiştir. Güteryüz'ün (1990) çalışmasında ise adların eylemlerden daha fazla kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada ise çocukların ad kullanımının eylemlerden fazla olduğu belirlenmiştir. Eylemlerde en fazla kullanılanlar *bil-, ol-, yap-* eylemleridir. 4 yaş grubunda *bil-, gör-, ye-*; 5 yaş grubunda *git-, gör-, yap-*; 6 yaş grubunda ise *de-, ol-, yap-* eylemleri fazla kullanılmıştır. 4 yaş kız grubunda *bil-, kaç-, oyna-*; erkek grubunda *bil-, gör-, ye-*; 5 yaş kız grubunda *iste-, söyle-, yap-*; erkek grubunda *git-, iste-, söyle-*; 6 yaş kız grubunda *de-, ol-, yap-*; erkek grubunda *bil-, git-, ol-* eylemlerinin diğer eylemlere göre fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş hem kızların hem de erkeklerin iş, oluş, durum eylemlerini kullandığı belirlenmiştir.

Eylemlerden sonra en fazla kullanılan sözcük türü ise belirteçtir. Toplamda 160 belirteç kullanılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş çocukların en fazla kullandığı belirteçler *çok, sonra* belirteçleridir. 4 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı belirteç *sonra* belirteçidir. 4 yaş grubu kızların fazla kullandığı belirteçler *aşağı, biraz, bir gün, dışarı, içeri, küçükken, sağ, sol, yukarı*; erkeklerin ise *artık, bir daha, daha, gece, güçlü, şöyle, tek, üstüne* belirteçleridir. 4 yaş grubu kız ve erkeklerin durum, zaman, yer-yön, miktar ve soru belirteçlerini kullandıkları saptanmıştır. 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı belirteçler ise *sonra* belirteçidir. 5 yaş grubu kızların fazla kullandığı belirteçler *bir daha, birlikte, çabuk, eskiden, hızlı, yarın, yine*; erkeklerin ise *aşağı, biraz, çok, geri, hemen, hiç, içine, sonra, yanına, yaz* belirteçleridir. 5 yaş grubu kız ve erkeklerin durum, zaman, yer-yön, miktar belirteçlerini kullandıkları ancak kızların soru belirtecini kullanmadığı belirlenmiştir. 6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı belirteçler *çok, sonra* belirteçleridir. 6 yaş grubu kızların fazla kullandığı belirteçler *aşağı, bazen, dışarı, ilk, kötü, önce, yine* belirteçleridir. 6 yaş grubu erkeklerin fazla kullandığı belirteçler *arka, beraber, daha, geçen gün, yarın* belirteçleridir. Bulgulara göre anadili Türkçe 4-5-6 yaş hem kızların hem de erkeklerin durum belirtecini daha fazla kullandığı ancak zaman, soru, miktar belirteçlerini de kullandığı belirlenmiştir.

Elde edilen verilere göre belirteçlerden sonra en fazla kullanılan sözcük türü sıfattır. Toplamda ise 145 sıfat kullanılmıştır. Gökmen (2005) çalışmasında adıl, belirteç ve bağlaçların sıfattan daha fazla kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Ancak bu çalışmada verilere göre sıfat, adıl ve bağlaçlardan daha fazla kullanılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubunun ve öğretmenlerin sınıf bağlamında en fazla kullandığı sıfatlar ise *bir, hangi, ne* sıfatlarıdır. Soru sıfatının fazla kullanılmasının nedeni sınıfta dersin soru-cevap şeklinde ilerlemesi olarak açıklanabilir. Ancak Güleriyüz ve Dönmez'in (1992) çalışmasında en az soru sıfatlarının kullanıldığı belirlenmiştir. 4 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı sıfat *bir* sıfatıdır. 4 yaş grubu kızların fazla kullandığı sıfatlar *altın, bir, çok, daha, kırmızı, kirli, küçük, mini, ne, o, pekmezli, pis, tahinli*; erkeklerin ise *beyaz, bu, bütün, çikolatalı, çok, daha, değişik, dikenli, dört, makineli, o, siyah, yeni* sıfatlarıdır. 4 yaş grubu kızlar niteleme, soru, işaret, karşılaştırma sıfatlarını kullanırken, erkekler ise niteleme, soru, işaret, belgisiz, karşılaştırma ve sayı sıfatlarını kullandığı belirlenmiştir. 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı sıfat ise *bir* sıfatıdır. 5 yaş grubu kızların fazla kullandığı sıfatlar *başka, beyaz, her, mucize, o, pembe, üç, yazlık, yüksek*; erkeklerin ise *akülü, bir, bu, cam, diğer, en, mavi, uzak* sıfatlarıdır. 5 yaş kız ve erkeklerin niteleme, soru, işaret, belgisiz, karşılaştırma ve sayı sıfatlarını kullandıkları saptanmıştır. 6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı sıfat *bir* sıfatıdır. 6 yaş grubu kızların fazla kullandığı sıfatlar *başka, bazı, ilk, iyi, minik, mutlu, o, tatlı*; erkeklerin fazla kullandığı

sıfatlar ise *dağınık, en, eski, güzel, kötü, sivri, şakacı, şeffaf, tek, yeni, yüz* sıfatlarıdır. 6 yaş grubu kızların niteleme, soru, işaret, belgisiz, karşılaştırma, sayı, sıra sayı sıfatlarını kullandığı, erkeklerin ise niteleme, işaret, karşılaştırma ve sayı sıfatlarını kullandıkları saptanmıştır.

Sıfatlardan sonra en fazla kullanılan sözcük türü ise adıldır. Çalışmada toplamda 44 adıl belirlenmiştir Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların en fazla *ben* adılını kullandığı dikkat çekmiştir. Bunun nedeni ise çocukların yaş grubundan dolayı benmerkezli olması olarak açıklanabilir. 4 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı adıl *ben* adılıdır. 4 yaş grubu kızların fazla kullandığı adılar *biz, bu, bunlar, burası, buraya, herkes, kendi, ne, o, onlar (işaret), sen, siz, şu*; erkeklerin ise *bir şey, hepsi, kimse, neden, şey, şuraya* adıllarıdır. 4 yaş grubu kızların erkeklerle göre daha fazla adıl kullandığı görülmüştür. Kızların ve erkeklerin kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılarını kullandığı, erkeklerin ise dönüşlülük adılını kullanmadığı görülmüştür. 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı adıl ise *ben* adılıdır. 5 yaş grubu kızların fazla kullandığı adılar *başkası, burası, hepsi, her şey, hiçbir şey, kendi, nerede, orası, sen, siz*; erkeklerin ise *bir şey, biri, biz, bu, bunlar, burada, buraya, diğeri, hangi, kimse, nereye, niye, o (işaret), onlar, orada, oraya, şey, şu* adıllarıdır. 5 yaş grubu kızların ve erkeklerin kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılarını kullandığı saptanmıştır. 6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı adıl *ben* adılıdır. 6 yaş grubu kızların fazla kullandığı adılar *bazıları, bir şey, biz, bu, bunlar, burada, buraya, kendi, kim, ne, neden, nerede, o (kişi), onlar, ora, siz, şey*; erkeklerin fazla kullandığı adılar ise *biri, herkes, oraya* adıllarıdır. 6 yaş grubu kızların ve erkeklerin kişi, işaret, belgisiz, soru ve dönüşlülük adılarını kullandığı saptanmıştır. Güleriyüz ve Dönmez'in (1992) çalışmasında çıkan verilere göre adıl kullanımlarının işaret, kişi, belgisiz ve soru adılı olduğu belirlenmiştir.

Bulgulara göre sıfatlardan sonra bağlaçların kullanımı fazla olduğu belirlenmiştir. Toplamda 24 bağlaç tespit edilmiştir. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı bağlaçlar ise *ama, çünkü, {dA}, ile* bağlaçlarıdır. Güleriyüz ve Dönmez'in (1992) çalışmasında ise kullanım sıklığı en az olan bağlaç *{dA}* bağlacıdır. 4 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı bağlaçlar *ama, {dA}* bağlaçlarıdır. 4 yaş grubu kızların fazla kullandığı bağlaçlar *ama, {dA}, hem... hem... de, yoksa*; erkeklerin ise *ama, bir de, çünkü, {dA}, hem de, {ki}, mesela, ve, yani* bağlaçlarıdır. 4 yaş kızların basit, birleşik ve öbekleşmiş bağlaçları kullandığı, erkeklerin ise basit ve öbekleşmiş bağlaç kullandıkları belirlenmiştir. 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı bağlaçlar ise *ama, {dA}* bağlaçlarıdır. 5 yaş grubu kızların fazla kullandığı bağlaçlar *ama, bir de, çünkü, {dA}, ile, yani*; erkeklerin ise *{dA}, hem de, {ki}, mesela, ve, ya da, yoksa* bağlaçlarıdır. 5 yaş grubu kızların basit ve öbekleşmiş bağlaçları kullandığı, erkeklerin basit, birleşik ve öbekleşmiş bağlaçları kullandıkları saptanmıştır. 6 yaş

grubu çocukların en fazla kullandığı bağlaçlar *ama*, {*dA*} bağlaçlarıdır. 6 yaş grubu kızların fazla kullandığı bağlaçlar {*dA*}, *eğer*, *hem de*, *ile*, *ise*, {*ki*}, *mesela*, *o yüzden*, *ve*, *yani*, *yoksa*; erkeklerin fazla kullandığı bağlaçlar ise *ama*, *çünkü*, *ya da*, *ya... ya...* bağlaçlarıdır. 6 yaş grubu kızların basit, birleşik ve öbekleşmiş bağlaçları kullandığı, erkeklerin ise basit ve öbekleşmiş bağlaçları kullandıkları saptanmıştır.

Bağlaçlardan sonra ise ünlemlerin kullanımının fazla olduğu belirlenmiştir. Elde edilen verilere göre toplamda 17 ünlem kullanılmıştır. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ünlemler ise *aaa*, *hadi*, *ay*, *ya* ünlemleridir. 4 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ünlemler *aaa*, *ay* ünlemleridir. 4 yaş grubu kızların fazla kullandığı ünlemler *aaa*, *aferin*, *ah*, *ay*, *ya*, *yaşa*; erkeklerin ise *aaa*, *aferin*, *hadi*, *ooo*, *ya* ünlemleridir. 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ünlem ise *ya* ünlemidir. 5 yaş grubu kızların fazla kullandığı ünlemler *aaa*, *ay*, *hadi*, *ya*; erkeklerin ise *aaa*, *ay*, *hadi*, *huu*, *lan*, *oy*, *uyy*, *ya* ünlemleridir. 6 yaş grubu kızların ve erkeklerin ünlem kullanımının diğer yaş gruplarına göre daha az olduğu saptanmıştır. Erkeklerin *aaa*, *ya* ünlemlerini kullandığı, kızların ise *aaa*, *ay*, *hadi*, *ya* ünlemlerini kullandığı saptanmıştır.

Elde edilen verilere göre en az kullanılan sözcük türü ise ilgeçtir. Toplamda 6 ilgeç saptanmıştır. İlgeçlerin en az kullanılmasının nedeninin ise dilbilgisel birliktelikler gerektirmesi olarak açıklanabilir. Anadili Türkçe 4-5-6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ilgeçler ise *diye*, *ile*, *için* ilgeçleridir. 4 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ilgeç *diye* ilgecidir. 4 yaş grubu kızların fazla kullandığı ilgeçler *diye*, *gibi*, *için*, *ile*, *kadar* erkeklerin ise *diye*, *için*, *ile* ilgeçleridir. 5 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ilgeç ise *ile* ilgecidir. 5 yaş grubu kızların fazla kullandığı ilgeçler *diye*, *gibi*, *için*, *ile*, *kadar*; erkeklerin ise *diye*, *için*, *ile* ilgeçleridir. 6 yaş grubu çocukların en fazla kullandığı ilgeç *ile* ilgecidir. 6 yaş grubu kızların fazla kullandığı ilgeçler *diye*, *gibi*, *ile*; erkeklerin ise *için*, *kadar* ilgeçleridir.

Sonuç olarak bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçenin erken yaştaki çocuklara öğretiminde, anadili Türkçe olan 4-6 yaş arası çocukların sınıf bağlamında kullandığı sözcük türleri belirlenerek listeler oluşturulmuştur. Bu listelenen sözcük türlerinin hem yaşa hem de cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu listelerin erken yaş döneminde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocukların derslerinde kullanılacak olan malzeme içeriğinin hazırlanmasında öğreticilere veri sağlayacağı ve aynı zamanda bu çocukların sözcüklüğe katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Böylece aynı yaş grubu yabancı çocuklar Türkçeyi, anadili Türkçe olan çocukların doğal konuşma bağlamında kullandığı sözcük türlerini içeren ders materyallerinden öğrenmesi sağlanacaktır.

5.3. Öneriler

İleriki çalışmalar için birtakım öneriler aşağıda sunulmuştur:

- 1) Bu çalışmada çalışma grubu İzmir’de bir anaokulu ve 4-5-6 yaşında 45 çocuk ile sınırlandırılmıştır. İleriki çalışmalarda çalışma grubunda çalışılacak anaokulu ve çocuk sayısının artırılması daha fazla verinin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.
- 2) Bu çalışmanın verileri değerlendirilirken yaş ve cinsiyet gözetilmiştir. İleriki çalışmalarda ise anne-baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, anaokuluna devam süresi gibi değişkenler ele alınabilir.
- 3) Sosyo-kültürel ve ekonomik düzeyleri farklı olan bölgelerden anaokulları seçilerek çocukların dil kullanımı araştırılabilir. Böylece farklı bölgelerdeki bu çocukların dil kullanımlarında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar olduğu ortaya çıkacaktır.
- 4) Çalışma sonucunda elde edilen sözcük türleriyle 4-6 yaş arası yabancı çocuklar için bir materyal, etkinlik veya malzeme içeriği hazırlanabilir.

KAYNAKÇA

- Acarlar, F. (1991). *2,5-4 Yaş Arası Türk Çocuklarının Dil Yapılarının İncelenmesi*. (Bilim Uzmanlığı Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Açıkgöz, K. (2004). *Aktif Öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Ak, S. (2019). *7-11 Yaş Arasındaki Çocuklara Yönelik Yabancı Dil Olarak Türkçe Dersi Öğretim Programı Tasarımı Önerisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aksan, D. (1990). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Apaydın, D. (2007). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Yöntem Denemesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arpağ, M. (2016). *İlköğretim İkinci Kademe 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Metinlerinin Sözcük Türleri Bakımından Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Aşıcı, M. (2005). *Okul Çağında Dil Etkinlikleri*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Atabay, N., Özel, S. ve Kutluk, İ. (2003). *Sözcük türleri*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Ayan, S. ve Baş, B. (2015). Çizgi Filmlerdeki Söz Varlığıyla İlkokul Öğrencilerinin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. 3(4), 84-99.
- Aydın, A. (1999) *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, Ankara: Anı Matbaacılık.
- Aydın, B. (2004). *Down Sendromlu Çocuklarda Dil Sisteminin İşleyişi Üzerine Dilbilimsel Bir Çözümleme (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, B. (2014). Gelişimin Doğası. B. Yeşilyaprak (Ed.), *Eğitim Psikolojisi Gelişim ve Öğrenme* (s. 29-55) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Aydoğan, Y ve Koçak, N. (2003). Okul Öncesi Çocukların Dil Gelişimlerine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 159.

- Ayverdi, İ. ve Topaloğlu, A. (2005). Kubbealtı Lugatı Asırlar Boyu Tarihi Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük, C. 1 (A-G). İstanbul, Türkiye: Kubbealtı Yayınları. <http://lugatim.com/s/ayak?mobil=false> adresinden alındı.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Banguoğlu, T. (2007). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK Yayınları.
- Barın, E. (2003). Yabancılar Türkçenin Öğretiminde Temel Söz Varlığının Önemi. *TÜBAR XIII*, 311- 317.
- Bayhan, P. ve Artan, İ. (2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Baykal, M. ve Demirci, K. (2018). *2-6 Yaş Arası Çocukların Dil Kullanımı Üzerine Bir İnceleme: Denizli Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Baykent, U. (2015). *Chomsky'nin Bilişselci Dil Yaklaşımının Yabancı Dil Eğitiminde Uygulanabilirliğine İlişkin Bir Soruşturma*. (Doktora Tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Bekleyen, N. (2016). *Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bilgegil, M. K. (1984). *Türkçe Dilbilgisi*. 3.Baskı. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Bilgin, M. (2006). *Anlamdan Anlatıma Türkçemiz*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bohannon, N. J. ve Bonvillian, D. J. (2001). Theoretical Approaches to Language Acquisition. J. B. Gleason (Ed.), (s. 254-314) içinde.
- Bora, N. (2016). *İlköğretim II. Kademe 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Sözcük Türlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Boylu, E. ve Işık, P. (2019). Suriyeli Mülteci Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretenlerin Yaşadıkları Durumlara İlişkin Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 895-936.

- Bozkurt, F. (1995). *Türkiye Türkçesi*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Börekçi, M. Ve Tepeli, Y. (2013). İşlevsel Dilbilim Yaklaşımıyla Türkçede Sözcük Türleri Üzerine. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(7), 93-102.
- Brewster, J., Ellis, G. ve Girard, D. (2004). *The Primary English Teacher Guide*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Brown, D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. New York: Pearson Education.
- Ceyhan, E. (2002). *Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi*. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Cook, V. (1993). *Linguistics and Second Language Acquisition*. New York: St. Martin's Press.
- Cook, V. (1996). *Second Language Learning and Language Teaching*. London: Arnold.
- Crystal, D. (1989). *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Çapan, S. (1996). Bilişsel Gelişim ve Dil Edinimi. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 7, 284-287.
- Çatıkkaş, A. (2001). *Türk Dil Bilgisi Kılavuzu*. 3.Baskı. Ankara: Alfa Yayınları.
- Çetin, B. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Alanında Öğretmen Eğitimi Ve Dil Hakkında Bilgi*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Değer, A. C. (1996). Evrensel Dilbilgisi ve İkinci Dil Edinim Kuramı. *Dilbilim Araştırmaları*, 100-113.
- Demir, N., Yılmaz, E. ve Gencan, T. H. (2013). *Türkçe Biçim Bilgisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisi.
- Demirel, E. E. E. (2016). Dil Gelişimi ve Kuramları. N. Sargın, S. Avşaroğlu ve A. Ünal (Ed.), *Eğitimden Psikolojik Yansımalar* (s. 125-134) içinde. Konya: Çizgi Kitabevi
- Demirel, M. V. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Kelime Öğretiminde Farklı Kelime Gruplarının Kullanımının Etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(4), 286-299.

- Duman, G. B. (2013). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkin Kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8.
- Ediskun, H. (1999). *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Eker, S. (2005). *Çağdaş Türk Dili*. 3. Baskı. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Eker, S. (2011). *Çağdaş Türk Dili*. 7. Baskı. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ellis, R. (1994). *The Study of Second Language Acquisition*. New York: Oxford University Press.
- Ellis, R. (1999). *Second Language Acquisition*. 2. Baskı. New York: Oxford University Press.
- Ellis, R. (2003). *The Study of Second Language Acquisition*. England: Oxford University Press.
- Emin, M. N. (2016). *Türkiye'deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Temel Eğitim Politikaları. SETA*. İstanbul: Turkuvaz Matbaacılık Yayıncılık.
- Er, A. (2010). Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Sınıf İçi Etkinlik Olarak Oyun Kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(17), 301-310.
- Erdem, M. (2005). Zamirler Anlamalı Kelimeler Midir, Yoksa Görevli Kelimeler Mi. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 641, 444-449.
- Erdem, M. Ve Sarı, M. (2010). Sözcük Türlerinin Sözcük Öbekleriyle İlişkisi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 321-335.
- Erdoğan, S., Şimşek, B. H. ve Erdoğan, A. (2005). Ankara'nın Alt Sosyoekonomik Bölgelerinde Ana Sınıfına Devam Eden 5-6 Yaş Çocuklarının Dil Gelişim Düzeylerine Bazı Faktörlerin Etkisinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 231-246.
- Erer, N.G. (2011). *Türkçe ve İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kullanılan İki Seri Kitabın Sözcük Öğretimi Açısından Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

- Ergenç, İ. (1983). Yabancı Dil Öğretimi ve Olumsuz Aktarım. *Türk Dili Dergisi*, (47), 379-380.
- Ergin, M. (1997). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayım Tanıtım.
- Ergin, M. (2007). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basımevi.
- Friedmann, N. ve Rouso, D. (2015). Critical Period for First Language: The Crucial Role of Language Input During the First Year of Life. *Current Option in Neurobiology S.35*, s. 27-34.
- Gas, S. M. ve Selinker, L. (2001). *Second Language Acquisition*. 2. Baskı. New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Gencan, T. N. (2001). *Dilbilgisi*. Ankara: Ayraç Yayınevi.
- Gencan, T. N. (2007). *Dilbilgisi*. Ankara: Tek Ağaç Eylül Yayıncılık.
- Gökmen, S. (2007). 4;0-6;0 Yaş (48-72 Aylar) Arasındaki Çocukların Ad-Eylem Kullanımları. *Dil Dergisi*, 137, 18-29.
- Gökmen, S. (2005). 2;5-4;0 Yaş Aralığındaki Çocukların Kavram Alanları Açısından Sözcüksel Edinim Düzeyleri. *Dilbilim İncelemeleri* (ss.154-171). Ankara: Doğan Yayıncılık.
- Göksel, A. ve Kerslake, C. (2005). *Turkish: A Comprehensive Grammar*. Oxford: Routledge.
- Güler, T. (2004). *48-72 Aylar Arasındaki Türk Çocuklarının Alıcı Dil Yapılarının İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güleryüz, F. (1990). *48-60 Aylar Arası Türk Çocuklarının Dil Yapılarının İncelenmesi*. (Bilim Uzmanlığı Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güleryüz, F. ve Baykoç Dönmez, N. (1992). 48-60 Aylar Arası Türk Çocuklarının Dil Yapılarının İncelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 205-237.
- Hafız, H.D. (2015). *8-12 Yaş Aralığındaki Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Halliwell, S. (1993). *Teaching English in the Primary School*. London: Longman.

- Hengirmen, M. (2007). *Türkçe Dilbilgisi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Herschensohn, J. (2007). *Language Development and Age*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hudson, G. (2000). *Essential Introductory Linguistics*. Massachusettes: Blackwell Publishers.
- İmer, K., Kocaman, A., ve Özsoy, S. A. (2011). *Dilbilim Sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Johnson, K. ve Johnson H. (1998). *Encyclopedic Dictionary of Applied Linguistics*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Kabadayı, A. (2012). Okul Öncesi Çocuklarının Türkçe Ediniminde Yaptıkları Kurallaştırma Hatalarının İncelenmesi. *Turkish Studies*,7(3), 1561-1573.
- Kahraman, T. (2005). *Çağdaş Türkiye Türkçesi Dilbilgisi*. Ankara: Dumat Basımevi.
- Kara, Ş. (2004). Ana Dil Edinimi ve Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 295-314.
- Karacan, E. (2000). Bebeklerde ve çocuklarda dil gelişimi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 4, 263-268.
- Karadağ, B. M. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eşdizimlilik*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karatay, H. (2007). Kelime Öğretimi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Kaygısız, Ç. (2018). Dil Edinim Sürecinde Kritik Dönem Hipotezinin Gözden Geçirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 71(6), 437-447.
- Keskin, F., Ömeroğlu, E. ve Okur, A. (2015). 0-6 Yaş Arasındaki Çocuklara Sözcük Öğretimi ile ilgili Çalışmaların İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(1), 80-95.
- Kess, F.J. (1983). *Introduzione alla Linguistica*. Milano: Franco Angeli.
- Koç, N. (1990). *Yeni Dilbilgisi*. İstanbul: İnkılâp Yayınevi.

- Kol, S. (2011). Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-21.
- Korkmaz, Z. (2007). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2007). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. 2.baskı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. 3.baskı Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kornfilt, J. (1997). *Turkish*. London, New York: Routledge.
- Krashen, S. (1981). *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. Pergamon Press
- Küçük, M. (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde B1 Seviyesi İçin Materyal Olarak Sözlük Geliştirme*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Kükey, M. (2003). *Türk Dilbilgisi*. Samsun: Cem Ofset.
- Leech, G. (1997). Introducing Corpus Annotation. R. Garside, G. Leech, and T. McEnery (Ed.), *Corpus Annotation: Linguistic Information From Computer Text Corpora* (s. 1-18) içinde. Essex: Longman.
- Lenneberg, E. (1967). *Biological Foundations of Language*. New York: Wiley.
- Lightbown, P. M. ve Spada, N. (1999). *How Languages are Learned*. New York: Oxford University Press.
- Long, M. (1985). Input and Second Language Acquisition Theory. S. Gass ve C. Madden (Ed.), *Input in Second Language Acquisition* (s. 377-393) içinde. Rowley: Newbury House.
- Lyons, J. (1983). *Kuramsal Dilbilime Giriş*. (Çev. Ahmet Kocaman). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Maden, S., Altunbay, M. ve Dinçel, Ö. (2016). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi Uygulamaları: Kavram Haritası Örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 477-488.
- McEnery, T., Xiao, R., ve Tono, Y. (2006). *Corpus-Based Language Studies*. New York: Routledge.
- McLaughlin, B. (1991). *Theories of Second Language Learning* England: Edward Arnold.
- Mitchell, R. ve Myles, F. (1999). *Second Language Learning Theories*. London: Arnold.
- Ortega, L. (2013), *Understanding Second Language Acquisition*, London and New York: Routledge.
- Owens, E. R. (2001). *Language Development: An Introduction*. 5. Baskı. Boston: Allyn and Bacon.
- Özüdoğru, M. ve Dilman, H. (2014). *Anadil edinimi ve yabancı dil öğrenim kuramları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Paçacıoğlu, B. (1987). *Türk Dili Dersleri*. Ankara: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Peçenek, D. (2002). *4-6 Yaş Grubu Türk Çocuklarının İngilizce Öğrenme Süreçleri Üzerine Bir Durum Çalışması*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- PIKTES. (2019, 4 Haziran) Erişim adresi: <https://piktes.gov.tr/Haberler/Details/186>
- Saussure, F. (1998). *Genel Dilbilim Dersleri*. (Çev. Berke Vardar), İstanbul: Multilingual,
- Savaş, M. ve Turan, M. (2011). Okulöncesi Altı Yaş Grubu Öğrencilerin Sahip Oldukları Kelime Servetinin İncelenmesi. *New World Science Academy (NWWSA)*, 6.
- Sayalı, S. (2009). *Türkiye Türkçesinde Zarflar ve Zarflaştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Selçuk, Z. (2007). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Ertem Matbaacılık.

Sever, S. (2000). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sumruk, H. (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Etkileşim ve Konuşma Çözümlemesi Yöntemiyle Kelime Öğretimi: A2 Düzeyi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

Topçuoğlu, E. (2006). *Yabancı Dil Öğretiminin Okul Öncesi Dönemde Başlatılmasının Yabancı Dil Öğretiminin Okul Öncesi Dönemde Başlatılmasının Yabancı Dil Öğrenimine Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Tüfekçioğlu, B. (2016). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretimi*. F. Yıldırım ve B. Tüfekçioğlu (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar-Yöntemler- Beceriler – Uygulamalar içinde*. Ankara: Pegem Akademi.

Türkiye Maarif Vakfı. (2020). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı*. İstanbul.

Uzun, N. E. (2004). *Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dil Bilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Uzun, N. E. (2006). *Biçimbilim Temel Kavramlar*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.

Vandewalle, J. (1999). *Pratik Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Bazı Sorunlar ve Çözümleri*. A.Ü TÖMER Dil Dergisi, 82, 9.

Vardar, B. (1998). *Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri*. İstanbul: Multilingual.

Vardar, B., Güz, N., Huber, E., Senemoğlu, O. ve Öztokat, E. (2007). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.

Wilkins, D. (1972). *Linguistics In Language Teaching*. Cambridge: CPU

Yalçın, C. (2001). *Türk Dili ve Kompozisyon: Planlı Konuşma ve Yazma Sanatı*. İstanbul: ART Basın Yayın.

Yapıcı, Ş. ve Yapıcı M., (2006). *Çocukta bilişsel gelişim* <http://www.universitetoplum.org/text.php3?id=263>, adresinden 14 Ocak 2011 tarihinde edinilmiştir.

- Yazıcı, Z. ve İlter, B. G. (2018). Erken Çocuklukta Yabancı Dil Eğitime Bakış (Antalya Örneği). *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 6(2), 438-453.
- Yener, M. L. (2007). Türk Dilinde Sözcük Türleri Tasnifi Sorunu Üzerine. *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları*, 2(3), 607-623.
- Yıldız, C. ve Okur, A. (2007). İlköğretim Okullarındaki Okuma Etkinliklerinde Göz Ardı Edilen Bir Konu: Sözcük Öğretimi. *I.Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*, (s. 753-773). Gazimağusa, KKTC.
- Yıldız, C. ve Okur, A. (2010). İlköğretim Okullarındaki Okuma Etkinliklerinde Göz Ardı Edilen Bir Konu: Sözcük Öğretimi. *TÜBAR XXVII*, 753-773.
- Yılmaz, E. (2004). *Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları: Örnekli Niteleme Sıfatları Dizini*. İstanbul: Değişim Yayınları.

EK-1

Tablo 3

Sınıf Bağlamında Kullanılan Adlar		
	Adlar	Kullanım Sayısı
1.	abla	7
2.	ad	18
3.	ada	9
4.	adam	15
5.	Afrika	1
6.	ağ	1
7.	ağabey	12
8.	ağaç	40
9.	ağız	7
10.	ahıtapot	14
11.	aile	5
12.	akbaba	5
13.	akıl	3
14.	akıllı	1
15.	akşam	5
16.	alan	1
17.	alkış	4
18.	alt	4
19.	altı	12
20.	altın	3
21.	amca	11
22.	ameliyat	4
23.	ampul	2
24.	an	1
25.	ana	3
26.	anahtar	1
27.	anı	1
28.	Anıtkabir	1
29.	Ankara	2
30.	anne	99
31.	anneanne	5
32.	apartman	1
33.	ara	2
34.	araba	35
35.	araç	3
36.	araştırma	1
37.	arı	1
38.	arka	7
39.	arkadaş	29
40.	arkeolog	3
41.	armut	2
42.	art	2
43.	asker	16
44.	aslan	14
45.	astronot	18
46.	aşağı	8
47.	aşı	3

48. at	10
49. Atatürk	5
50. ateş	6
51. avuç	1
52. ay	1
53. ayak	18
54. ayakkabı	29
55. ayı	10
56. aynı	1
57. ayran	1
58. baba	78
59. babaanne	7
60. bacak	7
61. badem	2
62. bagaj	1
63. bahar	5
64. bahçe	6
65. bakım	6
66. bale	10
67. balerin	6
68. balık	121
69. balıkçı	12
70. balina	32
71. balkon	2
72. balon	1
73. balta	2
74. bant	1
75. banyo	2
76. bardak	7
77. barış	2
78. basketbol	3
79. baş	4
80. başparmak	19
81. Batman	14
82. baykuş	4
83. bayrak	2
84. bebek	12
85. belgesel	1
86. benek	1
87. beş	11
88. beşik	4
89. beyaz	3
90. beyin	2
91. bıçak	5
92. bilgi	7
93. bilgisayar	3

94. bilim insanı	3
95. bilmece	4
96. bina	4
97. bir	11
98. bisiklet	14
99. bitki	10
100.biyoloji	3
101.bomba	1
102.boncuk	4
103.boş	4
104.boşluk	1
105.bot	6
106.boy	1
107.boya	2
108.boyama	1
109.böcek	17
110.bölüm	1
111.börek	13
112.buhar	12
113.bulaşık	1
114.bulaşık makinesi	1
115.bulut	3
116.burun	2
117.buz	10
118.buzdolabı	6
119.büyük	3
120.büyüteç	6
121.cam	5
122.can	21
123.canlı	7
124.ceket	2
125.cep	2
126.cerrah	1
127.cevap	1
128.cezve	6
129.cici	2
130.cisim	1
131.civciv	1
132.cüce	1
133.cümle	2
134.çağla	1

135.çağla badem	1
136.çalgi	2
137.çalışma	3
138.çamaşır	12
139.çamaşır makinesi	7
140.çamur	1
141.Çandarlı	7
142.çanta	1
143.çatal	7
144.çatı	2
145.çay	9
146.çaydanlık	5
147.çekici	2
148.çekiç balığı	3
149.çekirdek	2
150.çeşme	3
151.çevirme	1
152.çevre	5
153.çevreci	3
154.çiçek	9
155.çiftlik	25
156.çikolata	2
157.çilek	11
158.çiş	2
159.çita	4
160.çizgi film	26
161.çocuk	36
162.çorap	2
163.çorba	8
164.çöl	3
165.çöp	9
166.çözüm	1
167.çukur	3
168.dağ	27
169.daire	9
170.dakika	12
171.dal	11
172.dalga	1
173.davul	1
174.dayı	1
175.dede	10

176.defa	2
177.defter	2
178.değişik	1
179.deney	4
180.deniz	70
181.deniz balığı	2
182.deniz kabuğu	8
183.deniz kızı	2
184.deniz yılanı	9
185.deniz yosunu	1
186.denizanası	3
187.denizati	10
188.denizyıldızı	6
189.deprem	1
190.dere	2
191.derin	1
192.ders	1
193.dertli	1
194.deterjan	2
195.devam	2
196.deve	2
197.dışarı	10
198.dikdörtgen	7
199.diken	1
200.dil	6
201.dinlenme odası	1
202.dinozor	12
203.dip	1
204.diş	26
205.doğa	14
206.doğru	5
207.doğum günü	2
208.doktor	65
209.dokuz	8
210.dolap	3
211.domates	1
212.dondurma	2
213.dört	9
214.duman	1
215.durum	3
216.duvar	14

217.düğme	11
218.Dünya	8
219.düşman	4
220.düşünce	1
221.ebe	1
222.eczane	1
223.efendi	10
224.Ege Denizi	3
225.ejderha	3
226.ejderha balığı	1
227.ekmek	7
228.el	43
229.elbise	5
230.eldiven	2
231.elektro gitar	1
232.elma	7
233.Elsa	5
234.emanet	1
235.erik	11
236.erkek	2
237.eşek	3
238.eşya	5
239.et	5
240.etçil	1
241.etek	1
242.etkinlik	4
243.etraf	2
244.ev	63
245.ev aleti	1
246.evcilik	1
247.fakir	1
248.Fanta	3
249.fare	2
250.fasulye	8
251.faydalı	7
252.fener balığı	3
253.fidan	10
254.fikir	9
255.fil	31
256.film	28
257.fiş	4

258.Foça	8
259.fok	5
260.fok balığı	7
261.fosil	1
262.fren	1
263.futbol	12
264.gece	9
265.gemi	14
266.geyik	6
267.gezegen	5
268.gitar	2
269.goril	15
270.gökdelen	1
271.gökyüzü	1
272.göl	11
273.gönüllü	4
274.görüntü	3
275.gösteri	1
276.göz	10
277.gözlük	4
278.gri	4
279.güç	1
280.güçlü	5
281.gün	24
282.Güneş	22
283.Güney Amerika	1
284.gürültülü	3
285.güzel	48
286.güzellik	4
287.haksızlık	1
288.hal	1
289.hamburger	3
290.hamur	3
291.hareket	2
292.harika	2
293.Harry Potter	1
294.hasta	11
295.hastalık	6
296.hastane	2
297.hava	11
298.havai fişek	1

299.havuç	10
300.havuz	13
301.hayal	7
302.hayal gücü	1
303.hayat	2
304.hayvan	89
305.hayvanat bahçesi	18
306.hazır	7
307.hazine	5
308.helikopter	1
309.helva	2
310.hendek	2
311.heyecan	1
312.heyecanlı	1
313.hırsız	8
314.hikaye	9
315.homurtu	1
316.horoz	2
317.hortum	2
318.ıslak mendil	2
319.ıspanak	9
320.ıstakoz	8
321.ışık	19
322.ızgara	2
323.iç	22
324.içecek	2
325.içeri	3
326.ifade	3
327.iguana	2
328.iğne	14
329.iki	15
330.ikinci	1
331.ilacı	12
332.ilkbahar	10
333.in	2
334.inceleme	1
335.inci	1
336.inek	9
337.insan	40
338.inşaat	20
339.ip	6

340.ipucu	4
341.isim	6
342.iskele	9
343.istiridye	1
344.iş	8
345.işaret parmak	10
346.işbirliği	1
347.itfaiye	3
348.iyi	3
349.iyilik	1
350.izin	5
351.İzmir	3
352.jimnastik	1
353.Jüpiter	1
354.kafa	4
355.kafes	2
356.kahraman	18
357.kahvaltı	12
358.kahverengi	1
359.kale	9
360.kalem	9
361.kalemlik	1
362.kalp	2
363.kanguru	6
364.kapak	3
365.kapalı	1
366.kapanış	1
367.kapı	5
368.kaplan	15
369.kaplumbağa	16
370.kaptan	3
371.kar	12
372.karakter	1
373.kardan adam	1
374.kardeş	26
375.kare	14
376.karı	1
377.karın	3
378.karşı	1
379.kart	3
380.kask	3

381.kaşık	2
382.kaşif	1
383.katil	7
384.kavalcı	1
385.kaya	2
386.kayıık	11
387.kedi	47
388.kelebek	1
389.kemer	5
390.kemik	1
391.kenar	5
392.kertenkele	6
393.kesin	1
394.keskin	1
395.keşif	6
396.ketçap	2
397.kırmızı	8
398.kısaltma	1
399.kısım	1
400.kış	1
401.kıyafet	2
402.kız	28
403.kızak	1
404.kilit	3
405.kiraz	4
406.kirpi	3
407.kişi	3
408.kitap	30
409.klasik	6
410.koala	12
411.kocaman	1
412.koku	1
413.kol	14
414.kolluk	6
415.komik	13
416.komşu	3
417.konu	11
418.konut	2
419.korona virüs	4
420.korsan	9
421.kova	2

422.koyun	5
423.köfte	5
424.köpek	18
425.köpek balığı	15
426.köprü	4
427.kötü	7
428.köy	1
429.kral	5
430.kraliçe	5
431.kristal	1
432.kucak	2
433.kuğu	4
434.kulak	8
435.kule	1
436.kum	2
437.kumsal	4
438.kural	4
439.kurbağa	10
440.kurs	1
441.kurt	9
442.kuş	46
443.kutu	13
444.kutup	4
445.kutup ayısı	1
446.kuyruk	7
447.kuzen	2
448.kuzu	10
449.küçük	8
450.kürek	3
451.lahmacun	2
452.lamba	4
453.lastik	1
454.Lego	8
455.lemur	11
456.leopar	1
457.leopar balığı	7
458.leylek	3
459.limon	1
460.longoz	13
461.lüfer	1
462.lüfer balığı	5

463.mağara	3
464.makarna	6
465.makas	1
466.makine	25
467.makyaj	3
468.malzeme	3
469.mama	3
470.mandalina	4
471.mantı	4
472.market	4
473.Marmara Denizi	2
474.Marsupilami	3
475.masa	7
476.masal	27
477.mavi	14
478.maymun	33
479.mayo	2
480.mayonez	2
481.mektup	1
482.mercan	1
483.mercimek	2
484.merdiven	2
485.Merkür	1
486.meslek	20
487.meşe ağacı	1
488.mevsim	5
489.meyve	20
490.mikrop	5
491.milyar	1
492.mimar	1
493.molekül	1
494.mor	2
495.motor	3
496.mutfak	13
497.mutlu	4
498.muz	10
499.mücevher	2
500.mücvet	2
501.mühendis	15
502.mürekkep	1
503.mürekkep balığı	5

504.müze	5
505.müzik aleti	1
506.nefes	1
507.nehir	2
508.Neptün	1
509.Nesquik	2
510.neşe	2
511.nilüfer	3
512.normal	1
513.ocak	4
514.oda	14
515.oğul	4
516.ok	3
517.okul	34
518.okyanus	6
519.olaganüstü	1
520.olay	2
521.olta	3
522.omlet	4
523.on	5
524.on bir	2
525.on dört	2
526.on iki	1
527.on üç	1
528.onur	2
529.orangutan	16
530.orman	44
531.orta parmak	10
532.otçul	3
533.otlu	1
534.oyun	32
535.oyun kartı	2
536.oyuncak	50
537.öğretmen	176
538.ön	1
539.önemli	5
540.ördek	12
541.örtü	4
542.örümcek	13
543.özellik	3
544.Pablo Picasso	2

545.pamuk	5
546.panda	4
547.papağan	3
548.para	3
549.parça	2
550.park	4
551.parlak	3
552.parmak	54
553.patates	16
554.paten	8
555.pati	1
556.patlıcan	3
557.pay	1
558.pelerin	2
559.peliş	5
560.pembe	2
561.pencere	3
562.penguen	12
563.pense	3
564.perde	1
565.peynir	9
566.pırasa	5
567.piknik	7
568.pil	2
569.pilav	5
570.pilot	4
571.Pinokyo	2
572.pirana	1
573.Plüton	1
574.poğaça	1
575.polis	15
576.Pony	1
577.popo	6
578.portakal	14
579.poşet	1
580.pota	1
581.prens	6
582.prenses	5
583.proje	2
584.puzzle	3
585.Rapunzel	8

586.reklam	1
587.rengarenk	3
588.renk	16
589.renkli	2
590.resim	32
591.ressam	4
592.robot	5
593.roket	8
594.rol	1
595.rüya	1
596.rüzgar	3
597.saat	3
598.sabah	4
599.sabun	8
600.saç	7
601.sağ	5
602.sağlam	1
603.sağlıklı	8
604.sahil	1
605.sahne	3
606.sakat	1
607.saklambaç	3
608.salatalık	5
609.salıncak	1
610.salon	2
611.salyangoz	1
612.sancı	2
613.sandalye	4
614.sandık	3
615.saniye	1
616.sarı	2
617.savaş	6
618.sayfa	1
619.scooter	5
620.sebze	3
621.sekiz	14
622.sepet	6
623.serçe	1
624.serçe parmak	10
625.ses	16
626.sevgili	1

627.sevimli	3
628.sıcak	1
629.sınıf	9
630.sıra	10
631.sırma	4
632.sırt	1
633.sırtlan	5
634.sihir	7
635.sihirbaz	2
636.silah	1
637.simit	3
638.simitçi	3
639.sincap	3
640.sirk	3
641.sistem	1
642.siyah	16
643.sohbet	1
644.sol	4
645.solucan	1
646.son	8
647.sonbahar	1
648.soru	7
649.söz	4
650.spagetti	1
651.Spiderman	1
652.spinazor	4
653.spor	13
654.su	84
655.su aygırı	8
656.su kaplumbağası	4
657.suluk	3
658.Superman	5
659.süper	3
660.süpürge	2
661.süre	1
662.süs balığı	1
663.süt	34
664.sütçü	3
665.şampuan	3
666.şapka	6
667.şarj	1

668.şarkı	24
669.şarkıcı	4
670.şehir	8
671.şeker	2
672.şekil	8
673.şiir	1
674.şoför	1
675.şurup	2
676.tabak	5
677.tablet	1
678.tahta	2
679.tamir aleti	2
680.tamirci	4
681.tane	118
682.taş	4
683.tatil	5
684.tava	3
685.tavan	1
686.tavsiye	1
687.tavşan	29
688.tavşan balığı	3
689.tavuk	17
690.tay	4
691.tehlike	3
692.teker	2
693.tekerlek	1
694.tekerleme	2
695.Tekirdağ	3
696.telefon	3
697.Temel Reis	2
698.tencere	11
699.tepe	9
700.teras	1
701.terazi	1
702.tesadüf	1
703.teyze	1
704.tıp	2
705.turnak	8
706.tırtıl	2
707.tilki	14
708.timsah	2

709.tohum	7
710.tombik	12
711.top	14
712.toplum	1
713.toprak	9
714.tost	2
715.trafik	7
716.trafik ışığı	3
717.t-rex	5
718.tren	9
719.TRT Çocuk	3
720.tuhaf	1
721.turuncu	2
722.tuvalet	14
723.tuz	1
724.tuzlu	1
725.tür	1
726.Türkçe	4
727.uçak	12
728.uğur böceği	12
729.Urla	1
730.usta	6
731.uyku	5
732.uykucu	1
733.uyurgezer	3
734.uzak	2
735.uzay	6
736.uzay gemisi	3
737.uzaylı	3
738.uzman	1
739.uzun	1
740.üç	10
741.üçgen	7
742.ülke	1
743.ünlü	1
744.üstünde	10
745.ütü	8
746.üzüm	9
747.vatoz	2
748.vatoz balığı	3
749.Venüs	1

750.veteriner	11
751.Vikingler	1
752.virüs	5
753.vitamin	2
754.vücut	3
755.yağmurluk	1
756.yan	6
757.yanardağ	4
758.yangın	5
759.yangın söndürücü	1
760.yanlış	1
761.yaprak	11
762.yara bandı	1
763.yardımsever	3
764.yarış	1
765.yasak	2
766.yaş	1
767.yatak	4
768.yatak odası	1
769.yavaş	1
770.yavru	7
771.yaz	5
772.yazar	4
773.yazlık	3
774.yedi	11
775.yelpaze	1
776.yem	4
777.yemek	47
778.yemekhane	2
779.yengeç	18
780.yer	32
781.yeryüzü	1
782.yeşil	11
783.yetenek	1
784.yetişkin	1
785.yığın	1
786.yıl	1
787.yılan	14
788.yılan balığı	5
789.yıldız	7
790.yirmi	1

791.yiyecek	4
792.yoğun	2
793.yoğurt	4
794.yol	18
795.yolcu	1
796.yorum	2
797.yosun	7
798.yukarı	9
799.yumurta	9
800.yumuşak	1
801.yunus	20
802.yurt	8
803.yuva	12
804.yuvarlak	1
805.yük	2
806.yüz	4
807.yüzme	2
808.yüzük parmak	10
809.yüzüstü	1
810.zaman	5
811.zarar	1
812.zararlı	1
813.zebra	9
814.zeytin	4
815.ziraat	8
816.zürafa	7

Tablo 4

Sınıf Bağlamında Kullanılan Adıllar	
Adıllar	Kullanım Sayısı
1. başkası	5
2. bazıları	2
3. ben	969
4. bir şey	64
5. biri	16
6. biz	194
7. bu	83
8. bunlar	15
9. burada	91
10. burası	9
11. buraya	20
12. diğeri	5
13. hangisi	1
14. hepsi	35
15. her şey	10
16. herkes	51
17. hiçbir şey	3
18. kendi	43
19. kim	60
20. kimse	26
21. ne	173
22. ne kadar	2
23. neden	18
24. nerede	28
25. neresi	1
26. nereye	22
27. nereyi	9
28. neyi	7
29. niye	3
30. o (işaret)	187
31. o (kişi)	72
32. onlar (işaret)	65
33. onlar (kişi)	52
34. ora	2
35. orada	76
36. oradan	3
37. orası	1
38. oraya	27
39. sen	466
40. siz	106

41. şey	20
42. şu	13
43. şurada	6
44. şuraya	3

Tablo 5

Sınıf Bağlamında Kullanılan Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. açık	2
2. akıllı	1
3. akülü	3
4. altın	6
5. aynı	1
6. az	2
7. başka	27
8. başlıklı	2
9. bazı	8
10. beş	5
11. beyaz	8
12. bir	405
13. biraz	3
14. birçok	1
15. birinci	1
16. birkaç	2
17. bu	107
18. burunsuz	2
19. bütün	15
20. büyük	5
21. cam	2
22. çikolatalı	3
23. çizmeli	9
24. çok	89
25. çubuk	3
26. dağınık	5
27. daha	17
28. değişik	2
29. diğer	6
30. dikenli	3
31. doğru	1
32. dört	11
33. eğlenceli	1

34. elektrikli	1
35. en	9
36. eski	7
37. fareli	1
38. farklı	3
39. gerçek	3
40. gizli	4
41. güçlü	4
42. gümüş	1
43. güneşli	1
44. gürültülü	1
45. güvenli	1
46. güzel	16
47. hangi	114
48. hassas	1
49. hep	1
50. her	29
51. hiç	3
52. hiçbir	3
53. hortumlu	1
54. ıssız	3
55. iki	18
56. ikinci	2
57. ilk	17
58. ince	1
59. iyi	1
60. kabarmış	4
61. kaç	14
62. kara	8
63. kılçıksız	1
64. kırmızı	29
65. kısa	2
66. kışlık	6
67. kıymalı	1
68. kıymetli	1
69. kızgın	2
70. kirli	8
71. koca	5
72. kocaman	5
73. kolay	1
74. korkunç	1
75. korsanlı	1
76. koyu	1

77. köklü	2
78. kötü	6
79. kum	2
80. kuru	1
81. kuvvetli	1
82. kuyruklu	1
83. küçük	21
84. makineli	6
85. mavi	14
86. meraklı	6
87. mini	6
88. minik	8
89. mucize	6
90. mutlu	5
91. ne	151
92. neşeli	1
93. normal	1
94. o	80
95. on dört	2
96. on iki	2
97. otlu	2
98. önemli	1
99. parlak	1
100.patatesli	2
101.pekmezli	2
102.pelerinli	1
103.pembe	9
104.pis	4
105.saçlı	1
106.sağlam	1
107.sarı	6
108.sekiz	2
109.sevimli	3
110.sıcak	1
111.sihirli	2
112.sivri	1
113.siyah	7
114.soğuk	4
115.son	1
116.sucuklu	1
117.şakacı	2
118.şeffaf	1
119.şu	25

120.tahinli	2
121.tatlı	3
122.tatsız	1
123.tavşanlı	1
124.tek	8
125.temiz	1
126.tereyağlı	1
127.tombul	3
128.tüm	8
129.uyumsuz	1
130.uyurgezer	4
131.uzak	3
132.uzun	17
133.üç	6
134.üçgen	1
135.vahşi	1
136.yağmurlu	2
137.yanlışı	1
138.yazlık	1
139.yeni	10
140.yeşil	6
141.yirmi	5
142.yüksek	14
143.yüz	7
144.zavallı	5
145.zor	1

Tablo 6

Sınıf Bağlamında Kullanılan Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. açık	1
2. akşam	9
3. akşamüstü	1
4. alt	2
5. arada	1
6. aralıklı	2
7. arasında	1
8. arka	5
9. art	2
10. artık	37
11. aşağı	4

12. aynı	1
13. az	2
14. başka	5
15. bazen	44
16. beraber	22
17. beyaz	1
18. bir	9
19. bir daha	15
20. bir gün	4
21. biraz	32
22. birazdan	1
23. birden	4
24. birlikte	24
25. bol	2
26. böyle	14
27. bugün	13
28. büyük	4
29. cumartesi	2
30. çabuk	5
31. çok	155
32. daha	52
33. değişik	5
34. demin	5
35. dengeli	1
36. dışarı	23
37. dikkatli	4
38. dip	2
39. doğru	5
40. dün	1
41. eğlenceli	1
42. en	52
43. erken	2
44. ertesi gün	1
45. eskiden	5
46. fakir	1
47. farklı	2
48. fazla	2
49. gece	3
50. geçen	2
51. geçen gün	1
52. gerçekten	4
53. geri	7
54. güçlü	2

55. güçlük	1
56. gürültülü	1
57. güzel	22
58. hala	7
59. harika	1
60. hemen	22
61. hep	24
62. her gün	1
63. her zaman	3
64. heyecan	1
65. hızlı	12
66. hiç	59
67. iç	8
68. içeri	13
69. içinde	4
70. içine	9
71. ileri	1
72. ilk	6
73. ilk defa	2
74. ilkbahar	5
75. ince	1
76. iyi	5
77. kalpli	1
78. kapsamlı	1
79. karmaşık	2
80. karşı	1
81. kırmızı	4
82. kısa	2
83. kış	2
84. kıvrık	2
85. kocaman	1
86. kötü	4
87. küçük	5
88. küçükken	5
89. lezzetli	1
90. mavi	2
91. meraklı	4
92. mini	8
93. minik	1
94. mutlu	1
95. nasıl	30
96. ne	79
97. ne zaman	3

98. normal	1
99. önce	31
100.önünde	1
101.önüne	2
102.örtülü	1
103.öyle	4
104.parlak	1
105.paytak	12
106.pazar	1
107.pazartesi	3
108.pek	2
109.pek çok	9
110.rahat	2
111.renksiz	1
112.sabah	8
113.sabahleyin	4
114.sadece	1
115.sağ	5
116.sağlam	1
117.sakın	2
118.sarı	1
119.sert	1
120.sessizce	1
121.sevgi	1
122.sıcak	7
123.sık	3
124.sıkı	2
125.sırayla	1
126.sinirli	1
127.sol	4
128.sonra	212
129.sürekli	1
130.şeffaf	1
131.şimdi	66
132.şişman	1
133.şöyle	10
134.şu an	16
135.tatlı	3
136.tek	7
137.tekrar	5
138.tembel	6
139.tuhaf	2
140.uzak	1

141.uzun	2
142.üst	1
143.üstünde	3
144.üstüne	3
145.yalnız	1
146.yan	6
147.yanıma	1
148.yanına	12
149.yanında	7
150.yanlışı	1
151.yarım	1
152.yarın	6
153.yavaş	7
154.yaz	11
155.yeni	6
156.yeşil	1
157.yeterli	1
158.yine	12
159.yukarı	7
160.zor	1

Tablo 7

Sınıf Bağlamında Kullanılan Bağlaçlar	
Bağlaçlar	Kullanım Sayısı
1. ama	233
2. ancak	1
3. bir de	52
4. bu yüzden	2
5. çünkü	84
6. {dA}	417
7. eğer	7
8. fakat	1
9. hem de	15
10. hem... hem...	5
11. hem...hem de	1
12. ile	131
13. ise	1
14. {ki}	55
15. mesela	26
16. o yüzden	7
17. örneğin	2

18. ve	92
19. veya	3
20. ya da	8
21. ya... ya...	3
22. yani	32
23. yine	1
24. yoksa	9

Tablo 9

Sınıf Bağlamında Kullanılan Ünlemler	
Ünlemler	Kullanım Sayısı
1. aaa	49
2. aferin	37
3. ah	2
4. aman Allah'ım	1
5. ay	21
6. bravo	1
7. hadi	51
8. huu	3
9. lan	1
10. oh	1
11. ooo	22
12. oy	1
13. \$\$\$	6
14. uyy	1
15. vay	1
16. ya	42
17. yaşa	8

Tablo 10

Sınıf Bağlamında Kullanılan Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. acı-	17
2. acık-	1
3. aç-	47
4. adım at-	1
5. ağla-	19
6. ağrı-	1
7. al-	60
8. alkışla-	6

9. altına yap-	2
10. anla-	23
11. anlaş-	9
12. anlat-	32
13. ara-	3
14. as-	7
15. at-	18
16. ateş yak-	1
17. atıl-	1
18. atla-	13
19. avla-	5
20. aydınlat-	1
21. ayır-	1
22. bağır-	18
23. bağla-	4
24. bahset-	3
25. bak-	81
26. balık tut-	1
27. banyo yap-	5
28. bas-	22
29. başla-	34
30. başlat-	3
31. bat-	6
32. bayıl-	2
33. beğen-	8
34. bekle-	7
35. benze-	3
36. benzet-	3
37. besle-	26
38. beslen-	1
39. bırak-	5
40. bil-	238
41. bin-	5
42. bit-	11
43. bitir-	14
44. bitlen-	1
45. boya-	28
46. boyla-	2
47. boz-	3
48. bul-	21
49. bulaş-	1
50. bulun-	1
51. buluş-	1

52. bürün-	1
53. büyü-	23
54. canlan-	7
55. cevap ver-	5
56. çağır-	23
57. çal-	8
58. çalış-	30
59. çamaşır yıka-	4
60. çarp-	1
61. çatla-	2
62. çek-	4
63. çekil-	1
64. çevir-	3
65. çık-	47
66. çıkar-	16
67. çiçek aç-	8
68. çiş gel-	24
69. çiz-	4
70. çöp at-	1
71. çürü-	2
72. dağıt-	3
73. dal-	1
74. dans et-	3
75. davran-	2
76. dayan-	1
77. de-	139
78. değ-	1
79. değiştir-	8
80. dene-	1
81. deney yap-	8
82. devam et-	12
83. dik-	3
84. dikkat et-	6
85. dikkatli ol-	1
86. din-	1
87. dinle-	33
88. diş fırçala-	5
89. doğ-	8
90. dokun-	4
91. dolaş-	1
92. don-	3
93. doy-	1
94. dök-	12

95. dökül-	1
96. dön-	37
97. döv-	3
98. dur-	25
99. duy-	27
100. düş-	24
101. düşün-	24
102. düzelt-	1
103. eğlen-	4
104. ek-	7
105. ekle-	1
106. ele-	3
107. emir ver-	1
108. endişelen-	1
109. eri-	1
110. es-	1
111. eşleş-	1
112. et-	8
113. etkile-	2
114. evlen-	3
115. fırçala-	3
116. fışkır-	2
117. geç-	18
118. gel-	89
119. geliş-	2
120. gerek-	20
121. getir-	39
122. gez-	10
123. gir-	37
124. git-	155
125. giy-	15
126. gizle-	5
127. gönder-	1
128. gör-	157
129. göster-	35
130. gösteri yap-	1
131. götür-	28
132. güçlen-	2
133. gül-	3
134. güven-	1
135. haber ver-	2
136. hak ver-	1
137. hasta ol-	12

138.hatırla-	16
139.hayal et-	4
140.hayran kal-	1
141.hazırla-	3
142.hazırlan-	10
143.heyecanlan-	1
144.hızlan-	1
145.hisset-	1
146.hoşlan-	2
147.ısın-	3
148.ısıt-	6
149.ısıt-	8
150.iç-	30
151.ilgilen-	1
152.in-	3
153.incele-	5
154.indir-	3
155.ip atla-	2
156.ipucu ver-	3
157.iste-	153
158.işaret et-	2
159.işle-	2
160.itiraf et-	1
161.iyileş-	1
162.iyileştir-	4
163.izin ver-	3
164.izle-	42
165.kabar-	1
166.kabul et-	1
167.kaç-	68
168.kahvaltı yap-	3
169.kal-	29
170.kaldır-	4
171.kalk-	9
172.kana-	6
173.kandır-	2
174.kapat-	4
175.kapla-	1
176.karar ver-	4
177.karış-	1
178.karıştır-	2
179.karnı acık-	3
180.karnı doy-	2

181.karşılaş-	4
182.kastet-	1
183.katıl-	2
184.kay-	1
185.kaydet-	2
186.kayna-	1
187.kaz-	3
188.kes-	2
189.keşfet-	1
190.keşif yap-	2
191.kır-	14
192.kıs-	1
193.kıvrın-	2
194.kız-	5
195.kirlen-	8
196.kirlet-	1
197.kokla-	2
198.kon-	7
199.kontrol et-	3
200.konuş-	47
201.kopar-	3
202.kork-	15
203.koru-	7
204.koş-	16
205.koy-	52
206.kucakla-	1
207.kullan-	7
208.kur-	3
209.kurtar-	1
210.kurtul-	1
211.kuru-	1
212.kuvvetlen-	1
213.kükre-	2
214.kül ol-	2
215.küs-	2
216.mele-	6
217.memnun ol-	1
218.merak et-	13
219.meraklan-	1
220.mikrop kap-	1
221.muayene et-	3
222.mutlu ol-	4
223.nefes al-	3

224.nesli tüken-	1
225.okşa-	1
226.oku-	22
227.ol-	256
228.olta at-	55
229.oluş-	5
230.onayla-	1
231.otur-	51
232.oyna-	84
233.öğren-	31
234.öğret-	9
235.öl-	11
236.öldür-	6
237.öner-	1
238.önle-	1
239.öp-	2
240.ört-	2
241.öt-	3
242.parla-	2
243.parmak kaldır-	7
244.patla-	3
245.paylaş-	1
246.pislet-	1
247.pişir-	10
248.püskür-	1
249.rahatsız et-	1
250.resim yap-	5
251.risk al-	1
252.saç-	3
253.sağla-	2
254.sakla-	1
255.saklan-	5
256.saldır-	2
257.salla-	3
258.san-	4
259.sar-	1
260.sat-	5
261.sataş-	2
262.satış yap-	1
263.savrul-	1
264.say -	5
265.seç-	17
266.seslen-	3
267.sessiz kal-	1

268.sev-	106
269.sevin-	1
270.sığ-	1
271.sığın-	1
272.sık-	4
273.sıkıl-	8
274.sıkış-	1
275.sihir yap-	2
276.sil-	2
277.sinirlen-	2
278.sobele-	2
279.soğu-	1
280.soğut-	3
281.sohbet et-	1
282.sok-	3
283.sor-	48
284.soru sor-	6
285.sön-	1
286.söndür-	1
287.söyle-	179
288.söz ver-	1
289.spor yap-	9
290.sus-	5
291.susa-	1
292.süpür-	1
293.sür-	6
294.sürün-	1
295.şaka yap-	8
296.şakalaş-	1
297.şarjı bit-	3
298.şarkı söyle-	19
299.şaş-	3
300.şaşır-	10
301.şikayet et-	1
302.şiş-	3
303.şişmanla-	4
304.tadını çıkar-	1
305.tahmin et-	2
306.tak-	7
307.takip et-	1
308.tamamla-	1
309.tamir et-	4
310.tanı-	16

311.tamış-	1
312.tara-	2
313.taşı-	1
314.tatil yap-	1
315.tekrar et-	2
316.tekrarla-	2
317.temizle-	14
318.tepki ver-	2
319.terk et-	3
320.terle-	6
321.tıkırda-	1
322.topla-	27
323.toplantı yap-	1
324.tut-	11
325.tuttur-	1
326.tutun-	2
327.tuvalete git-	2
328.tuzak kur-	3
329.uç-	29
330.uğraş-	4
331.ulaş-	1
332.unut-	6
333.utan-	2
334.uy-	2
335.uyan-	6
336.uygula-	1
337.uykuya dal-	1
338.uyu-	40
339.uza-	8
340.uzat-	3
341.üşü-	4
342.üzül-	1
343.ver-	24
344.vırakla-	1
345.vur-	8
346.yağ-	13
347.yak-	4
348.yakala-	24
349.yaklaş-	1
350.yan-	7
351.yansı-	2
352.yap-	288
353.yapış-	1

354.yapıştır-	3
355.yardım et-	12
356.yardımlaş-	1
357.yaslan-	1
358.yaşa-	70
359.yat-	13
360.yavaşla-	1
361.yavrula-	1
362.yayıl-	1
363.yaz-	12
364.ye-	104
365.yemek ye-	10
366.yenile-	3
367.yerleştir-	1
368.yet-	1
369.yıka-	37
370.yıkıl-	2
371.yok et-	2
372.yolla-	1
373.yorul-	4
374.yönet-	2
375.yumurtla-	1
376.yumuşat-	2
377.yut-	7
378.yuvarlan-	1
379.yüksel-	2
380.yürü-	14
381.yüz-	45
382.zannet-	1
383.zarar ver-	4
384.zıpla-	3
385.zorunda kal-	2

Tablo 11

4 Yaş Grubu Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. ad	4
2. ağabey	4
3. ağaç	15
4. ağız	6
5. ahtapot	10
6. akbaba	2
7. akşam	2
8. alt	1
9. altı	7

10. amca	2
11. ana	2
12. Ankara	1
13. anne	24
14. anneanne	3
15. araba	5
16. arı	1
17. arka	1
18. arkadaş	1
19. armut	2
20. aslan	7
21. aşağı	1
22. at	4
23. ateş	2
24. ayak	4
25. ayı	4
26. ayran	1
27. baba	31
28. babaanne	3
29. bacak	1
30. bagaj	1
31. bahçe	2
32. bakım	4
33. balık	26
34. balıkçı	4
35. balina	26
36. balkon	1
37. balon	1
38. bardak	5
39. başparmak	4
40. baykuş	2
41. bayrak	1
42. beş	7
43. beşik	3
44. beyaz	2
45. bıçak	5
46. bir	6
47. bisiklet	2
48. boncuk	1
49. boş	4
50. böcek	1
51. börek	2
52. buhar	6
53. buz	4
54. buzdolabı	2
55. büyük	1
56. cam	1
57. can	4
58. cep	1
59. çamaşır makinesi	1
60. Çandarlı	3

61. çatal	4
62. çatı	2
63. çay	7
64. çekic balığı	2
65. çekirdek	2
66. çeşme	3
67. çiftlik	23
68. çikolata	2
69. çilek	7
70. çiş	2
71. çita	4
72. çocuk	6
73. çorap	2
74. çorba	3
75. çöl	2
76. çukur	2
77. dağ	12
78. daire	7
79. dede	2
80. deniz	17
81. deniz balığı	2
82. deniz kabuğu	3
83. deniz kızı	2
84. deniz yılanı	7
85. deniz yosunu	1
86. denizanası	3
87. denizati	7
88. denizyıldızı	4
89. dere	2
90. deve	2
91. dışarı	4
92. dikdörtgen	6
93. dinlenme odası	1
94. dinozor	3
95. diş	16
96. doktor	11
97. dokuz	5
98. dolap	2
99. dondurma	1
100.dört	5
101.duvar	5
102.düşman	4
103.efendi	10

104.ejderha	2
105.ekmek	3
106.el	13
107.elbise	1
108.elma	4
109.erik	6
110.eşya	1
111.etek	1
112.ev	11
113.Fanta	3
114.faydalı	7
115.fener balığı	2
116.fiş	1
117.Foça	1
118.fok	4
119.fok balığı	6
120.gece	6
121.gemi	7
122.geyik	2
123.goril	13
124.göz	5
125.gri	4
126.gün	13
127.Güneş	4
128.güzel	13
129.güzellik	2
130.hamburger	2
131.hamur	1
132.hasta	3
133.hastane	2
134.havuç	7
135.havuz	1
136.hayvan	11
137.hayvanat bahçesi	10
138.hendek	2
139.ıslak mendil	1
140.ıstakoz	5
141.ızgara	1
142.iç	9
143.içecek	2
144.iguana	1

145.iğne	2
146.iki	7
147.ilac	6
148.inek	2
149.insan	1
150.inşaat	3
151.ip	4
152.ipucu	2
153.işaret parmak	4
154.kafa	3
155.kale	1
156.kalp	2
157.kanguru	5
158.kapak	1
159.kaplan	12
160.kaplumbağa	11
161.kaptan	1
162.kar	6
163.kardeş	2
164.kare	8
165.karın	1
166.kask	2
167.kaşık	1
168.katil	7
169.kayıık	5
170.kedi	13
171.kemer	3
172.kertenkele	5
173.kiraz	1
174.kirpi	1
175.kitap	3
176.koala	9
177.kocaman	1
178.kol	2
179.komik	6
180.korona virüs	4
181.korsan	2
182.koyun	3
183.köfte	1
184.köpek	6
185.köpek balığı	11

186.kuğu	2
187.kulak	6
188.kum	1
189.kurbağa	7
190.kurt	8
191.kuş	7
192.kutu	6
193.kutup	2
194.kuyruk	6
195.kuzu	4
196.küçük	3
197.lahmacun	2
198.lamba	3
199.Lego	1
200.lemur	7
201.leopar	1
202.leopar balığı	3
203.limon	1
204.lüfer	1
205.lüfer balığı	1
206.makine	5
207.makyaj	3
208.mama	1
209.mandalina	4
210.market	3
211.masa	4
212.maymun	21
213.mayonez	1
214.meyve	2
215.mikrop	2
216.mutfak	9
217.muz	5
218.mücevher	2
219.mücver	2
220.mürekkep balığı	3
221.müze	3
222.Nesquik	2
223.normal	1
224.ocak	2
225.oda	9
226.ok	1

227.okul	6
228.okyanus	1
229.olta	2
230.omlet	4
231.on	4
232.on bir	1
233.on dört	1
234.orangutan	14
235.orman	9
236.orta parmak	4
237.otlu	1
238.oyun	7
239.oyuncak	13
240.öğretmen	68
241.ördek	9
242.örümcek	4
243.panda	2
244.parça	1
245.parmak	20
246.patates	8
247.paten	7
248.pati	1
249.patlıcan	3
250.pelüş	2
251.pencere	2
252.penguen	7
253.peynir	6
254.piknik	1
255.pil	1
256.pilav	1
257.poğaç	1
258.Pony	1
259.popo	4
260.portakal	9
261.poşet	1
262.puzzle	1
263.renk	2
264.resim	2
265.sabah	1
266.sabun	7
267.saç	2

268.sağ	4
269.sağlıklı	6
270.sancı	2
271.Scooter	3
272.sebze	1
273.sekiz	7
274.sepet	2
275.serçe parmak	4
276.sevgili	1
277.sevimli	2
278.sınıf	1
279.sırma	4
280.sırtlan	4
281.sincap	2
282.siyah	8
283.sol	3
284.su	43
285.su aygırı	2
286.su kaplumbağası	1
287.süpürge	1
288.süs balığı	1
289.süt	17
290.şampuan	2
291.şarj	1
292.şarkı	2
293.şeker	2
294.şurup	2
295.tablet	1
296.tamir aleti	1
297.tane	14
298.taş	3
299.tatil	3
300.tavşan	13
301.tavşan balığı	2
302.tavuk	6
303.tay	2
304.Tekirdağ	2
305.tencere	6
306.teras	1
307.teyze	1
308.turnak	6

309.tilki	9
310.timsah	1
311.tombik	8
312.top	10
313.toprak	2
314.tost	1
315.TRT Çocuk	2
316.tuvalet	4
317.usta	1
318.uyku	1
319.üç	6
320.üçgen	4
321.üstünde	4
322.ütü	5
323.üzüm	6
324.vatoz	1
325.vatoz balığı	2
326.Vikingler	1
327.yan	2
328.yangın	3
329.yatak	2
330.yatak odası	1
331.yavru	2
332.yedi	7
333.yem	2
334.yemek	18
335.yemekhane	1
336.yengeç	11
337.yer	3
338.yeşil	2
339.yılan	11
340.yılan balığı	4
341.yoğurt	2
342.yol	4
343.yosun	5
344.yukarı	1
345.yumurta	2
346.yunus	16
347.yüzük parmak	4
348.zebra	4
349.zürafa	5

Tablo 12

5 Yaş Grubu Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. abla	2
2. ad	1
3. ada	6
4. adam	2
5. ağabey	3
6. ağaç	8
7. altı	2
8. altın	1
9. ampul	2
10. ana	1
11. anahtar	1
12. anne	42
13. annearne	2
14. apartman	1
15. araba	16
16. arka	1
17. arkadaş	4
18. asker	4
19. aslan	2
20. astronot	7
21. aşı	1
22. Atatürk	1
23. ateş	2
24. ay	1
25. ayak	1
26. ayakkabı	14
27. baba	28
28. babaanne	2
29. bacak	2
30. bahçe	2
31. bakım	2
32. bale	7
33. balerin	3
34. balık	29
35. balıkçı	4
36. balta	1
37. bant	1
38. basketbol	2
39. başparmak	8

40. bebek	1
41. beş	1
42. beyaz	1
43. bina	2
44. bir	1
45. bisiklet	5
46. boncuk	2
47. bot	3
48. boya	1
49. böcek	12
50. börek	1
51. bulaşık	1
52. bulaşık	1
53. makinesi	1
54. burun	1
55. buz	2
56. büyüteç	2
57. cam	2
58. can	7
59. canlı	1
60. ceket	1
61. çalışma	2
62. çamaşır	4
63. çekici	1
64. çevirme	1
65. çilek	2
66. çizgi film	3
67. çorba	2
68. dağ	4
69. dal	4
70. davul	1
71. dede	4
72. değişik	1
73. deniz	4
74. deterjan	2
75. diken	1
76. dil	3
77. dinazor	1
78. diş	4
79. doğum günü	1
80. doktor	21
81. dokuz	1
82. domates	1
83. dört	1

84. düğme	6
85. dünya	1
86. ekmek	3
87. el	9
88. elma	1
89. et	2
90. etkinlik	1
91. ev	14
92. fil	15
93. film	11
94. futbol	5
95. gemi	1
96. gitar	1
97. göl	3
98. göz	1
99. gözlük	1
100.güç	1
101.güçlü	2
102.gün	2
103.güzel	2
104.güzellik	2
105.hamur	2
106.hava	4
107.havuz	5
108.hayat	1
109.hayvan	9
110.hayvanat bahçesi	1
111.hazır	2
112.hazine	4
113.hırsız	6
114.horoz	1
115.hortum	1
116.ispanak	6
117.iğne	10
118.iki	4
119.ikinci	1
120.ilkbahar	1
121.inci	1
122.inek	1
123.insan	10
124.inşaat	3
125.iş	5
126.işaret parmak	4

127.jimnastik	1
128.Jüpiter	1
129.kafa	1
130.kafes	2
131.kahvaltı	4
132.kahverengi	1
133.kalem	6
134.kalemlik	1
135.kapak	1
136.kaplumbağa	1
137.kardeş	10
138.karın	1
139.kaya	2
140.kayı	5
141.kedi	9
142.kemer	1
143.ketçap	1
144.kırmızı	7
145.kıyafet	1
146.kız	1
147.kilit	3
148.kitap	4
149.kol	5
150.kolluk	5
151.komik	5
152.komşu	2
153.korsan	6
154.köfte	3
155.köpek	4
156.kötü	2
157.kral	2
158.kraliçe	3
159.kulak	2
160.kum	1
161.kumsal	3
162.kuş	14
163.kutu	4
164.kuzu	2
165.küçük	2
166.kürek	3
167.lastik	1
168.Lego	2
169.leylek	2

170.Longoz Ormanı	6
171.makarna	5
172.makas	1
173.makine	7
174.mama	2
175.mantı	3
176.mavi	11
177.maymun	1
178.mercimek	2
179.Merkür	1
180.mevsim	1
181.meyve	1
182.mor	1
183.motor	2
184.muz	4
185.Neptün	1
186.oda	1
187.okul	6
188.okyanus	1
189.orman	7
190.orta parmak	4
191.oyun	1
192.oyuncak	10
193.öğretmen	84
194.papağan	2
195.park	3
196.parmak	21
197.pembe	2
198.pencere	1
199.pense	2
200.peynir	2
201.pırasa	4
202.pilav	1
203.pirana	1
204.Plütön	1
205.polis	10
206.popo	2
207.pota	1
208.renk	1
209.renkli	1
210.resim	1
211.robot	4
212.roket	2

213.saç	2
214.salatalık	4
215.salıncak	1
216.salon	1
217.salyangoz	1
218.sandık	2
219.sarı	1
220.sayfa	2
221.sekiz	1
222.sepet	4
223.serçe parmak	4
224.ses	2
225.sıcak	1
226.sınıf	1
227.sıra	1
228.sırt	1
229.sihir	1
230.sihirbaz	1
231.simit	2
232.simitçi	2
233.siyah	5
234.solucan	1
235.spor	5
236.su	18
237.su aygırı	3
238.suluk	1
239.süt	9
240.sütçü	2
241.şapka	3
242.şarkı	4
243.şarkıcı	2
244.tabak	2
245.tane	30
246.tavşan	7
247.tavuk	3
248.tekerlek	1
249.tepe	4
250.terazi	1
251.turnak	2
252.tırtıl	2
253.timsah	1
254.tombik	4
255.top	2

256.trafik	1
257.tren	6
258.TRT Çocuk	1
259.turuncu	1
260.tuvalet	5
261.Türkçe	1
262.uçak	1
263.uğur böceği	6
264.uyku	2
265.uyurgezer	2
266.uzay	2
267.uzay gemisi	3
268.uzun	1
269.üst	2
270.Venüs	1
271.yanardağ	3
272.yaprak	6
273.yatak	2
274.yavaş	1
275.yaz	1
276.yazlık	2
277.yedi	1
278.yem	2
279.yemek	7
280.yemekhane	1
281.yengeç	2
282.yer	6
283.yeşil	2
284.yıldız	5
285.yiyecek	1
286.yoğurt	2
287.yol	2
288.yumurta	4
289.yumuşak	1
290.yük	1
291.yüz	3
292.yüzme	1
293.yüzük parmak	4
294.zebra	3
295.zeytin	3
296.zürafa	1

Tablo 13

6 Yaş Grubu Adlar	
Adlar	Kullanım Sayısı
1. abla	2
2. ad	2
3. adam	8
4. ağ	5
5. ağabey	1
6. ağaç	6
7. ahtapot	10
8. aile	4
9. alt	1
10. altın	2
11. ameliyat	3
12. anı	1
13. anne	11
14. anneanne	3
15. araba	1
16. arkeolog	1
17. art	2
18. asker	6
19. astronot	3
20. aşağı	1
21. aşı	2
22. at	1
23. Atatürk	7
24. avuç	1
25. ayak	3
26. ayakkabı	1
27. aynı	1
28. baba	13
29. babaanne	1
30. bacak	1
31. bahçe	11
32. bahçıvan	1
33. balık	19
34. balkon	1
35. banyo	2
36. Batman	7
37. bebek	7
38. beyin	1
39. bıçak	1
40. bilgi	2

41. bilgisayar	1
42. bilmece	1
43. bitki	1
44. biyoloji	1
45. bomba	1
46. boyun	1
47. böcek	1
48. burun	2
49. can	6
50. canlı	2
51. cici	2
52. cüce	1
53. çalgı	2
54. çatal	2
55. çiçek	9
56. çizgi film	4
57. çocuk	8
58. çöp	4
59. dağ	7
60. dağınık	1
61. dal	2
62. dalga	1
63. dayı	1
64. dede	1
65. defter	2
66. delik	1
67. deniz	23
68. denizanası	3
69. denizatu	2
70. deprem	1
71. deri	1
72. dinozor	2
73. diş	8
74. doğa	12
75. doktor	11
76. dondurma	1
77. durum	1
78. düşünce	1
79. ebe	1
80. eczane	1
81. eğlence	1
82. el	6
83. elbise	4

84. eldiven	2
85. Elsa	4
86. esmer	2
87. eşek	2
88. eşya	2
89. etçil	1
90. etkinlik	2
91. ev	4
92. fakir	1
93. fare	2
94. fasulye	6
95. fidan	6
96. filiz	2
97. film	2
98. Foça	3
99. futbol	3
100.gemi	9
101.gezegen	1
102.göl	2
103.gül	7
104.Güneş	12
105.güzel	1
106.güzellik	1
107.haksızlık	1
108.hareket	2
109. Harry Potter	1
110.hasta	4
111.hava	5
112.havai fişek	1
113.havuz	5
114.hayvan	10
115.heyecanlı	1
116.hikaye	2
117.ışık	1
118.iç	1
119.ilâç	3
120.ilkbahar	8
121.inek	4
122.insan	15
123.iskele	11
124.izin	3
125.kafa	1
126.kahraman	2

127.kahvaltı	1
128.kalem	2
129.kapı	2
130. kaplumbağa	1
131.kara	1
132.kardan adam	1
133.karı	1
134.karın	1
135.kart	2
136.kaşık	2
137.katil balina	1
138.kavalcı	11
139.kedi	1
140.kelebek	1
141.kenar	1
142.kılıç	5
143.kılıç balığı	3
144.kısım	8
145.kız	1
146.kişisel	7
147.klasik	1
148.koku	2
149.kol	1
150.konu	2
151.köpek	2
152.köpek balığı	3
153.köprü	4
154.kötü	2
155.köy	4
156.kral	14
157.kristal	1
158.kucak	2
159.kulak	1
160.kural	2
161.kurt	4
162.kuş	2
163.kutu	4
164.kuyruk	2
165.kuzen	1
166.küçük	1
167.Marmara Denizi	1
168.martı	2
169.masal	1

170.mavi	1
171.mektup	2
172.merdiven	4
173.mevsim	10
174.meyve	1
175.mimar	3
176.muhtaç	1
177.mutlu	3
178.mücevher	2
179.oğul	3
180.olay	1
181.olta	2
182.organik	16
183.oyun	2
184.oyuncak	24
185.öğretmen	1
186.önemli	4
187.örtü	4
188.örümcek	4
189.Pablo Picasso	1
190.pamuk	2
191.para	1
192.parça	2
193.pay	2
194.Pazar	2
195.pelerin	1
196.pike	1
197.piknik	3
198.pilot	1
199.Pinokyo	4
200.prens	3
201.proje	5
202.Rapunzel	1
203.reklam	6
204.renk	1
205.rol	1
206.rüya	1
207.saat	2
208.saç	1
209.sağlam	2
210.sahne	1
211.sakat	1
212.sayfa	4

213.sebze	1
214.sekiz	1
215.ses	1
216.sınıf	2
217.sıra	1
218.sıvı	4
219.sihir	1
220.silah	1
221.sohbet	4
222.son	1
223.sonbahar	1
224.söz	1
225.Spiderman	4
226.spinazor	1
227.spor	10
228.su	2
229.Superman	4
230.süper	1
231.tahmin	2
232.tahta	2
233.tamirci	41
234.tane	1
235.tavsiye	3
236.tavuk	1
237.tekne	3
238.temsilci	2
239.tıp	7
240.top	1
241.toplantı	9
242.toprak	5
243.tuhaf	1
244.tuz	7
245.Türkçe	1
246.uç	6
247.uçak	2
248.urla	1
249.uyanık	1
250.uyku	1
251.uykucu	3
252.uzay	1
253.uzay	2
254.uzman	1
255.üst	2

256.veteriner	2
257.vücut	1
258.yakın	2
259.yan	4
260.yarış	1
261.yasak	1
262.yatak	1
263.yavru	6
264.yazı	1
265.yazlık	1
266.yelpaze	1
267.yemek	5
268.yer	7
269.yıl	2
270.yorum	1
271.yukarı	1
272.yumurta	3
273.yunus	8
274.yurt	4
275.yuva	1
276.zaman	1

Tablo 14

4 Yaş Grubu Adıllar	
Adıllar	Kullanım Sayısı
1. ben	260
2. bir şey	16
3. biz	26
4. bu	21
5. bunlar	3
6. burada	12
7. burası	6
8. buraya	1
9. hepsi	1
10. her şey	2
11. herkes	1
12. kendi	3
13. kimse	13
14. ne	19
15. neden	1
16. nerede	4
17. o (işaret)	25
18. o (kişi)	6

19. onlar (işaret)	5
20. onlar (kişi)	3
21. orada	17
22. oradan	3
23. oraya	2
24. sen	23
25. siz	5
26. şey	5
27. şu	5
28. şuraya	1

Tablo 15

5 Yaş Grubu Adıllar	
Adıllar	Kullanım Sayısı
1. başkası	1
2. ben	337
3. bir şey	6
4. biri	6
5. biz	25
6. bu	16
7. bunlar	1
8. burada	19
9. burası	1
10. buraya	1
11. diğeri	5
12. hangi	2
13. hepsi	1
14. her şey	8
15. hiçbir şey	3
16. kendi	7
17. kimse	1
18. ne	12
19. neden	2
20. nerede	4
21. nereye	2
22. niye	1
23. o (işaret)	24
24. o (kişi)	10
25. onlar (işaret)	4
26. onlar (kişi)	4
27. orada	13
28. orası	1
29. oraya	5

30. sen	15
31. siz	1
32. şey	3
33. şu	5
34. şuraya	2

Tablo 16

6 Yaş Grubu Adıllar	
Adıllar	Kullanım Sayısı
1. bazıları	1
2. ben	113
3. bir şey	16
4. biri	2
5. biz	14
6. bu	9
7. bunlar	2
8. burada	4
9. buraya	2
10. hepsi	1
11. herkes	7
12. kendi	6
13. kim	5
14. kimse	2
15. ne	6
16. neden	1
17. nerede	1
18. o (işaret)	11
19. o (kişi)	20
20. onlar (işaret)	10
21. onlar (kişi)	15
22. ora	1
23. orada	12
24. oraya	7
25. sen	8
26. siz	2
27. şey	7
28. şu	1

Tablo 17

4 Yaş Grubu Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı

1. altın	4
2. beyaz	1
3. bir	35
4. bu	6
5. bütün	2
6. çikolatalı	2
7. çok	11
8. daha	6
9. değişik	2
10. dikenli	2
11. dört	2
12. eğlenceli	1
13. hiç	3
14. iki	3
15. kabarmış	2
16. kırmızı	7
17. kirli	4
18. köklü	2
19. kum	2
20. küçük	5
21. makineli	4
22. mini	6
23. minik	1
24. ne	9
25. o	7
26. pekmezli	1
27. pis	4
28. sevimli	1
29. siyah	3
30. soğuk	1
31. şu	1
32. tahinli	1
33. uzun	1
34. üç	1
35. yeni	2

Tablo 18

5 Yaş Grubu Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. açık	2
2. akülü	2
3. altın	1
4. az	1

5. başka	3
6. beyaz	4
7. bir	68
8. bu	8
9. cam	2
10. çok	14
11. çubuk	3
12. daha	4
13. diğer	3
14. dört	2
15. en	14
16. hassas	1
17. her	5
18. hiçbir	2
19. iki	5
20. ilk	4
21. kaç	1
22. kara	5
23. kılçıksız	1
24. kırmızı	8
25. kışlık	2
26. kızgın	2
27. kirli	3
28. kocaman	1
29. koyu	1
30. kuru	1
31. küçük	2
32. mavi	3
33. mucize	4
34. ne	14
35. o	3
36. on iki	1
37. pelerinli	1
38. pembe	4
39. siyah	2
40. soğuk	2
41. şu	1
42. uyurgezer	2
43. uzak	2
44. üç	1
45. üçgen	1
46. yazlık	1
47. yüksek	1

Tablo 19

6 Yaş Grubu Sıfatlar	
Sıfatlar	Kullanım Sayısı
1. altın	1
2. az	1
3. başka	3
4. başlıklı	2
5. bazı	4
6. beyaz	1
7. bir	72
8. birinci	1
9. bu	10
10. burunsuz	1
11. bütün	2
12. büyük	1
13. çizmeli	5
14. çok	8
15. dağınık	2
16. daha	5
17. en	4
18. eski	3
19. fareli	1
20. gerçek	2
21. güzel	2
22. hangi	1
23. her	12
24. iki	4
25. ikinci	1
26. ilk	10
27. iyi	1
28. kocaman	1
29. kötü	6
30. küçük	9
31. mavi	1
32. meraklı	4
33. minik	2
34. mutlu	2
35. normal	1
36. o	15
37. saçlı	1
38. sarı	2
39. sivri	1
40. şakacı	1

41. şeffaf	1
42. tatlı	2
43. tek	5
44. tüm	1
45. üç	2
46. vahşi	1
47. yeni	3
48. yüz	4
49. zor	1

Tablo 20

4 Yaş Grubu Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. akşam	2
2. artık	11
3. aşağı	1
4. az	1
5. bazen	11
6. beraber	2
7. bir daha	11
8. bir gün	4
9. biraz	1
10. böyle	6
11. büyük	1
12. cumartesi	1
13. çok	24
14. daha	5
15. dışarı	7
16. gece	2
17. geçen	1
18. güçlü	2
19. güzel	2
20. hep	1
21. hızlı	1
22. hiç	2
23. içeri	7
24. içine	3
25. ilk defa	1
26. kıvrım	2
27. küçükken	2
28. mini	4
29. ne	2
30. normal	1

31. önce	5
32. öyle	1
33. paytak	10
34. pazar	1
35. pek	2
36. sabah	2
37. sağ	3
38. sakın	2
39. sol	3
40. sonra	27
41. şimdi	3
42. şöyle	2
43. tek	2
44. üstüne	3
45. yanına	4
46. yanında	1
47. yeni	2
48. yukarı	1

Tablo 21

5 Yaş Grubu Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. artık	6
2. aşağı	1
3. az	1
4. başka	1
5. bazen	9
6. bir daha	2
7. biraz	5
8. birlikte	2
9. bugün	1
10. büyük	1
11. çabuk	5
12. çok	12
13. daha	9
14. dışarı	1
15. en	5
16. eskiden	2
17. geri	3
18. güzel	1
19. hemen	5
20. hep	1
21. hızlı	2

22. hiç	10
23. içeri	1
24. içine	3
25. küçük	1
26. mini	2
27. ne zaman	2
28. önce	9
29. önüne	1
30. pek çok	2
31. sabahleyin	2
32. sadece	1
33. sert	1
34. sıcak	5
35. sinirli	1
36. sonra	96
37. şimdi	1
38. şöyle	1
39. tembel	4
40. uzak	1
41. yanına	4
42. yanında	1
43. yarım	1
44. yarın	3
45. yavaş	2
46. yaz	4
47. yine	2

Tablo 22

6 Yaş Grubu Belirteçler	
Belirteçler	Kullanım Sayısı
1. alt	2
2. arka	2
3. art	2
4. artık	11
5. aşağı	2
6. aynı	1
7. başka	1
8. bazen	11
9. belki	1
10. beraber	4
11. bir	5
12. bir daha	1
13. biraz	3

14. birden	2
15. birlikte	5
16. çok	26
17. daha	7
18. değişik	1
19. dışarı	3
20. dikkatli	2
21. dip	2
22. eğlenceli	1
23. en	2
24. eskiden	3
25. fazla	1
26. geçen gün	1
27. gerçekten	2
28. geri	1
29. güzel	2
30. hep	11
31. her zaman	2
32. hızlı	4
33. hiç	8
34. içeri	6
35. ilk	5
36. ilkbahar	4
37. iyi	1
38. kalpli	1
39. karmaşık	1
40. kırmızı	2
41. kötü	3
42. küçük	3
43. küçükken	2
44. meraklı	3
45. nasıl	1
46. önce	14
47. önünde	1
48. pek çok	7
49. sık	2
50. sıkı	2
51. sonra	33
52. şimdi	4
53. tekrar	1
54. üst	1
55. yarın	2
56. yaz	4

57. yeni	1
58. yine	3
59. yukarı	2
60. zor	1

Tablo 32

4 Yaş Grubu Eylemler

Eylemler	Kullanım Sayısı
1. acı-	10
2. acık-	1
3. aç-	7
4. ağla-	1
5. al-	6
6. altına yap-	2
7. as-	2
8. at-	5
9. atla-	1
10. ayır-	1
11. bağır-	12
12. bak-	22
13. banyo yap-	1
14. başla-	3
15. bat-	2
16. batır-	1
17. bekle-	1
18. besle-	2
19. bil-	115
20. bit-	2
21. bitir-	2
22. boya-	5
23. boyla-	2
24. bul-	7
25. canlan-	4
26. çağır-	4
27. çalış-	2
28. çalıştır-	1
29. çek-	1
30. çekil-	1
31. çık-	12
32. çıkar-	3
33. çiş gel-	18
34. çürü-	2

35. dal-	1
36. de-	11
37. değ-	1
38. dinle-	2
39. diş fırçala-	1
40. don-	2
41. dök-	3
42. dön-	2
43. döv-	1
44. dur-	2
45. düş-	5
46. düşün-	1
47. eri-	1
48. geç-	1
49. gel-	12
50. gerek-	1
51. getir-	1
52. gir-	5
53. git-	28
54. giy-	1
55. gör-	39
56. göster-	3
57. götür-	3
58. gül-	3
59. hasta ol-	7
60. ısır-	3
61. ısıt-	1
62. iç-	10
63. indir-	1
64. iste-	4
65. izle-	5
66. kaç-	33
67. kal-	6
68. karnı acık-	3
69. karnı doy-	1
70. katıl-	1
71. kaz-	1
72. kır-	1
73. kıvrın-	2
74. kirlen-	6
75. kon-	2
76. konuş-	3
77. koş-	8

78. koy-	8
79. kuru-	1
80. mikrop kap-	1
81. nefes al-	1
82. ol-	12
83. olta at-	2
84. otur-	3
85. oyna-	27
86. öğren-	8
87. öğret-	1
88. öl-	1
89. öt-	2
90. patla-	3
91. pislet-	1
92. pişir-	2
93. saç-	2
94. saldır-	2
95. san-	2
96. sataş-	2
97. sev-	16
98. sık-	2
99. soğut-	1
100.sok-	1
101.sor-	7
102.söyle-	20
103.sus-	2
104.süpür-	1
105.şarjı bit-	2
106.şarkı söyle-	2
107.şiş-	1
108.tak-	1
109.tanı-	1
110.tara-	1
111.temizle-	4
112.terle-	3
113.tut-	3
114.uç-	2
115.uğraş-	2
116.utan-	2
117.uyan-	1
118.uyu-	12
119.uza-	4
120.üşü-	2

121.ver-	1
122.vur-	3
123.yağ-	1
124.yakala-	1
125.yan-	1
126.yap-	19
127.yapış-	1
128.yardım et-	2
129.yaşa-	18
130.yat-	6
131.yavnula-	1
132.ye-	29
133.yemek ye-	3
134.yenile-	1
135.yıka-	3
136.yıkıl-	1
137.yürü-	8
138.yüz-	7

Tablo 33

5 Yaş Grubu Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. acı-	3
2. aç-	9
3. ağla-	9
4. al-	18
5. anla-	2
6. anlaş-	1
7. as-	1
8. at-	2
9. ateş yak-	1
10. atla-	2
11. bağır-	3
12. bak-	13
13. bas-	10
14. başla-	6
15. başlat-	2
16. bat-	1
17. beğen-	1
18. benze-	1
19. besle-	7
20. bırak-	1
21. bil-	31

22. bin-	1
23. bit-	6
24. bitir-	2
25. bitlen-	1
26. boya-	7
27. bul-	4
28. buluş-	1
29. büyü-	7
30. canlan-	3
31. çağır-	2
32. çal-	4
33. çalış-	3
34. çalıştır-	7
35. çamaşır yıka-	3
36. çarp-	1
37. çek-	1
38. çevir-	3
39. çık-	11
40. çıkar-	5
41. çiş gel-	3
42. dağıt-	2
43. dans et-	1
44. de-	21
45. değiştir-	2
46. deney yap-	2
47. dik-	1
48. dikkatli ol-	1
49. dinle-	5
50. diş fırçala-	2
51. dokun-	1
52. don-	1
53. doy-	1
54. dön-	4
55. döv-	1
56. dur-	15
57. düş-	8
58. düşün-	1
59. eğlen-	1
60. ele-	2
61. et-	2
62. geç-	4
63. gel-	25
64. getir-	3

65. gez-	2
66. gir-	7
67. git-	44
68. giy-	4
69. gör-	41
70. göster-	3
71. götür-	9
72. güçlen-	1
73. hasta ol-	2
74. hatırla-	3
75. hazırlan-	8
76. hızlan-	1
77. ısın-	1
78. ısır-	1
79. ısıt-	2
80. iç-	8
81. iste-	38
82. izle-	10
83. kaç-	24
84. kahvaltı yap-	2
85. kal-	12
86. kalk-	1
87. kana-	5
88. kapat-	2
89. kapla-	1
90. kes-	2
91. kır-	3
92. kız-	2
93. kirlen-	2
94. kon-	3
95. konuş-	1
96. kork-	4
97. koş-	2
98. koy-	14
99. kullan-	1
100.kükre-	2
101.kül ol-	2
102.mele-	4
103.muayene et-	2
104.oku-	8
105.okut-	1
106.ol-	30
107.olta at-	3

108.otur-	8
109.oyna-	15
110.öğret-	2
111.öl-	6
112.öt-	1
113.parmak kaldır-	1
114.paylaş-	1
115.rahatsız et-	1
116.salla-	1
117.sat-	2
118.sev-	23
119.sıkıl-	5
120.sihir yap-	2
121.sor-	8
122.söyle-	41
123.spor yap-	3
124.susa-	1
125.sür-	3
126.şarkı söyle-	1
127.şaş-	2
128.şaşır-	3
129.şiş-	1
130.tak-	2
131.tanı-	3
132.taşı-	1
133.tekrar et-	1
134.tekrarla-	1
135.terk et-	1
136.terle-	3
137.topla-	8
138.tut-	2
139.tuvalete git-	2
140.uç-	3
141.uyan-	3
142.uyu-	2
143.uza-	2
144.ver-	4
145.vırakla-	1
146.vur-	1
147.yakala-	9
148.yan-	2
149.yap-	48
150.yapıştır-	2

151.yardım et-	3
152.yat-	3
153.ye-	13
154.yıka-	7
155.yorul-	3
156.yut-	5
157.yüz-	11
158.zıpla-	2

Tablo 34

6 Yaş Grubu Eylemler	
Eylemler	Kullanım Sayısı
1. aç-	12
2. al-	9
3. anla-	1
4. anlaş-	1
5. anlat-	2
6. at-	4
7. atla-	5
8. avla-	4
9. bağır-	1
10. bağla-	4
11. bak-	3
12. başla-	1
13. bat-	2
14. bayıl-	1
15. beğen-	4
16. bırak-	1
17. bil-	17
18. bin-	1
19. bit-	1
20. boya-	1
21. boz-	1
22. bul-	1
23. büyü-	11
24. çağır-	5
25. çal-	1
26. çalış-	4
27. çatla-	2
28. çık-	6
29. çıkar-	2
30. çiçek aç-	6
31. çiz-	1

32. de-	23
33. dene-	1
34. dik-	2
35. dikkat et-	4
36. din-	1
37. diş fırçala-	1
38. doğ-	8
39. dökül-	1
40. dön-	2
41. dur-	1
42. düş-	4
43. ek-	3
44. endişelen-	1
45. et-	2
46. evlen-	1
47. fırçala-	2
48. geç-	2
49. gel-	5
50. geliş-	1
51. gerek-	2
52. getir-	1
53. gez-	2
54. gir-	4
55. git-	20
56. giy-	3
57. gizle-	3
58. gör-	9
59. göster-	1
60. götür-	8
61. hasta ol-	3
62. hatırla-	1
63. heyecanlan-	1
64. in-	2
65. incele-	2
66. iste-	16
67. izle-	5
68. kaç-	2
69. kal-	2
70. karış-	1
71. kaydet-	2
72. kaz-	2
73. kır-	8
74. kız-	1

75. kirlet-	1
76. kokla-	1
77. konuş-	2
78. kopar-	3
79. kork-	3
80. koru-	3
81. koy-	4
82. kur-	2
83. kurtar-	1
84. oku-	3
85. ol-	52
86. oluş-	1
87. oyna-	3
88. öğren-	4
89. öl-	3
90. öldür-	3
91. ört-	2
92. saklan-	1
93. salla-	2
94. san-	2
95. sat-	1
96. seç-	2
97. sev-	20
98. sığ-	1
99. sor-	3
100.söyle-	14
101.spor yap-	1
102.şaka yap-	6
103.şışir-	1
104.şışmanla-	3
105.tak-	1
106.tara-	1
107.temizle-	2
108.topla-	6
109.tut-	1
110.tutun-	1
111.tuzak kur-	3
112.uç-	8
113.uğraş-	1
114.uykuya dal-	1
115.uyu-	7
116.uza-	2
117.ver-	10

118.vur-	2
119.yağ-	8
120.yak-	4
121.yakala-	3
122.yap-	23
123.yapıştır-	1
124.yaşa-	3
125.yaz-	1
126.ye-	6
127.yıka-	8
128.yıkıl-	1
129.yorul-	1
130.yumurtla-	1
131.yumuşat-	2
132.yüz-	15

Tablo 35

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar		
Adlar	Kız	Erkek
1. ad	1	3
2. ağabey	4	-
3. ağaç	4	11
4. ağız	3	3
5. ahtapot	1	9
6. akbaba	-	2
7. akşam	1	1
8. alt	-	1
9. altı	3	4
10. amca	1	1
11. ana	1	1
12. Ankara	1	-
13. anne	11	13
14. anneanne	2	1
15. araba	5	-
16. arı	-	1
17. arka	-	1
18. arkadaş	-	1
19. armut	-	2
20. aslan	1	6
21. aşağı	1	-
22. at	2	2
23. ateş	-	2
24. ayak	3	1

25. ayı	-	4
26. ayran	-	1
27. baba	12	19
28. babaanne	3	-
29. bacak	-	1
30. bagaj	1	-
31. bahçe	-	2
32. bakım	2	2
33. balık	4	22
34. balıkçı	2	2
35. balina	7	19
36. balkon	-	1
37. balon	-	1
38. bardak	-	5
39. başparmak	2	2
40. baykuş	-	2
41. bayrak	-	1
42. beş	2	5
43. beşik	2	1
44. beyaz	-	2
45. bıçak	-	5
46. bir	3	3
47. bisiklet	1	1
48. boncuk	-	1
49. boş	2	2
50. böcek	-	1
51. börek	1	1
52. buhar	-	6
53. buz	2	2
54. buzdolabı	-	2
55. büyük	-	1
56. cam	1	-
57. can	2	2
58. cep	1	-
59. çamaşır makinesi	-	1
60. Çandarlı	-	3
61. çatal	2	2
62. çatı	1	1
63. çay	2	5
64. çekiç balığı	1	1
65. çekirdek	-	2
66. çeşme	1	2
67. çiftlik	11	12

68. Çikolata	1	1
69. ilek	1	6
70. iř	1	1
71. ita	1	3
72. ocuk	3	3
73. orap	-	2
74. orba	-	3
75. Çöl	-	2
76. Çukur	1	1
77. dağ	7	5
78. daire	1	6
79. dede	1	1
80. deniz	6	11
81. deniz balığı	-	2
82. deniz kabuğu	3	-
83. deniz kızı	1	1
84. deniz yılanı	2	5
85. deniz yosunu	-	1
86. denizanası	1	2
87. denizati	3	4
88. denizyıldızı	2	2
89. dere	1	1
90. deve	-	2
91. dışarı	3	1
92. dikdörtgen	1	5
93. dinlenme odası	1	-
94. dinozor	-	3
95. diş	6	10
96. doktor	5	6
97. dokuz	3	2
98. dolap	-	2
99. dondurma	-	1
100.dört	2	3
101.duvar	1	4
102.düşman	2	2
103.efendi	5	5
104.ejderha	-	2
105.ekmek	1	2
106.el	6	7
107.elbise	1	-
108.elma	1	3
109.erik	3	3
110.eşya	-	1

111.etek	1	-
112.ev	5	6
113.Fanta	-	3
114.faydalı	-	7
115.fener balığı	1	1
116.fiş	-	1
117.Foça	-	1
118.fok	1	3
119.fok balığı	1	5
120.gece	1	5
121.gemi	1	6
122.geyik	1	1
123.goril	2	11
124.göz	-	5
125.gri	-	4
126.gün	8	5
127.Güneş	2	2
128.güzel	4	9
129.güzellik	1	1
130.hamburger	2	-
131.hamur	-	1
132.hasta	1	2
133.hastane	1	1
134.havuç	1	6
135.havuz	-	1
136.hayvan	2	9
137.hayvanat bahçesi	1	9
138.hendek	1	1
139.ıslak mendil	1	-
140.ıstakoz	2	3
141.ızgara	-	1
142.iç	5	4
143.içecek	-	2
144.iguana	-	1
145.iğne	1	1
146.iki	3	4
147.ilâç	3	3
148.inek	1	1
149.insan	-	1
150.inşaat	-	3
151.ip	1	3
152.ipucu	-	2
153.işaret parmak	2	2

154.kafa	-	3
155.kale	-	1
156.kalp	1	1
157.kanguru	1	4
158.kapak	-	1
159.kaplan	1	11
160.kaplumbağa	5	6
161.kaptan	1	-
162.kar	-	6
163.kardeş	-	2
164.kare	4	4
165.karın	-	1
166.kask	1	1
167.kaşık	-	1
168.katil	-	7
169.kayı	-	5
170.kedi	5	8
171.kemer	1	2
172.kertenkele	1	4
173.kiraz	-	1
174.kirpi	-	1
175.kitap	1	2
176.koala	2	7
177.kocaman	-	1
178.kol	-	2
179.komik	1	5
180.korona virüs	-	4
181.korsan	2	-
182.koyun	1	2
183.köfte	-	1
184.köpek	1	5
185.köpek balığı	3	8
186.kuğu	1	1
187.kulak	3	3
188.kum	1	-
189.kurbağa	2	5
190.kurt	-	8
191.kuş	1	6
192.kutu	-	6
193.kutup	-	2
194.kuyruk	3	3
195.kuzu	2	2
196.küçük	3	-

197.lahmacun	2	-
198.lamba	1	2
199.lego	1	-
200.lemur	2	5
201.leopar	-	1
202.leopar balığı	2	1
203.limon	-	1
204.lüfer	1	-
205.lüfer balığı	-	1
206.makine	2	3
207.makyaj	3	-
208.mama	-	1
209.mandalina	2	2
210.market	-	3
211.masa	2	2
212.maymun	2	19
213.mayonez	-	1
214.meyve	-	2
215.mikrop	-	2
216.mutfak	2	7
217.muz	2	3
218.mücevher	1	1
219.mücver	-	2
220.mürekkep balığı	1	2
221.müze	-	3
222.Nesquik	-	2
223.normal	1	-
224.ocak	-	2
225.oda	4	5
226.ok	-	1
227.okul	-	6
228.okyanus	-	1
229.olta	1	1
230.omlet	1	3
231.on	2	2
232.on bir	-	1
233.on dört	-	1
234.orangutan	1	13
235.orman	-	9
236.orta parmak	2	2
237.otlu	1	-
238.oyun	4	3
239.oyuncak	8	5

240.öğretmen	7	61
241.ördek	3	6
242.örümcek	-	4
243.panda	1	1
244.parça	1	-
245.parmak	10	10
246.patates	4	4
247.paten	1	6
248.pati	-	1
249.patlıcan	-	3
250.peliş	2	-
251.pencere	1	1
252.penguen	2	5
253.peynir	1	5
254.piknik	1	-
255.pil	-	1
256.pilav	-	1
257.poğaç	-	1
258.Pony	1	-
259.popo	2	2
260.portakal	5	4
261.poşet	-	1
262.puzzle	1	-
263.renk	-	2
264.resim	-	2
265.sabah	1	-
266.sabun	3	4
267.saç	1	1
268.sağ	4	-
269.sağlıklı	3	3
270.sancı	1	1
271.Scooter	1	2
272.sebze	-	1
273.sekiz	2	5
274.sepet	1	1
275.serçe parmak	2	2
276.sevgili	-	1
277.sevimli	-	2
278.sınıf	1	-
279.sırma	2	2
280.sırtlan	-	4
281.sincap	1	1
282.siyah	1	7

283.sol	3	-
284.su	15	28
285.su aygırı	1	1
286.su kaplumbağası	-	1
287.süpürge	-	1
288.süs balığı	-	1
289.süt	5	12
290.şampuan	1	1
291.şarj	1	-
292.şarkı	-	2
293.şeker	1	1
294.şurup	-	2
295.tablet	1	-
296.tamir aleti	-	1
297.tane	4	10
298.taş	1	2
299.tatil	3	-
300.tavşan	5	8
301.tavşan balığı	-	2
302.tavuk	1	5
303.tay	-	2
304.Tekirdağ	2	-
305.tencere	-	6
306.teras	1	-
307.teyze	1	-
308.tırnak	3	3
309.tilki	2	7
310.timsah	-	1
311.tombik	4	4
312.top	4	6
313.toprak	-	2
314.tost	-	1
315.TRT Çocuk	2	-
316.tuvalet	2	2
317.usta	-	1
318.uyku	1	-
319.üç	3	3
320.üçgen	1	3
321.üstünde	-	4
322.ütü	1	4
323.üzüm	2	4
324.vatoz	-	1
325.vatoz balığı	1	1

326. Vikingler	1	-
327. yan	1	1
328. yangın	3	-
329. yatak	1	1
330. yatak odası	1	-
331. yavru	-	2
332. yedi	3	4
333. yem	1	1
334. yemek	5	13
335. yemekhane	-	1
336. yengeç	4	7
337. yer	-	3
338. yeşil	-	2
339. yılan	-	11
340. yılan balığı	2	2
341. yoğurt	-	2
342. yol	1	3
343. yosun	2	3
344. yukarı	1	-
345. yumurta	-	2
346. yunus	4	12
347. yüzük parmak	2	2
348. zebra	1	3
349. zürafa	2	3

Tablo 36

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar		
Adlar	Kız	Erkek
1. abla	2	-
2. ad	-	1
3. ada	-	6
4. adam	-	2
5. ağabey	3	-
6. ağaç	1	7
7. altı	-	2
8. altın	-	1
9. ampul	2	-
10. ana	1	-
11. anahtar	1	-
12. anne	22	20
13. anneanne	-	2
14. apartman	-	1
15. araba	5	11

---

16. arka	1	-
17. arkadaş	2	2
18. asker	1	3
19. aslan	1	1
20. astronot	2	5
21. aşı	-	1
22. Atatürk	-	1
23. ateş	1	1
24. ay	1	-
25. ayak	-	1
26. ayakkabı	6	8
27. baba	16	12
28. babaanne	-	2
29. bacak	2	-
30. bahçe	2	-
31. bakım	1	1
32. bale	4	3
33. balerin	2	1
34. balık	13	16
35. balıkçı	2	2
36. balta	-	1
37. bant	1	-
38. basketbol	-	2
39. başparmak	4	4
40. bebek	1	-
41. beş	-	1
42. beyaz	-	1
43. bina	-	2
44. bir	-	1
45. bisiklet	3	2
46. boncuk	1	1
47. bot	1	2
48. boya	-	1
49. böcek	12	-
50. börek	-	1
51. bulaşık	-	1
52. bulaşık makinesi	-	1
53. burun	-	1
54. buz	2	-
55. büyüteç	-	2
56. cam	2	-
57. can	5	2
58. canlı	1	-

59. ceket	1	-
60. çalışma	2	-
61. çamaşır	2	2
62. çamaşır	-	3
63. makinesi		
64. çekici	-	1
65. çevirme	-	1
66. çilek	1	1
67. çizgi film	-	3
68. çorba	2	-
69. dağ	-	4
70. dal	2	2
71. davul	-	1
72. dede	-	4
73. defa	1	-
74. değişik	1	-
75. deniz	2	2
76. deterjan	1	1
77. diken	-	1
78. dil	3	-
79. dinazor	-	1
80. dış	2	2
81. doğum günü	-	1
82. doktor	14	7
83. dokuz	-	1
84. domates	-	1
85. dört	-	1
86. düğme	-	6
87. dünya	-	1
88. ekmek	3	-
89. el	6	3
90. elma	1	-
91. et	-	2
92. etkinlik	1	-
93. ev	9	5
94. fil	5	10
95. film	7	4
96. futbol	-	5
97. gemi	-	1
98. gitar	-	1
99. göl	1	2
100.göz	1	-
101.gözlük	-	1
102.güç	-	1

103.güçlü	-	2
104.gün	1	1
105.güzel	1	1
106.güzellik	1	1
107.hamur	2	-
108.hava	2	2
109.havuz	2	3
110.hayat	-	1
111.hayvan	4	5
112.hayvanat bahçesi	1	-
113.hazır	1	1
114.hazine	-	4
115.hırsız	2	4
116.horoz	1	-
117.hortum	1	-
118.ispanak	5	1
119.iğne	6	4
120.iki	1	3
121.ikinci	-	1
122.ilkbahar	-	1
123.inci	-	1
124.inek	-	1
125.insan	3	7
126.inşaat	-	3
127.iş	4	1
128.işaret parmak	2	2
129.jimnastik	-	1
130.Jüpiter	-	1
131.kafa	1	-
132.kafes	-	2
133.kahvaltı	4	-
134.kahverengi	1	-
135.kalem	5	1
136.kalemlik	1	-
137.kapak	-	1
138.kaplumbağa	1	-
139.kardeş	5	5
140.karın	-	1
141.kaya	-	2
142.kayı	-	5
143.kedi	2	7
144.kemer	-	1
145.ketçap	1	-

146.kırmızı	3	4
147.kısaltma	-	1
148.kıyafet	1	-
149.kız	1	-
150.kilit	3	-
151.kitap	4	-
152.kol	5	-
153.kolluk	1	4
154.komik	2	3
155.komşu	1	1
156.korsan	5	1
157.köfte	-	3
158.köpek	3	1
159.kötü	-	2
160.kral	1	1
161.kraliçe	3	-
162.kulak	1	1
163.kum	-	1
164.kumsal	-	3
165.kuş	5	9
166.kutu	4	-
167.kuzu	1	1
168.küçük	1	1
169.kürek	-	3
170.lastik	-	1
171.Lego	-	2
172.leylek	-	2
173.Longoz Ormanı	-	6
174.makarna	4	1
175.makas	1	-
176.makine	-	7
177.mama	2	-
178.mantı	1	2
179.mavi	2	9
180.maymun	-	1
181.mercimek	-	2
182.Merkür	-	1
183.mevsim	-	1
184.meyve	1	-
185.mor	1	-
186.motor	1	1
187.muz	2	2
188.Neptün	-	1

189.oda	1	-
190.okul	6	-
191.okyanus	-	1
192.orman	-	7
193.orta parmak	2	2
194.oyun	1	-
195.oyuncak	6	4
196.öğretmen	30	54
197.papağan	1	1
198.park	-	3
199.parmak	11	10
200.pembe	2	-
201.pencere	1	-
202.pense	2	-
203.peynir	2	-
204.pırasa	3	1
205.pilav	-	1
206.pirana	-	1
207.Plüton	-	1
208.polis	3	7
209.popo	1	1
210.pota	-	1
211.renk	-	1
212.renkli	-	1
213.resim	1	-
214.robot	-	4
215.roket	-	2
216.saç	1	1
217.salatalık	1	3
218.salıncak	1	-
219.salon	-	1
220.salyangoz	-	1
221.sandık	-	2
222.sarı	1	-
223.sayfa	1	1
224.sekiz	-	1
225.sepet	1	3
226.serçe parmak	2	2
227.ses	1	1
228.sıcak	-	1
229.sınıf	-	1
230.sıra	-	1
231.sırt	-	1

232.sihir	1	-
233.sihirbaz	1	-
234.simit	1	1
235.simitçi	1	1
236.siyah	-	5
237.solucan	-	1
238.spor	3	2
239.su	13	5
240.su aygırı	2	1
241.suluk	1	-
242.süt	6	3
243.sütçü	1	1
244.şapka	1	2
245.şarkı	3	1
246.şarkıcı	1	1
247.tabak	2	-
248.tane	10	20
249.tavşan	4	3
250.tavuk	2	1
251.tekerlek	1	-
252.tepe	1	3
253.terazi	-	1
254.tırnak	1	1
255.tırtıl	--	2
256.timsah	-	1
257.tombik	2	2
258.top	1	1
259.trafik	1	-
260.tren	-	6
261.TRT Çocuk	-	1
262.turuncu	-	1
263.tuvalet	3	2
264.Türkçe	1	-
265.uçak	-	1
266.uğur böceği	3	3
267.uyku	2	-
268.uyurgezer	1	1
269.uzay	2	-
270.uzay gemisi	-	3
271.uzun	-	1
272.üst	1	1
273.Venüs	-	1
274.yanardağ	1	2

275.yaprak	6	-
276.yatak	-	2
277.yavaş	-	1
278.yaz	-	1
279.yazlık	-	2
280.yedi	-	1
281.yem	1	1
282.yemek	-	7
283.yemekhane	-	1
284.yengeç	2	-
285.yer	5	1
286.yeşil	-	2
287.yıldız	3	2
288.yiyecek	-	1
289.yoğurt	2	-
290.yol	-	2
291.yumurta	1	3
292.yumuşak	1	-
293.yük	-	1
294.yüz	2	1
295.yüzme	-	1
296.yüzük parmak	2	2
297.zebra	2	1
298.zeytin	3	-
299.zürafa	1	-

Tablo 37

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adlar		
Adlar	Kız	Erkek
1. abla	1	1
2. ad	2	-
3. adam	-	8
4. ağ	2	3
5. ağabey	-	1
6. ağaç	3	3
7. ahtapot	5	5
8. aile	4	-
9. alt	-	1
10. altın	2	-
11. ameliyat	3	-
12. anı	1	-
13. anne	6	5
14. anneanne	2	1

15. araba	1	-
16. arkeolog	1	-
17. art	1	1
18. asker	-	6
19. astronot	-	3
20. aşağı	-	1
21. aşı	2	-
22. at	-	1
23. Atatürk	1	6
24. avuç	1	-
25. ayak	3	-
26. ayakkabı	-	1
27. aynı	-	1
28. baba	5	8
29. babaanne	1	-
30. bacak	1	-
31. bahçe	6	5
32. bahçıvan	-	1
33. balık	7	12
34. balkon	1	-
35. banyo	1	1
36. Batman	-	7
37. bebek	3	4
38. beyin	1	-
39. bıçak	1	-
40. bilgi	1	1
41. bilgisayar	-	1
42. bilmece	1	-
43. bitki	1	-
44. biyoloji	1	-
45. bomba	-	1
46. boyun	1	-
47. böcek	1	-
48. burun	2	-
49. can	3	3
50. canlı	2	-
51. cici	1	1
52. cüce	1	-
53. çalgı	1	1
54. çatal	-	2
55. çiçek	6	3
56. çizgi film	-	4
57. çocuk	5	3

58. öp	4	-
59. dağ	4	3
60. dağınık	-	1
61. dal	1	1
62. dalga	-	1
63. dayı	1	-
64. dede	-	1
65. defter	1	1
66. delik	-	1
67. deniz	17	6
68. denizanası	-	3
69. denizati	1	1
70. deprem	1	-
71. deri	1	-
72. dinozor	-	2
73. diş	5	3
74. doğa	10	2
75. doktor	11	-
76. dondurma	1	-
77. durum	-	1
78. düşünce	-	1
79. ebe	1	-
80. eczane	1	-
81. eğlence	1	-
82. el	6	-
83. elbise	2	2
84. eldiven	2	-
85. Elsa	3	1
86. esmer	1	1
87. eşek	-	2
88. eşya	-	2
89. etçil	-	1
90. etkinlik	1	1
91. ev	3	1
92. fakir	-	1
93. fare	2	-
94. fasulye	5	1
95. fidan	2	4
96. filiz	1	1
97. film	2	-
98. Foça	1	2
99. futbol	-	3
100.gemi	4	5

101.gezegen	-	1
102.göl	2	-
103.gül	4	3
104.güneş	7	5
105.güzel	-	1
106.güzellik	-	1
107.haksızlık	1	-
108.hareket	2	-
109.Harry Potter	-	1
110.hasta	4	-
111.hava	3	2
112.havai fişek	-	1
113.havuz	4	1
114.hayvan	9	1
115.heyecanlı	1	-
116.hikaye	-	2
117.ışık	1	-
118.iç	1	-
119.ilâç	2	1
120.ilkbahar	5	3
121.inek	1	3
122.insan	10	5
123.iskele	2	9
124.izin	3	-
125.kafa	-	1
126.kahraman	1	1
127.kahvaltı	1	
128.kalem	1	1
129.kapı	2	-
130.kaplumbağa	-	1
131.kara	1	-
132.kardan adam	1	-
133.karı	1	-
134.karşı	1	-
135.kaşık	-	2
136.katil balina	-	2
137.kavalcı	1	-
138.kedi	4	7
139.kelebek	1	-
140.kenar	-	1
141.kılıç	1	-
142.kılıç balığı	4	1
143.kırmızı	1	2

144.kız	7	1
145.kişi	1	-
146.kitap	4	3
147.koku	1	-
148.kol	-	2
149.kolay	1	-
150.konut	1	1
151.köpek balığı	1	1
152.köprü	1	2
153.kötü	1	3
154.köy	2	-
155.kral	2	2
156.kraliçe	7	7
157.kucak	1	-
158.kukla	2	-
159.kule	1	-
160.kurt	-	2
161.kuş	2	2
162.kutu	2	-
163.kuyruk	2	2
164.kuzen	-	2
165.küçük	1	-
166.Marmara Denizi	-	1
167.masal	1	1
168.mavi	1	-
169.mayo	1	-
170.merdiven	2	-
171.meslek	3	1
172.meyve	3	7
173.mikrop	1	-
174.mimik	2	1
175.mutlu	1	-
176.mücevher	2	1
177.mühendis	2	-
178.okul	2	1
179.olta	-	1
180.onur	1	1
181.orman	7	9
182.oyuncak	2	-
183.öğretmen	13	11
184.önemli	1	-
185.örtü	2	2
186.örümcek	-	4

187.Pablo Picasso	-	1
188.pamuk	1	2
189.para	1	1
190.paraşüt	-	1
191.parlak	2	-
192.Pazar	-	2
193.pelerin	-	2
194.pense	1	-
195.piknik	1	-
196.pilot	-	3
197.Pinokyo	1	-
198.prens	-	4
199.prenses	1	2
200.Rapunzel	-	5
201.reklam	1	-
202.renk	3	3
203.resim	1	-
204.rüya	1	-
205.rüzgar	1	-
206.saç	-	2
207.sağlam	1	-
208.sahne	2	-
209.sakat	-	1
210.sarı	-	1
211.sebze	-	4
212.sekiz	1	-
213.ses	1	-
214.sınıf	1	-
215.sıra	-	2
216.sırt	-	1
217.sihir	4	-
218.silah	-	1
219.sirk	1	-
220.son	2	2
221.sonbahar	1	-
222.soru	-	1
223.Spiderman	-	1
224.spinazor	-	4
225.spor	-	1
226.su	6	5
227.Superman	-	4
228.şarkı	-	1
229.tahta	2	-

230.tamirci	2	-
231.tane	23	18
232.tat	-	1
233.tavuk	3	-
234.tehlike	1	-
235.telefon	2	1
236.tepe	-	2
237.tohum	3	4
238.toplum	1	-
239.toprak	4	5
240.t-rex	-	5
241.tuvalet	-	1
242.tuzak	5	2
243.uç	1	-
244.uçak	-	6
245.uğur böceği	1	1
246.usta	1	-
247.uyku	1	-
248.uykucu	1	-
249.uzak	-	3
250.uzay	-	1
251.uzaylı	-	2
252.ürün	-	1
253.veteriner	2	-
254.virüs	2	-
255.yağmur	1	-
256.yan	2	-
257.yaprak	2	2
258.yarış	-	1
259.yasak	-	1
260.yaş	1	-
261.yavru	1	-
262.yaz	3	3
263.yazlık	1	-
264.yelpaze	-	1
265.yemek	1	-
266.yer	4	1
267.yeşil	4	3
268.yol	1	1
269.yukarı	-	1
270.yumurta	-	1
271.yunus	1	2
272.yurt	4	4

273.yuva	2	2
274.zaman	-	1

Tablo 38

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adıllar		
Adıllar	Kız	Erkek
1. başka	1	-
2. ben	207	53
3. bir şey	1	15
4. biz	23	3
5. bu	18	3
6. bunlar	3	-
7. burada	6	6
8. burası	6	-
9. buraya	1	-
10. hepsi	-	1
11. her şey	1	1
12. herkes	1	-
13. kendi	3	-
14. kimse	6	7
15. ne	16	3
16. neden	-	1
17. nerede	3	1
18. o (işaret)	12	6
19. o (kişi)	8	3
20. onlar (işaret)	4	2
21. onlar (kişi)	1	1
22. orada	9	8
23. oradan	2	1
24. oraya	2	-
25. sen	18	5
26. siz	4	1
27. şey	-	5
28. şu	5	-
29. şuraya	-	1

Tablo 39

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adıllar		
Adıllar	Kız	Erkek
1. başkası	1	-
2. ben	147	190

3. bir şey	1	5
4. biri	-	6
5. biz	4	21
6. bu	7	9
7. bunlar	-	1
8. burada	7	12
9. burası	1	-
10. buraya	-	1
11. diğeri	1	4
12. hangi	-	2
13. hepsi	1	-
14. her şey	8	-
15. hiçbir şey	2	1
16. kendi	5	2
17. kimse	-	1
18. ne	6	6
19. neden	1	1
20. nerede	3	1
21. nereye	-	2
22. niye	-	1
23. o (işaret)	9	13
24. o (kişi)	6	6
25. onlar (işaret)	2	3
26. onlar (kişi)	1	2
27. orada	3	10
28. orası	1	-
29. oraya	-	5
30. sen	8	7
31. siz	1	-
32. şey	1	2
33. şu	1	4
34. şuraya	1	1

Tablo 40

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Adıllar		
Adıllar	Kız	Erkek
1. bazıları	1	-
2. ben	55	58
3. bir şey	9	7
4. biri	-	2
5. biz	10	4
6. bu	7	2
7. bunlar	2	-

8. burada	3	1
9. buraya	2	-
10. hepsi	-	1
11. herkes	3	4
12. kendi	4	2
13. kim	3	2
14. kimse	1	1
15. ne	4	2
16. neden	1	-
17. nerede	1	-
18. o (işaret)	8	8
19. o (kişi)	9	6
20. onlar (işaret)	9	2
21. onlar (kişi)	12	2
22. ora	1	-
23. orada	6	6
24. oraya	3	4
25. sen	4	4
26. siz	2	-
27. şey	5	2
28. şu	1	-

Tablo 41

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar		
Sıfatlar	Kız	Erkek
1. altın	2	2
2. beyaz	-	1
3. bir	16	19
4. bu	-	6
5. bütün	-	2
6. çikolatalı	-	2
7. çok	5	6
8. daha	2	4
9. değişik	-	2
10. dikenli	-	2
11. dört	-	2
12. eğlenceli	-	1
13. hiç	-	3
14. iki	-	3
15. kabarmış	-	2
16. kırmızı	3	4
17. kirli	2	2
18. köklü	-	2

19. kum	-	2
20. küçük	4	1
21. makineli	-	4
22. mini	2	4
23. minik	-	1
24. ne	4	5
25. o	2	5
26. pekmezli	1	-
27. pis	2	2
28. sevimli	-	1
29. siyah	-	3
30. soğuk	-	1
31. şu	-	1
32. tahinli	1	-
33. uzun	-	1
34. üç	-	1
35. yeni	-	2

Tablo 42

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar		
Sıfatlar	Kız	Erkek
1. açık	1	1
2. akülü	-	2
3. altın	-	1
4. az	-	1
5. başka	2	1
6. beyaz	3	1
7. bir	20	48
8. bu	2	6
9. cam	-	2
10. çok	6	8
11. çubuk	1	2
12. daha	2	2
13. diğer	-	3
14. dört	1	1
15. en	4	10
16. hassas	-	1
17. her	3	2
18. hiçbir	1	1
19. iki	2	3
20. ilk	2	2
21. kaç	-	1
22. kara	2	3

23. kılçıksız	-	1
24. kırmızı	4	4
25. kışlık	1	1
26. kızgın	-	2
27. kirli	1	2
28. kocaman	-	1
29. koyu	-	1
30. kuru	-	1
31. küçük	-	2
32. mavi	-	3
33. mucize	3	1
34. ne	6	8
35. o	2	1
36. on iki	-	1
37. pelerinli	-	1
38. pembe	3	1
39. siyah	-	2
40. soğuk	1	1
41. şu	-	1
42. uyurgezer	1	1
43. uzak	-	2
44. üç	1	-
45. üçgen	-	1
46. yazlık	1	-
47. yüksek	1	-

Tablo 43

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Sıfatlar		
Sıfatlar	Kız	Erkek
1. altın	1	-
2. az	1	-
3. başka	3	-
4. başlıklı	2	-
5. bazı	4	-
6. beyaz	1	-
7. bir	41	31
8. birinci	1	-
9. bu	5	5
10. burunsuz	1	-
11. bütün	2	-
12. büyük	1	-
13. çizmeli	2	3
14. çok	5	3

15. dağınık	-	2
16. daha	2	3
17. en	-	4
18. eski	-	3
19. fareli	1	-
20. gerçek	2	-
21. güzel	-	2
22. hangi	1	-
23. her	6	6
24. iki	1	3
25. ikinci	1	-
26. ilk	9	1
27. iyi	1	-
28. kocaman	1	-
29. kötü	2	4
30. küçük	5	4
31. mavi	-	1
32. meraklı	3	1
33. minik	2	-
34. mutlu	2	-
35. normal	1	-
36. o	10	5
37. saçlı	1	-
38. sarı	2	-
39. sivri	-	1
40. şakacı	-	1
41. şeffaf	-	1
42. tatlı	2	-
43. tek	1	4
44. tüm	1	-
45. üç	1	1
46. vahşi	1	-
47. yeni	-	3
48. yüz	1	3
49. zor	1	-

Tablo 44

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteçler		
Belirteçler	Kız	Erkek
1. akşam	1	1
2. artık	4	7
3. aşağı	1	-
4. az	-	1

5. bazen	5	6
6. beraber	1	1
7. bir daha	1	10
8. bir gün	3	1
9. biraz	1	-
10. böyle	1	5
11. büyük	-	1
12. cumartesi	-	1
13. çok	3	21
14. daha	-	5
15. dışarı	6	1
16. gece	-	2
17. geçen	-	1
18. güçlü	-	2
19. güzel	1	1
20. hep	-	1
21. hızlı	-	1
22. hiç	1	1
23. içeri	5	2
24. içine	2	1
25. ilk defa	-	1
26. kıvrım	1	1
27. küçükken	2	-
28. mini	2	2
29. ne	1	1
30. normal	1	-
31. önce	2	3
32. öyle	-	1
33. paytak	5	5
34. pazar	-	1
35. pek	1	1
36. sabah	1	1
37. sağ	3	-
38. sakın	1	1
39. sol	3	-
40. sonra	11	16
41. şimdi	2	1
42. şöyle	-	2
43. tek	-	2
44. üstüne	-	3
45. yanına	2	2
46. yanında	-	1
47. yeni	-	2

48. yukarı

1

-

Tablo 45

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteçler

Belirteçler	Kız	Erkek
1. artık	3	3
2. aşağı	-	1
3. az	1	-
4. başka	1	-
5. bazen	4	5
6. bir daha	2	-
7. biraz	1	4
8. birlikte	2	-
9. bugün	1	-
10. büyük	-	1
11. çabuk	5	-
12. çok	3	9
13. daha	4	5
14. dışarı	1	-
15. en	2	3
16. eskiden	2	-
17. geri	-	3
18. güzel	-	1
19. hemen	-	5
20. hep	-	1
21. hızlı	2	-
22. hiç	3	7
23. içeri	1	-
24. içine	-	3
25. küçük	-	1
26. mini	2	-
27. ne zaman	-	2
28. önce	5	4
29. önüne	1	-
30. pek çok	2	-
31. sabahleyin	1	1
32. sadece	1	-
33. sert	1	-
34. sıcak	2	3
35. sinirli	1	-
36. sonra	35	61

37. şimdi	-	1
38. şöyle	1	-
39. tembel	2	2
40. uzak	-	1
41. yanına	1	3
42. yanında	1	-
43. yarım	1	-
44. yarın	3	-
45. yavaş	1	1
46. yaz	-	4
47. yine	2	-

Tablo 46

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Belirteçler

Belirteçler	Kız	Erkek
1. alt	1	1
2. arka	-	2
3. art	1	1
4. artık	7	4
5. aşağı	2	-
6. aynı	1	-
7. başka	1	-
8. bazen	9	2
9. belki	1	-
10. beraber	-	4
11. bir	2	3
12. bir daha	1	-
13. biraz	2	1
14. birden	1	1
15. birlikte	2	3
16. çok	14	12
17. daha	1	6
18. değişik	-	1
19. dışarı	3	-
20. dikkatli	1	1
21. dip	1	1
22. eğlenceli	1	-
23. en	1	1
24. eskiden	1	2
25. fazla	1	-
26. geçen gün	-	1

27. gerçekten	2	-
28. geri	1	-
29. güzel	2	-
30. hep	5	6
31. her zaman	2	-
32. hızlı	2	2
33. hiç	4	4
34. iç	4	2
35. ilk	5	-
36. ilkbahar	2	2
37. iyi	1	-
38. kalpli	1	-
39. karmaşık	1	-
40. kırmızı	2	-
41. kötü	3	-
42. küçük	2	1
43. küçükken	2	-
44. meraklı	3	-
45. nasıl	1	-
46. önce	11	3
47. önünde	1	-
48. pek çok	3	4
49. sık	2	-
50. sıkı	2	-
51. sonra	22	11
52. şimdi	2	2
53. tekrar	1	-
54. üst	-	1
55. yarın	-	2
56. yaz	2	2
57. yeni	-	1
58. yine	3	-
59. yukarı	1	1
60. zor	1	-

Tablo 56

4 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler		
Eylemler	Kız	Erkek
1. acı-	-	10
2. acık-	-	1
3. aç-	3	4
4. ağla-	-	1
5. al-	-	6

6. altına yap-	1	1
7. as-	1	1
8. at-	1	4
9. atla-	-	1
10. ayır-	-	1
11. bağır-	6	6
12. bak-	9	13
13. banyo yap-	-	1
14. başla-	1	2
15. bat-	1	1
16. batır-	-	1
17. bekle-	1	-
18. besle-	-	2
19. bil-	13	102
20. bit-	-	2
21. bitir-	1	1
22. boya-	3	2
23. boyla-	1	1
24. bul-	5	2
25. canlan-	2	2
26. cevap ver-	-	-
27. çağır-	2	2
28. çalış-	-	2
29. çalıştır-	1	-
30. çek-	1	-
31. çekil-	-	1
32. çık-	6	6
33. çıkar-	1	2
34. çiş gel-	3	15
35. çürü-	-	2
36. dal-	-	1
37. de-	1	10
38. değ-	-	1
39. dinle-	1	1
40. dış fırçala-	-	1
41. don-	1	1
42. dök-	-	3
43. dön-	2	-
44. döv-	1	-
45. dur-	-	2
46. düş-	1	4
47. düşün-	-	1
48. eri-	-	1

49. geç-	-	1
50. gel-	6	6
51. gerek-	-	1
52. getir-	-	1
53. gir-	5	-
54. git-	10	18
55. giy-	1	-
56. gör-	5	34
57. göster-	-	3
58. götür-	2	1
59. gül-	-	3
60. hasta ol-	2	5
61. ısır-	3	-
62. ısıt-	-	1
63. iç-	3	7
64. indir-	-	1
65. iste-	2	2
66. izle-	2	3
67. kaç-	17	16
68. kal-	3	3
69. karnı acık-	-	3
70. karnı doy-	-	1
71. katıl-		1
72. kaz-	1	-
73. kır-	-	1
74. kıvrın-	1	1
75. kirlen-	3	3
76. kon-	1	1
77. konuş-	-	3
78. koş-	4	4
79. koy-	2	6
80. kuru-	-	1
81. mikrop kap-	-	1
82. nefes al-	-	1
83. ol-	5	7
84. olta at-	1	1
85. otur-	-	3
86. oyna-	12	15
87. öğren-	-	8
88. öğret-	-	1
89. öl-	-	1
90. öt-	1	1
91. patla-	-	3

92. pislet-	-	1
93. pişir-	1	1
94. saç-	1	1
95. saldır-	-	2
96. san-	1	1
97. sataş-	1	1
98. sev-	5	11
99. sık-	-	2
100.soğut-	-	1
101.sok-	-	1
102.sor-	1	6
103.söyle-	2	18
104.sus-	1	1
105.süpür-	-	1
106.şarjı bit-	1	1
107.şarkı söyle-	1	1
108.şiş-	-	1
109.tak-	1	
110.tanı-	-	1
111.tara-	-	1
112.temizle-	2	2
113.terle-	2	1
114.tut-	1	2
115.uç-	1	1
116.uğraş-	1	1
117.utan-	1	1
118.uyan-	1	-
119.uyu-	4	8
120.uza-	2	2
121.üşü-	1	1
122.ver-	1	-
123.vur-	-	3
124.yağmur yağ-	-	1
125.yakala-	-	1
126.yan-	-	1
127.yap-	8	11
128.yapış-	-	1
129.yardım et-	1	1
130.yaş-	2	16
131.yat-	6	-
132.yavnula-	-	1
133.ye-	10	19
134.yemek ye-	3	-

135.yenile-	1	-
136.yıka-	-	3
137.yıkıl-	-	1
138.yürü-	4	4
139.yüz-	3	4

Tablo 57

5 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler

Eylemler	Kız	Erkek
1. acı-	-	3
2. aç-	4	5
3. ağla-	8	1
4. al-	13	5
5. anla-	1	1
6. anlaş-	-	1
7. as-	1	-
8. at-	-	2
9. ateş yak-	-	1
10. atla-	1	1
11. bağır-	2	1
12. bak-	9	4
13. bas-	1	9
14. başla-	1	5
15. başlat-	-	2
16. bat-	-	1
17. beğen-	1	-
18. benze-	-	1
19. besle-	4	3
20. bırak-	-	1
21. bil-	18	13
22. bin-	-	1
23. bit-	2	4
24. bitir-	2	-
25. bitlen-	-	1
26. boya-	5	2
27. bul-	2	2
28. buluş-	-	1
29. büyü-	4	3
30. canlan-	3	-
31. çağır-	1	1
32. çal-	2	2
33. çalış-	3	-
34. çalıştır-	-	7
35. çamaşır yıka-	3	-

36. çarp-	1	-
37. çek-	-	1
38. çevir-	-	3
39. çık-	4	7
40. çıkar-	4	1
41. çışı gel-	2	1
42. dağıt-	1	1
43. dans et-	-	1
44. de-	11	10
45. değıştir-	2	-
46. deney yap-	2	-
47. dik-	-	1
48. dikkatli ol-	-	1
49. dinle-	2	3
50. diş fırçala-	-	2
51. dokun-		1
52. don-	1	-
53. doy-	-	1
54. dön-	2	2
55. döv-	1	-
56. dur-	3	12
57. düş-	7	1
58. düşün-	-	1
59. eğlen-	-	1
60. ele-	-	2
61. et-	-	2
62. geç-	3	1
63. gel-	14	11
64. getir-	2	1
65. gez-	1	1
66. gir-	3	4
67. git-	19	25
68. giy-	1	3
69. gör-	19	22
70. göster-	1	2
71. götür-	6	3
72. güçlen-	1	-
73. hasta ol-	1	1
74. hatırla-	2	1
75. hazırlan-	6	2
76. hızlan-	1	-
77. ısın-	1	-
78. ısır-	1	-

79. ısıt-	2	-
80. iç-	3	5
81. iste-	19	19
82. izle-	4	6
83. kaç-	11	13
84. kahvaltı yap-	2	-
85. kal-	7	5
86. kalk-	1	-
87. kana-	4	1
88. kapat-	-	2
89. kapla-	-	1
90. kes-	1	1
91. kır-	2	1
92. kız-	-	2
93. kirlen-	1	1
94. kon-	2	1
95. konuş-	-	1
96. kork-	3	1
97. koş-	2	-
98. koy-	5	9
99. kullan-	-	1
100.kükre-	1	1
101.kül ol-	1	1
102.mele-	2	2
103.muayene et-	-	2
104.oku-	5	3
105.okut-	1	-
106.ol-	15	15
107.olta at-	1	2
108.otur-	3	5
109.oyna-	8	7
110.öğret-	1	1
111.öl-	1	5
112.öt-	1	-
113.parmak kaldır-	-	1
114.paylaş-	-	1
115.rahatsız et-	-	1
116.salla-	-	1
117.sat-	1	1
118.sev-	9	14
119.sıkıl-	5	-
120.sihir yap-	1	1
121.sor-	3	5

122.söyle-	21	20
123.spor yap-	1	2
124.susa-	-	1
125.sür-	3	-
126.şarkı söyle-	1	-
127.şaş-	1	1
128.şaşır-	-	3
129.şiş-	1	-
130.tak-	1	1
131.tanı-	-	3
132.taşı-	-	1
133.tekrar et-	-	1
134.tekrarla-	-	1
135.terk et-	-	1
136.terle-	2	1
137.topla-	2	6
138.tut-	1	1
139.tuvalete git-	2	-
140.uç-	1	2
141.uyan-	1	2
142.uyu-	-	2
143.uza-	1	1
144.ver-	4	-
145.vırakla-	1	-
146.vur-	-	1
147.yakala-	6	3
148.yan-	1	1
149.yap-	29	19
150.yapıştır-	2	-
151.yardım et-	2	1
152.yat-	1	2
153.ye-	10	3
154.yıka-	4	3
155.yorul-	2	1
156.yut-	4	1
157.yüz-	5	6
158.zıpla-	1	1

Tablo 58

6 Yaş Cinsiyet Değişkenine Göre Eylemler

Eylemler	Kız	Erkek
1. aç-	7	5
2. al-	6	3
3. anla-	-	1

4. anlaş-	-	1
5. anlat-	2	-
6. at-	2	2
7. atla-	1	4
8. avla-	2	2
9. bağır-	-	1
10. bağla-	2	2
11. bak-	1	2
12. başla-	1	-
13. bat-	1	1
14. bayıl-	-	1
15. beğen-	2	2
16. bırak-	-	1
17. bil-	8	9
18. bin-	-	1
19. bit-	1	-
20. boya-	1	-
21. boz-	1	-
22. bul-	-	1
23. büyü-	4	7
24. çağır-	4	1
25. çal-	-	1
26. çalış-	4	-
27. çatla-	1	1
28. çık-	3	3
29. çıkar-	2	-
30. çiçek aç-	3	3
31. çiz-	1	-
32. de-	14	9
33. dene-	-	1
34. dik-	1	1
35. dikkat et-	3	1
36. din-	1	-
37. dış fırçala-	1	-
38. doğ-	4	4
39. dökül-	1	-
40. dön-	1	1
41. dur-	1	-
42. düş-	-	4
43. ek-	1	2
44. endişelen-	1	-
45. et-	1	-
46. evlen-	-	1

47. fırçala-	2	-
48. geç-	2	-
49. gel-	2	3
50. geliş-	1	-
51. gerek-	2	-
52. getir-	1	-
53. gez-	1	1
54. gir-	4	-
55. git-	11	9
56. giy-	3	-
57. gizle-	3	-
58. gör-	6	3
59. göster-	-	1
60. götür-	7	1
61. hasta ol-	3	-
62. hatırla-	1	-
63. heyecanlan-	1	-
64. in-	1	1
65. incele-	2	-
66. iste-	12	4
67. izle-	-	5
68. kaç-	1	1
69. kal-	1	1
70. karış-	-	1
71. kaydet-	2	-
72. kaz-	1	1
73. kır-	4	4
74. kız-	-	1
75. kirlet-	1	-
76. kokla-	1	-
77. konuş-	1	1
78. kopar-	1	2
79. kork-	3	-
80. koru-	2	1
81. koy-	4	-
82. kur-	1	1
83. kurtar-	1	-
84. oku-	3	-
85. ol-	28	24
86. oluş-	1	-
87. oyna-	2	1
88. öğren-	2	2
89. öl-	2	1

90. öldür-	1	2
91. ört-	1	1
92. saklan-	1	-
93. salla-	1	1
94. san-	1	1
95. sat-	-	1
96. seç-	2	-
97. sev-	12	8
98. sığ-	-	1
99. sor-	2	1
100.söyle-	8	6
101.spor yap-	-	1
102.şaka yap-	6	-
103.şişir-	1	-
104.şişmanla-	-	3
105.tak-	1	-
106.tara-	-	1
107.temizle-	2	-
108.topla-	5	1
109.tut-	1	-
110.tutun-	1	-
111.tuzak kur-	2	1
112.uç-	1	7
113.uğraş-	1	-
114.uykuya dal-	1	-
115.uyu-	4	3
116.uza-	2	-
117.ver-	5	5
118.vur-	1	1
119.yağ-	4	4
120.yak-	2	2
121.yakala-	1	2
122.yap-	17	6
123.yapıştır-	1	-
124.yaşa-	-	3
125.yaz-	1	-
126.ye-	2	4
127.yıka-	5	3
128.yıkıl-	1	-
129.yorul-	1	-
130.yumurtla-	1	-
131.yumuşat-	2	-
132.yüz-	8	7

EK-2

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 12018877-604.01.02-E.23392190
Konu : Araştırma İzni

26/11/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi :a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22/08/2017 tarihli ve 355862610.06-E.12607291 sayılı yazısı (Genelge 2017/25)
b)Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 11/11/2019 tarihli ve 2812 sayılı yazısı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Anabilim Dalı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Programı 2018950095 numaralı öğrencisi Ece ESMİOĞLU'nun; "4-6 Yaş Aralığındaki Türkçe Anadil Konuşucularının Yabancı Çocuklara Yönelik Malzeme İçeriği için Sözcük Türlerinin Belirlenmesi" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüz Karşıyaka ilçesine bağlı Karşıyaka Suzan Divrik MTAL Uygulama Anaokulu'nda uygulama isteği ilgi (b) yazı ile belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulanmasının, yukarıda adı geçen okulda 2019-2020 Eğitim öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmayacak ve eğitim kurumu yöneticilerinin uygun gördüğü şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Dr. Ömer YAHŞİ
Millî Eğitim Müdürü

Ek:
Araştırma Değerlendirme Formu,
Anket Formları

OLUR
26/11/2019

Erhan GÜNAY
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Fevzipaşa mh. 452 sk. no:15 konak/ İZMİR
Elektronik Ağ:
e-posta: strateji35_1@meb.gov.tr

Bilgi için: Duda ALP Bilgisayar İşletmeni
Tel: 0 (232) 280 36 31
Faks: 0 ( ) _____

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evmksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1e58-7458-3ac1-b305-bbf1 koda ile teyit edilebilir.

EK-3

Ek-1 Veli Onam Formu

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, "4-6 Yaş Aralığındaki Türkçe Anadili Konuşucularının Yabancı Çocuklara Yönelik Malzeme İçeriği İçin Sözcük Türlerinin Belirlenmesi" adıyla, 03.02.2020 ile 13.03.2020 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmada anadili Türkçe olan 4-6 yaş aralığındaki çocukların, sınıf bağlamında doğal konuşmada kullandıkları sözcük türlerini belirlemek ve bunun sonucunda aynı yaş aralığındaki Türkçe öğrenen yabancı çocuklara veri hazırlamak amaçlanmaktadır. Böylece yabancı çocuklar Türkçeyi, anadili Türkçe olan çocukların doğal konuşma bağlamında kullandığı sözcük türlerini içeren ders materyallerinden öğrenecektir. Aynı zamanda bu çalışma çocukların kullandığı sözcük türlerini belirleyerek çocukların sözcüklüğüne de katkıda bulunacaktır.

Araştırma Uygulaması: Araştırmada çocukların yalnızca doğal dil kullanımı inceleneceği için gözlem yönteminin katılımcı olmayan gözlem türüne başvurulacaktır. 4-6 yaş arası anadili Türkçe olan çocukların sınıftaki doğal konuşmaları hem 120 dakikalık ses kaydı ile hem de gözlem formu ile toplanacaktır. Bu ses kayıtları transkripte dönüştürülüp çocukların kullandığı sözcük türleri tespit edilecek ve listelenecektir. Bu listelenen sözcükler yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocukların materyal içeriğine ve sözcüklüğüne katkı sağlayacaktır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı tamamen sizin isteğinize bağlıdır, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Bilgiler tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Bu çalışmaya katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Ece Esmioğlu

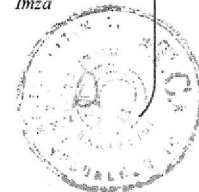
İletişim bilgileri

Velisi bulunduğum ..... sınıfı ..... numaralı öğrencisi .....
.....'in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.
(Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz.)

İmza

Veli Adı-Soyadı:

Telefon Numarası :

EK-4

ÖĞRENCİNİN AKADEMİK ÖZGEÇMİŞİ

Kişisel Bilgiler			
Adı ve Soyadı	Ece ESMİOĞLU		
E-postası/Web Sayfası			
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce, İspanyolca		
Uzmanlık Alanı	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi-Dilbilim		
Öğrenim Bilgileri			
	Üniversite	Bölüm	Yıl
Lisans	Dokuz Eylül Üniversitesi	Dilbilim	2018
Tez Başlığı	7. ve 8. Sınıf İşitme Kayıplı Çocukların Eşadlı ve Eşanlımlı Sözcükleri Anlamlandırma Becerisi		
Tez Danışmanı	Dr. Eda CAN		
Akademik Eserler			
Alanıyla İlgili Bilimsel Kuruluşlara Üyelikler			
Alanıyla İlgili Aldığı Ödüller			
-2018 Dilbilim Bölüm İkinciliği			

